

БАНКА ДСК АД

**Консолидиран годишен финансов отчет
приключващ на 31 декември 2022,
доклад за дейността и управлението,
декларация за корпоративно управление,
нефинансова декларация
и доклад на независимите одитори**

Съдържание:

Консолидиран отчет за печалбата или загубата	10
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	11
Консолидиран отчет за финансовото състояние	12
Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)	13
Консолидиран отчет за паричните потоци	14
Консолидиран отчет за паричните потоци (продължение)	15
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.	16
1. База за изготвяне и правен статут и управление	17
2. Основни елементи на счетоводната политика	29
3. Оповестяване на политиката по управление на риска	61
4. Нетен доход от лихви	113
5. Нетен доход от такси и комисиони	114
6. Нетни доходи от търговия	114
7. Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	115
8. Нетни печалби от реализация на финансови активи, оценени по амортизирана стойност	115
9. Други оперативни доходи, нетно	116
10. Нетни загуби от обезценка на финансови активи	116
11. Нетни печалби от обезценка на нефинансови активи	117
12. Разходи за персонала	117
13. Разходи за амортизация	117
14. Други разходи	118
15. Разход за данък върху печалбата	118
16. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	119
17. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти	119
18. Кредити и вземания от банки	122
19. Нетни вземания по финансов лизинг	122
20. Кредити и вземания от клиенти	123
21. Инвестиции в ценни книжа	124
22. Репутация	125
23. Инвестиционни имоти	127
24. Активи с право на ползване	128
25. Дълготрайни материални активи	129
26. Нематериални активи	132
27. Други активи	134
28. Депозити и кредити от банки и финансови институции	135
29. Депозити от клиенти	136
30. Задължения по лизинг	136
31. Провизии	137
32. Отсрочени данъчни активи и пасиви	139
33. Други задължения	140
34. Подчинен срочен дълг	141
35. Основен капитал и резерви	141
36. Условни задължения и ангажименти	144
37. Парични средства и парични еквиваленти	146
38. Асоциирани дружества	147
39. Сделки между свързани лица	147
40. Оповестявания по Закона за кредитните институции	152
41. Събития след края на отчетния период	153

ГРУПА ДСК
Доклад за управлението и дейността на
Банка ДСК АД и дружествата от групата
за 2022 година

Обща информация за Групата

Банка ДСК АД - дружеството – майка

Банка ДСК АД („Банката“) е регистрирана като еднолично акционерно дружество със 100% участие на държавата през януари 1999 г. На 29 октомври 2003 г. Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

През 2020 г. дъщерните дружества Експресбанк АД и Експрес Факторинг ЕООД се вливат в Банка ДСК на основата на договори за преобразуване чрез вливане, вписани в Търговския регистър съответно на 30 април 2020 г. и 30 септември 2020 г.

На 30 април 2020 г., Банка ДСК издава нови акции в полза на неконтролиращите акционери на преобразуващата се банка Експресбанк АД. В резултат на това, Банката е пререгистрирана от еднолично акционерно дружество (ЕАД) на акционерно дружество (АД).

Към 31 декември 2022 г. консолидираният финансов отчет на Група ДСК включва Банка ДСК АД и нейните дъщерни дружества (общо посочвани като Групата).

Дружества в Групата

Към края на 2022 г. Групата се състои от Банка ДСК АД, 10 дъщерни дружества и едно асоциирано дружество.

Банка ДСК АД осъществява контрол и има определяща функция върху оперативната и финансова дейност на дъщерните си дружества, като резултатите на тези дружества се консолидират в Група ДСК, както следва (посочена е информация за % участие на Банка ДСК в капитала на тези дружества и балансовата стойност на участието):

• ПОК ДСК Родина АД	14,973 млн. лв. (99.85%)
• ДСК Турс ЕООД – в ликвидация	6,930 млн. лв. (100%)
• ДСК Транс Секюрити с 100% собственост на Банка ДСК АД	
• ДСК Управление на активи АД	1,325 млн. лв. (66%)
• ДСК Лизинг АД	1,962 млн. лв. (60.02%)
• През 2022 г. ДСК Оперативен Лизинг ЕООД и ДСК Ауто Лизинг ЕООД са преобразувани чрез вливане в ДСК Лизинг АД	
• ОТП Лизинг ЕООД	49,725 млн.лв. (100%)
• дск Венчърс ЕАД (ДСК Мобайл ЕАД)	7,200 млн.лв. (100%)
• ДСК Дом ЕАД	0,500 млн.лв. (100%)
• ОТП Факторинг България ЕАД	37,620 млн.лв. (100%)
• Регионален фонд за градско развитие АД	0,208 млн.лв. (52%)

На 5 септември 2022 г. е вписано в Търговския регистър на Република България решението на Банката като едноличен собственик на ДСК-Турс ЕООД да прекрати дружеството и да открие производство по ликвидацията му. Срокът за ликвидацията е 8 месеца, считано от публикуване на поканата до кредиторите. Към датата на този финансов отчет процедурата по ликвидация не е приключена.

Банка ДСК АД притежава инвестиции в асоциирани предприятия, както следва:

• Дружество за касови услуги	2,965 млн. лв. (25%).
------------------------------	-----------------------

Група

Макроекономическа среда

През 2022 г. световната икономика отново бе повлияна от множество форсмажорни обстоятелства, които повечето ще продължат да влияят и през 2023 г. Първоначално Ковид-19 шокира света и го потопи в дълбока рецесия и след това рязкото възстановяване на икономиките затрудни сериозно търговските канали и доставки. В резултат на тези шокове, имаше недостиг на производствени материали и това допринесе за повишаване на цените на крайните стоки и услуги.

Началото на 2022 г. бе белязано с нов глобален фактор - войната в Украйна, която допълнително засили и без това започналия инфлационен натиск.

Енергийната криза, която възникна в Европа в резултат на руската инвазия в Украйна, и всички останали последици от това, продължават да доминират икономическите перспективи за целия континент, включително и България. През 2022 г. стана ясно, че войната най-вероятно ще продължи много по-дълго от първоначалните очаквания (вероятно години) и последиците от геополитическия и икономически „развод“ между ЕС и Русия ще има по-сериозни и дългосрочни последици от очакванията. Застрашаването на енергийната сигурност на Европа допълнително изостри вече съществуващите инфлационни тенденции и предизвика пълномасщабна инфлационна криза, като инфлацията достигна най-високите си нива за последните две до три десетилетия във всички държави-членки на ЕС. Допълнителната несигурност поради санкциите наложени от ЕС към Русия водят до опасност от пълно или частично спиране на руски газ за европейската икономика. Това допълнително увеличи натиска върху цените на енергията. България не е директно зависима от руския газ, който съставлява около 10-15% от енергийния микс на страната. Общата годишна консумация на газ за цялата страна е 3 млрд. кубични метра, която консумацията относително лесно може да се диверсифицира, особено като се има предвид, че 1/3 от доставките на газ за България вече се осигурява от Азербайджан през новия газопровод IGB с Гърция. Най-големият икономически риск за България от руския газ е индиректен, а именно чрез пълното спиране на газови доставки за основни търговски партньори на страната (Германия и Италия). Българската икономика е малка и търговско ориентирана, като Германия осигурява около 15% от износа на България. Ако основните търговски партньори на България като Германия навлязат в рецесия поради спиране на газовите доставки, това ще окаже съществено влияние и на българската икономика като цяло. Като допълнение на това, инфлационният натиск продължава да тежи на бизнеса в страната. Годишната инфлация към края на декември 2022 г. е 17% (измерена чрез Индексът на Потребителските Цени) и през първите месеци на 2023 г. показва първи признаци на понижаване. Това се дължи основно на по-ниските цени на енергийните източници, в същото време обаче други потребителски групи (хранителни стоки и безалкохолни напитки), част от потребителската кошница, продължават да отчитат значителни годишни ръстове. Пазарът на труда продължава да отчита рекордно ниско ниво на безработица, докато заетостта расте. Средното ниво на безработица към края на декември 2022 г. е 4.3% и намалява на годишна база с един процентен пункт. Тази тенденция до голяма степен показва ниската чувствителност на Пазара на труда към динамиката на БВП. Бизнесът продължава да изпитва затруднения при наемането на нови служители, особено висококвалифицирани. Безработните лица към края на декември 2022 г. наброяват 154 хил. души и намаляват на годишна база с 4 хил. души.

Според предварителните оценки на Националния Статистически Институт за произведения брутен вътрешен продукт през третото тримесечие на 2022 г. бележи реален годишен ръст от 2.9% спрямо година назад. Салдото по консолидираната фискална програма към края на 2022 г. е отрицателно и е в размер на 1 347 млн. лв. (минус 0.9% от прогнозната БВП). Към края на декември 2022 г. номиналният размер на държавния дълг възлиза на 36 126 млн. лв., от които 10 965 млн. лв. вътрешен и 25 160 млн. лв. външен. В структурата на дълга вътрешните задължения заемат дял от 30%, а външните – от 70%. Преките инвестиции в страната се увеличават с 4.7% за периода януари-ноември 2022 спрямо същия период на предходната година и достигат размер от 1 527 млн. евро (1.9% от БВП).

Банковата система в страната завършва 2022 г. с близо 2.1 млрд. лв. печалба, която спрямо година назад нараства с близо 47%. Въпреки инфлацията, несигурността и нарастващите лихвени проценти по кредитните продукти, банките в България остават стабилни, капитализирани и високо ликвидни. Кредитната активност през 2022 г. остава стабилна, като в жилищното кредитиране бележи значителни ръстове на годишна база (18%). Поради влошаване на макроекономическата среда, разходите за обезценка се запазиха относително на същото ниво спрямо 2021 г. и са в размер на 586 млн. лв. или 0.7% от общо кредитните експозиции. Необслужваните кредити (над 90 дни забава) намаляват през годината и към края на 2022 г. са 2.8% от общия кредитен портфейл на банките.

Резюме

Банка ДСК отбеляза най-голям годишен номинален ръст на своите активи и към края на 2022 г. се изкачи на лидерската позиция в банковия сектор. Също така Банката затвърди позицията си като лидер в портфейла по кредити и депозити в банкиране на дребно и съумя да задържи стабилността си по отношение на ликвидност и капиталова позиция. Банката е на първо място на кредитния пазар като притежава пазарен дял от 20.9%, запазвайки позицията спрямо края на 2021 г. По отношение на общо депозити, Банката също заема челна позиция в банковата система на страната с пазарен дял от 18.6% спрямо година назад, когато дялът е 17.8%. Въпреки запазването на лидерска позиция при депозитните продукти, през

2022 г. Банката продължи приетата през 2021 г. радикална мярка за прекратяване сключване на нови договори за срочни депозити. Тази мярка се предприе с цел намаляване на излишъка на ликвидност в Банката.

За 2022 г. Група ДСК отчита печалба след данъци в размер на 563,7 млн. лв.

В резултат на процеса по управление на проблемни кредити, който включва непрекъснати подобрения, Банката продължи положителната тенденция в динамиката на качеството на портфейла и отчете по-добро от планираното качество в края на годината.

Съотношението оперативни разходи към нетен оперативен доход на Групата към декември 2022 г. е 39,1%, което е под средното ниво на този показател в банковата система на страната. Това се дължи на продължаващото подобряване на ефективността на работа, качествено управление на инвестиционната политика и контрол върху текущите разходи.

През 2022 г. Банка ДСК АД продължава основно да предлага традиционни кредитни и депозитни продукти за населението, като запазва лидерските си позиции в този сегмент.

Пазарният и кредитен риск регулярно се следят и оценяват от съответните отговорни звена. Банка ДСК АД съблюдава както регулаторните, така и вътрешните правила за рискове. Няма индикации за повишаване на риска в сегментите или по продукти, както и по отношение баланса на Банката относно качество на активите, ликвидност, валутна позиция, лимити за търгуване и капиталова адекватност над нивата, които Банката е способна да посрещне.

Използват се различни видове финансови инструменти за управление на ликвидността и пазарните рискове за собствена сметка и в подкрепа на клиентите си.

За клиенти се предлагат финансови инструменти за управление на валутен и лихвен риск като валутни форуърди, валутни и лихвени суапи и валутни опции. Позициите в резултат на клиентски нареждания се управляват съгласно политиката за управление на пазарните рискове като преобладаващо се затварят на междубанковия пазар.

Банката предоставя инвестиционни услуги за сметка на клиенти като спазва Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и съответните подзаконовни нормативни актове за прилагането му като Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и Наредба № 58 от 28.02.2018 г. на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисионни, други парични и непарични облаги, както и приетите във връзка с тях вътрешнобанкови нормативни актове.

Банката съхранява цялата документация, свързана със сключването на клиентски договори и изпълняването на клиентски нареждания, включително всички документи, които гарантират идентифицирането на клиентите според изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари. Също така Банката поддържа отчетност и води сметки за държаните клиентски активи по начин, който гарантира разграничаването от финансовите инструменти, собственост на Банката.

По отношение на административните функции е налице наблюдение на изпълнението на дейностите (особено тези, които се отнасят до взаимоотношенията с външни страни). Административно обслужване е осигурено за цялата клонова мрежа, като повечето договори за доставки са централизирани и поръчките, доставките и съответните разходи се контролират от Централно управление. Отчетите и другите задължения към външни страни и регулаторни органи се подготвят и изпращат своевременно и съблюдаването на всички законови изисквания се контролира от направление Стратегия, финанси и управление на данни, Управление Правно и Дирекция Нормативно съответствие. Операционният риск се наблюдава и регулярно се извършват отчети към КУОР (Комитет за управление на операционния риск) с измерване на откритите събития и реализирани загуби и съответните потенциални загуби, както и препоръки за понижаване на операционния риск.

През 2022 г. Група няма действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

Обща информация за управлението на Групата

Банка ДСК АД притежава пълен лиценз за банкова дейност с право да извършва всички банкови операции, разрешени от действащото законодателство в страната. Тя е универсална търговска банка с преобладаваща дейност в банкирането на дребно.

Банка ДСК АД има двустепенна система на управление. Управленските органи са: Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС).

Към 31 декември 2022 г. Банка ДСК АД се ръководеше от Надзорен съвет и Управителен съвет в следния състав:

Надзорен съвет

Ласло Бенчик - председател на НС

Виолина Маринова – член на НС

Ласло Волф - член на НС

Габор Кунце - член на НС

Кристиан Шелмеци – член на НС

Атила Туркович, - член на НС

Антони Радев – член на НС

Управителен съвет

Тамаш Хак-Ковач – председател на УС и главен изпълнителен директор

Диана Митева – член на УС и изпълнителен директор

Славейко Славейков – член на УС и изпълнителен директор

Доротея Николова-Илчева - член на УС и изпълнителен директор

Боян Стефов – член на УС и изпълнителен директор

Арно Льоkler - член на УС и изпълнителен директор

Михаил Комитски – член на УС

В Управителния съвет персоналните промени през 2022 г. са както следва:

Считано от 28.10.2022 г. е заличен в ТР като член и изпълнителен директор Юрий Генев

Промени, както следва към дата 28.10.2022 г.:

Начин, по който се определя мандатът: за Тамаш Хак-Ковач мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването му като член на Управителния съвет в ТРРЮЛНЦ за Диана Дечева Митева и Боян Филипов Стефов мандатът изтича на 28.10.2023 г. за Доротея Николаева Николова-Илчева мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването ѝ като член на Управителния съвет в ТРРЮЛНЦ за Славейко Любомиров Славейков, Арно Рене Жюлиен Льоkler и Михаил Руменов Комитски мандатът изтича на 25.03.2025 г.

Тамаш Хак-Ковач - Главен изпълнителен директор

Доротея Николаева Николова-Илчева - Изпълнителен директор,

Арно Рене Жюлиен Льоkler - Изпълнителен директор,

Славейко Любомиров Славейков - Изпълнителен директор,

Боян Филипов Стефов - Изпълнителен директор,

Михаил Руменов Комитски,

Диана Дечева Митева - Изпълнителен директор

Юрий Благоев Генев- Изпълнителен директор, - заличено обстоятелство

В Надзорния съвет не са правени персоналните промени през 2022 г.:

През 2022 г. Банка ДСК няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон с членове на управленския състав.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав на Банка ДСК са съгласно договорите за управление и възлизат на 6,8 млн. лв.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав на Група ДСК са съгласно договорите за управление и възлизат на 9,2 млн. лв.

Участие на членове на НС и УС в акционерния капитал към 31.12.2022 г.

Членове на НС и УС нямат участие в акционерния капитал и не притежават права за придобиване на акции и облигации на дружеството.

Участията на членовете на УС на Банка ДСК АД в управителни и контролни органи на търговски дружества към края на 2022 г. като представляващи Банка ДСК е както следва:

Име	Дружество	Позиция
Тамаш Хак-Ковач	„ДСК Лизинг“ АД	Член на НС
	„Борика“ АД	Член на СД
	„дск Венчърс“ ЕАД	Член на СД
Диана Митева	„ДСК Дом“ ЕАД	Председател на СД
	ПОК „ДСК Родина“ АД	Член на УС
Доротея Николова-Илчева	"ДСК Управление на активи" АД	Член на УС
	"ОТП Факторинг България" ЕАД	Председател на СД
Славейко Славейков	"ОТП Факторинг България" ЕАД	Член на СД
Арно Льоклер	„ДСК Лизинг“ АД	Член на НС
Михаил Комитски	„ДСК Лизинг“ АД	Председател на УС
	„ОТП Лизинг ЕООД	Управител
Боян Стефов	"ДСК Управление на активи" АД	Член на НС
	ПОК „ДСК Родина“ АД	Член на УС

Адресът на централния офис на Банка ДСК АД е 1036, гр. София, ул. Московска №19.

Към 31 декември 2022 г. Банка ДСК АД има 8 регионални центъра, 49 финансови центъра, 22 бизнес центрове и зони, 93 клона, 129 банкови офиса.

Органите на управление на другите дружества в Групата към 31.12.2022 г са както следва:**ПОК „ДСК-Родина“ АД**

Двустепенна система на управление.

Управителен съвет:

Диана Дечева Митева,
Боян Филипов Стефов,
Николай Иванов Марев,
Румяна Боянова Сотирова,
Михаил Петров Сотиров.

Надзорен съвет:

Виолина Маринова Спасова,
Чаба Наги,
Янаки Севастиянов Янакиев.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,87 млн. лв.

„ДСК-Турс“ ЕООД – в ликвидация

Дружеството се представлява от Лазарина Миткова Пенчева, в качеството и на ликвидатор на дружеството, вписана в ТР на 05.09.2022 г.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,03 млн. лв.

„ДСК-Транс Секюрити“ ЕАД

Дружеството се управлява от съвет на директорите в състав:

Момчил Любомиров Момчилов,

Цветослав Найденов Димов,

Живко Минчев Минчев.

Дружеството се представлява от изпълнителния директор Живко Минчев Минчев

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,13 млн. лв.

„дск Венчърс“ ЕАД (ДСК Мобайл ЕАД)

Едностепенна система на управление.

Съвет на директорите

Тамаш Хак-Ковач,

Борислав Георгиев Бориславов,

Петер Беньо.

ДСК Мобайл ЕАД променя наименованието си на дск Венчърс ЕАД, считано от датата на вписване на промяната в Търговския регистър, а именно на 11.11.2022 г.

Системата на управление на дружеството става от двустепенна на едностепенна със Съвет на директорите в състав Тамаш Хак-Ковач, Петер Беньо, Борислав Георгиев Бориславов, считано от вписване на промените в ТР, а именно на 11.11.2022 г.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,17 млн. лв.

„ОТП Факторинг България“ ЕАД

Едностепенна система на управление.

Съвет на директорите:

Илка Георгиева Димова-Мазгалева,

Доротея Николаева Николова-Илчева,

Славейко Любомиров Славейков,

Имре Бабински.

На 13.09.2022г. е вписан договор за преобразуване чрез вливане на ОТП Факторинг България ЕАД в Банка ДСК АД, в резултат на което е стартирана процедурата по вливане на ОТП Факторинг България.

„ДСК Дом“ ЕАД

Дружеството се управлява от съвет на директорите в състав:

Диана Дечева Митева,

Веселин Христов Петров,

Димитър Александров Александров,

Ласло Добак

Дружеството се представлява от изпълнителния директор Веселин Христов Петров.

На 04.07.2022 г. Роза Девени е заличена от ТР като член на СД и е вписан Ласло Добак като член на СД.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,20 млн. лв.

„ДСК Лизинг“ АД

Двустепенна система на управление.

Управителен съвет:

Крум Иванов Крумов,

Михаил Руменов Комитски,

Борислав Веселинов Матакиев.

На 15.02.2022 г. Костадин Димитров Караджов е заличен от ТР като член на УС.

На 30.08.2022 г. мандатът на членовете на УС е удължен до 01.09.2025 г.

Надзорен съвет:

Кристиян Шелмеци,

Тамаш Хак-Ковач,

Атила Ишван Молнар,

Арно Рене Жюлиен Лъоклер.

ДСК Ауто Лизинг ЕООД е преобразувано чрез вливане в ДСК Лизинг АД, в резултат на което ДСК Ауто Лизинг ЕООД се прекратява без ликвидация. Преобразуването е вписано в Търговския регистър с дата 21.01.2022г.

„ОТП Застрахователен брокер“ ЕООД

Дружеството се представлява от управителя Владимир Георгиев Ралчев..

На 28.02.2022 г. е вписан в ТР новият управител Владимир Георгиев Ралчев.

„ДСК Оперативен Лизинг“ ЕООД е преобразувано чрез вливане в ДСК Лизинг АД, в резултат на което „ДСК Оперативен Лизинг“ ЕООД се прекратява без ликвидация. Преобразуването е вписано в Търговския регистър с дата 25.11.2022 г.

„ДСК Управление на активи“ АД

Двустепенна система на управление.

Управителен съвет:

Петко Кръстев Кръстев,

Доротея Николаева Николова-Илчева,

Светослав Спасов Велинов.

Надзорен съвет:

Габор Фазекаш,
Ласло Дьорд Гати,
Боян Филипов Стефов,
Ивайло Пенев Хаджиев.

На 01.07.2022 г. е заличен като член на НС Бендек Балаж Къовеш.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,46 млн. лв.

“ОТП Лизинг“ ЕООД

Дружеството се представлява от Михаил Руменов Комитски – управител.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,43 млн. лв.

„Регионален Фонд за градско развитие“ АД

Дружеството е с едностепенна система на управление - Съвет на директорите в състав:

Иван Велинов Драгомиров
Алис Киркор Мъгърдичян
Камен Маринов Колчев,
Момчил Любомиров Момчилов,
Анатоли Владев Белчев.

На 17.03.2022 г. са заличени като членове на Съвета на директорите Анастасия Димитрова Чорбаджиева и Мартин Михайлов Занмов и са вписани като член Алис Киркор Мъгърдичян и Иван Велинов Драгомиров.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 0,14 млн. лв.

Финансов резултат и рентабилност

Финансови показатели на Групата

За 2022 г. Група ДСК отчита печалба преди данъци в размер на 623,3 млн. лв., което е увеличение с 34,8% в сравнение с 2021 г. основно в резултат на по-високи лихвени приходи и по-високи приходи от комисиони. По-ниските разходи за обезценка също допринасят за по-доброто представяне.

Печалбата след облагане с данъци за 2022 г. е 563,7 млн. лв.

Нетният лихвен доход е в размер на 780,8 млн. лв. и е по-висок от 2021 г. със 167,7 млн. лв. или 27%, основно в резултат на по-високи приходи от лихви с 170,5 млн. лв. спрямо 2021 г., като приходите от лихви по кредити нарастват със 73,9 млн. лв., а приходите от лихви по вземания от банки - с 95,8 млн. лв. Разходите за лихви нарастват с 2,9 млн. лв. основно от по-високи разходи за лихви при кредити от банки и финансови институции.

Нетният нелихвен оперативен доход за 2022 г. е 402,7 млн. лв. (леко намаление с 1,7 млн. лв. в сравнение с 2021 г.), което се дължи основно на нетната загуба от валутна преоценка. Нетният доход от такси и комисиони е в размер на 351,1 млн. лв. и нараства с 47 млн. лв. спрямо 2021 г.

Оперативните разходи (вкл. разходи за персонал, амортизации, външни услуги, консумативи и др.) са 463,1 млн. лв., което е увеличение с 35,7 млн. лв. или с 8% в сравнение с 2021 г.

Разходите за обезценка на финансови активи за 2022 г. са в размер на 104,7 млн. лв. и намаляват спрямо 2021 г. (с 26,1 млн. лв. или с 20%).

Средносписъчният брой на персонала на Група ДСК към края на 2022 г. е 5 985 (2021 г.: 6 052).

Активите на един зает са 4,85 млн. лв. към края на 2022 г. Печалбата на едно лице от персонала е 94,2 хил. лв.

Балансови показатели на Групата

Активите на Група ДСК към 31 декември 2022 г. са в размер на 29 051,7 млн. лв. и нарастват с 4 534,6 млн. лв. (или 18,5%) в сравнение с края на 2021 г.

Банка ДСК АД има 18.6% пазарен дял в общата сума на банковите активи в страната към края на 2022 г. (18.0% към края на 2021 г.).

Кредитният портфейл (кредити и вземания от клиенти) на Група ДСК по брутна стойност (преди обезценка) към края на 2022 г. е 16 134,7 млн. лв. и отчита годишен ръст от 12,2%, основно в резултат на увеличението при кредитния портфейл на фирми.

Кредитите на граждани по брутна балансова стойност (преди обезценка) към края на 2022 г. са 9 808,3 млн. лв. и нарастват спрямо 2021 г. с 840,7 млн. лв.

Пазарният дял на Банката при кредитите на домакинства в края на 2022 г. е 29.1% (2021 г.: 30.4%), като при потребителските кредити (вкл. нежилищни ипотечни кредити) и овъдрафти е 37.4% (2021 г.: 40.1%), а при жилищните – 23.2% (2021 г.: 23.9%). При кредитите на нефинансови предприятия пазарният дял към декември 2022 г. е 13.5% при 12.9% за 2021 г.

Кредитите на предприятия и бюджет по брутна балансова стойност (преди обезценка) са 6 326,4 млн. лв. като увеличението спрямо предходната година е с 16,8%.

Обезценката на портфейла (кредити и вземания от клиенти) към 31 декември 2022 г. е в размер на 733 млн. лв. (1 018 млн. лв. към 31 декември 2021 г.).

Клиентските депозити възлизат на 23 902,8 млн. лв. и отчитат годишен ръст от 19,2%.

Депозитите на граждани към края на 2022 г. са 17 986,7 млн. лв. като увеличението спрямо 2021 г. е с 11,5%.

Пазарният дял на Банката при депозитите на граждани към края на 2022 г. е 24.2% и се увеличава спрямо година назад (23.7%).

Депозитите на предприятия и бюджет възлизат на 5 074,9 млн. лв. към края на 2022 г. като увеличението спрямо 2021 г. е значително - с 41,8%.

Депозитите от финансови институции възлизат на 841,2 млн. лв. като отчитат значително увеличение от 498,1 млн. лв. спрямо края на 2021 г.

Капиталова адекватност

Група ДСК постоянно поддържа ниво на обща капиталова адекватност достатъчно за покриване на рисковете от дейността си и спазване на регулаторните изисквания. Към 31 декември 2022 г. общата капиталова адекватност е 20,39%. Групата осигурява 182,4 млн. лв. свободен капитал над капиталово изискване и капиталовата насока, определени въз основа на процеса по надзорен преглед и оценка, и комбинирания капиталов буфер, в т.ч. предпазен капиталов буфер (399,1 млн. лв.), буфер за системен риск (478,9 млн. лв.), буфер за ДСЗИ (159,6 млн. лв.) и антицикличен капиталов буфер (151,7 млн. лв.).

Кредитен риск

При идентифициране и измерване на кредитния риск в условията на кризата, предизвикана от войната в Украйна, Банката отчита спецификите на отделните клиенти и техните възможности да заместят съответните клиенти или доставчици от района на военния конфликт. Банка ДСК проследява на месечна база дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск. Оценката се извършва или индивидуално за даден кредит като част от процеса по кредитен мониторинг, или при наличие на индикатори за потенциално увеличен кредитен риск, като например дни просрочие; настъпили неизпълнения по други експозиции в сегмента на дребно (стига съответното неизпълнение да не поражда неизпълнение и по друг кредит); статус на кредитите, поставени в списъка под наблюдение; извършено реструктуриране на експозицията (това е индикатор за прехвърляне на кредита към Фаза 2, стига да няма основания за класифицирането му като необслужван).

Основният кредитен риск, на който е изложена Групата, възниква в резултат на предоставените заеми на клиенти. Към края на 2022 г. кредитният портфейл на Групата на база на амортизирана стойност преди обезценка се състои от кредити на граждани и домакинства (60,8%) и кредити на предприятия (в т.ч. и бюджет) (39,2%). При кредитите на граждани и домакинства рискът е добре разпределен между потребителски кредити (49,6%) и кредити, обезпечени с ипотека.

Група ДСК измерва кредитния риск в съответствие с изискванията на МСФО (официално приети за отчитане според българското законодателство) и съгласно приетата Политика за обезценка на Банка ДСК в съответствие с Международните стандарти за финансова отчетност.

Коефициентът на покритие (процентите на покритие на кредитния портфейл от обезценки за очаквани кредитни загуби) към 31 декември 2022 г. е както следва:

Общ кредитен портфейл – 4,5%

Съгласно класификацията на качеството на портфейла по “фази” съгласно МСФО 9 покритието с обезценка за всяка група е както следва:

- Фаза 1 – 1,1%
- Фаза 2 – 16,7%
- Фаза 3 – 62,6%

Рискът произтичащ от характерния за Банката профил в банкиране на дребно е добре диверсифициран по видове продукти, обезпеченост и рискови експозиции. Следи се различна форма на свързаност между отделни експозиции и спрямо качеството им се предприемат и корективни мерки, които да ограничат превантивно нарастването на риска от концентрация. Въведените отраслови лимити за кредити на предприятия целят допълнително да се подобри диверсификацията на риска в портфейла. Централизираната комисия по проблемни кредити следи спазването на лимитите на месечна база и налага ограничения и препоръчва конкретни мерки при отчитане на нарушения в лимитите или индикации за такава тенденция.

Към края на 2022 г. кредитните експозиции на Групата, които се обслужват редовно, включително и тези с повишен кредитен риск (класифицирани във Фаза 1 или Фаза 2) са 96,4%.

През цялата година продължи работата по интензивни мерки за подобряване на процеса по следене и управление на качеството на портфейла, като подобряване на процедурите по обследване и анализ на проблемни кредити, подобряване на работата на инспекторите по проблемни кредити в клоновата мрежа, ранно идентифициране на проблемни експозиции и предприемане на интензивни действия за установяване на причините и намиране на решение, отговарящо на променените обстоятелства, съобразено едновременно с интересите, както на Групата така и на кредитополучателите. За тази цел Банката си сътрудничи интензивно и с компанията ОТП Факторинг България, на която Банката продава или възлага необслужвани кредити за управление.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банка ДСК и управлението на нейните позиции. Той включва риск институцията да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банка ДСК е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията си, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасяне на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП). Регулярно пред Комитета се представя ключова информация за дейността на банката, на база на която се извършва управлението на ликвидността.

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

За анализа на ликвидността се изготвят падежни таблици за активите и пасивите, в които паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

За да следи и управлява ликвидния риск, банката използва различни регулаторни, групови, вътрешни и пазарни индикатори.

Като част от управлението на ликвидния риск Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага, за да се осигури необходимата ликвидност:

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата на пазарните (базови) лихвени проценти. Групата управлява поотделно лихвения риск в банковия и в търговския портфейли.

Основно дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността спрямо промени в лихвените равнища.

Група ДСК анализира този риск като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банка ДСК измерва експозицията си към лихвен риск в банковия портфейл, като изчислява два основни индикатора – изменението в нетния лихвен доход (индикатор базиран на доход) и изменението в икономическата стойност на капитала (индикатор базиран на стойност), на база лихвени сценарии, които са описани в насоките на Европейския банков орган. Те представят чувствителността на дохода и капитала на Банка ДСК спрямо измененията в пазарните лихвени нива.

Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност, т.н. BPV лимити.

Валутен риск

Групата на Банка ДСК е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Групата изготвя финансовите си отчети, е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банка ДСК управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (Value at Risk). Стратегията на Групата е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открит валутна позиция се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск се използва VaR модел чрез системата за наблюдаване на пазарния риск MRP. Основните характеристики на модела са: исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банката използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни.

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банката управлява нетната експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато се прецени за подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция.

Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банката се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Председател на КУОР е Началникът на Управление „Обща политика и управление на риска“ към Направление „Управление на Риска“. Заседания на комитета се провеждат след края на всяко тримесечие. На тях се представя и обсъжда отчет за нивото на операционния риск за периода и се вземат оперативни решения, които не са възложени в изрична компетентност на УС или други органи, и се планират мерки за ограничаване/елиминиране на идентифицираните операционни рискове. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития. Разгледаният от КУОР отчет за нивото на операционния риск се докладва на УС на Банка на ДСК с предложение за приемане на съответните решения, които са в неговите правомощия

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск“ към Управление „Обща политика и управление на риска“, което е част от независимото от бизнес звената Направление „Управление на риска“. Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

В Групата на ДСК има внедрена единна система за идентифициране и управление на операционния риск, изградена по модел на Банкова група ОТП. Тя е базирана на събиране на данни за възникналите в Групата операционни събития, анализ на потенциалния ефект от възникването на такива и периодичното информироване на ръководството за нивото на операционния риск. Процесът е разработен на основата на декларирането на информацията от така наречените „собственици на процеси“, които са служители на ръководни позиции в Централно управление, клоновата мрежа и дъщерните дружества от Групата, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Групата, като класификацията и анализът им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове. Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от експертите в различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск“.

Като част от този процес се изготвят и т.нар. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятното настъпване на събитие с катастрофални последици.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи и посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, обхващащи основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Групата бизнес процеси.

Групата разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите й нива. Ефикасността на плана се тества ежегодно с цел да се удостовери готовността на Банката за реакция при възникване на криза и осигуряване на непрекъснатостта на дейността й. Резултатите от теста се докладват на УС на Банка ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

В съответствие с европейските стандарти за възлагане на дейности на външни изпълнители, Групата разполага с методология за първоначална и последваща оценка на риска от възлагането на дейности на външни изпълнители.

Аналогично и съобразно вътрешните нормативни правила, на ежегодна оценка на риск подлежат и използваните в Банката модели.

Репутационният риск, който е резултат от възникнали операционни събития в сферата на ИТ технологиите, се изчислява посредством методология, разработена според стандарта на Групата на ОТП.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Отдел „Управление на операционния риск“ за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31 март 2014 г. На това основание необходимият регулаторен капиталов задел за операционен риск се изчислява централизирано от Банкова група ОТП, а достатъчността му се проверява ежегодно в процеса на Вътрешния анализ на адекватността на капитала. Допълнително е разработена и се прилага вътрешна методология за извършване на стрес тестове, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Групата.

Ежегодно Банката извършва преглед на предоставяните продукти, в който вниманието е основно насочено към риска от неправомерно поведение и фокус върху най-значимите контроли, интегрирани в процесите на продажба за смекчаване на този риск.

Разработена е и е в сила застрахователна политика, съгласно която Банката поддържа валидни застрахователни полици, покриващи основни рискове като кражба и щета върху материални активи, ценни пратки и други. Застрахователните полици подлежат на регулярен преглед и актуализация.

Ежегодно за всички служители се провежда обучение на операционен риск, целящо повишаване на информираността за разпознаване и ограничаване на операционните рискове. Обучението е задължително и за всички новопостъпили служители.

Звената, отговорни за управлението на различните видове риск, извършват постоянен последващ контрол на извадкова база и с различна периодичност, за да се уверят в спазването на правилата и процедурите за осигуряване на консистентност, сигурност и валидност на извършваните трансакции. Този тип контрол е основно насочен към откриване на оперативни човешки и технически грешки, неизвършени действия от страна на отговорните служители или преднамерени неточности.

Системата за управление на операционния риск е обект на годишния процес по надзорен преглед и оценка (ГНПО), на регулярни проверки по реда на годишния процес по надзорен преглед и оценка от страна на Управление „Банков надзор“ на БНБ, Управление „Вътрешен одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП.

През 2022 г. в Банковата група на ДСК няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Групата. За всички, т. нар. извънредни операционни събития, които са със съществено потенциално финансово или репутационно въздействие, са разработени планове за действие и са предприети всички необходими и достатъчни мерки, за да се ограничи ефекта им, както и да се намали и елиминира вероятността от възникването им за в бъдеще.

Управление на риска (хеджиране)

Група ДСК използва деривативи под формата на форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия.

Групата цели управление на риска като със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на Банковата група по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата. Подробна информация е предоставена в консолидирания годишен финансов отчет.

Инвестиционна програма

През 2022 г. Група ДСК е направила инвестиции за 36,9 млн. лв., в сравнение с 39,4 млн. лв. за предходния период.

От които за информационни технологии в размер на 21,5 млн. лв., като дялът им е 58% от всички инвестиции (за 2021 г. този дял е 48 %).

ПОК ДСК Родина АД

Пенсионноосигурителна компания ПОК „ДСК-Родина“ АД е лицензирана за извършване на дейност по допълнително пенсионно осигуряване, като има регистрирани и управлява четири пенсионни фонда - Универсален пенсионен фонд, Професионален пенсионен фонд, Доброволен пенсионен фонд и Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми и два фонда за извършване на плащания – Фонд за изплащане на пожизнени пенсии „ДСК-Родина“ и Фонд за разсрочени плащания „ДСК-Родина“.

За отчетната година ПОК ДСК Родина отчита печалба след данъци в размер на 15,7 млн. лв. (2021 г.: 20,0 млн. лв.). Приходите от управляваните пенсионни фондове са 36,4 млн. лв., което е леко намаление спрямо тези отчетени през 2021 г. от 5%.

Към края на 2022 г. броят на осигурените лица в компанията нарасна на 937 хиляди, което е ръст от 7,1% спрямо 2021 г. Нетните активи управлявани от ДСК Родина достигнаха 3 727,3 млн. лв. и отбелязват ръст от 1,5% на годишна база. Към края на декември 2022 г. дружеството достигна пазарен дял по брой осигурени лица от 18,97% и 19,32% по нетни управлявани активи (2021 г.: съответно 18,03% и 18,76%).

ОТП Лизинг ЕООД

Дружеството е учредено през 2005 г. След вливането на Експресбанк в Банка ДСК, Банката става едноличен собственик на капитала на дружеството. ОТП Лизинг е специализирано в областта на финансовия и оперативен лизинг, като предлага услугите си за всички сектори на икономиката и промишлеността, с изключение за момента на сектора недвижимо имущество. Основната му дейност е финансов лизинг на леки автомобили, производствено оборудване, на строителна техника и транспортна техника.

ОТП Лизинг е водеща компания на лизинговия пазар в България, въпреки засилената конкурентна среда. Нетният портфейл по финансов лизинг на компанията към края на 2022 г. е в размер на 1 348,1 млн. лв. (2021 г.: 1 066,2 млн. лв.). Реализираната нетна печалба за 2022 г. е 14,3 млн. лв. (2021 г.: 12,9 млн. лв.), като ръста на резултата на годишна база се дължи на по-високи приходи от лихви спрямо 2021 г.

ДСК Лизинг АД

ДСК Лизинг е регистрирано през април 2005 г. През втората половина на 2005 г. бе създаден ДСК Ауто Лизинг ЕООД, 100% собственост на ДСК Лизинг, с предмет на дейност – лизинг на леки автомобили. През 2007 г. бе регистрирано и второ дъщерно дружество ОТП Застрахователен Брокер ЕООД. През м. декември 2014 г. ДСК Лизинг АД учреждава 100% дъщерно дружество – ДСК Оперативен Лизинг ЕООД, което е специализирано в предоставянето на оперативен лизинг на леки и товарни автомобили.

През 2022 г. дружеството продължи да обслужва основно клиентите си по съществуващите вече сключени договори, като новия бизнес се поема от дъщерното дружество ОТП Лизинг.

За отчетния период Групата на ДСК Лизинг реализира нетна печалба в размер на 5,2 млн. лв. (2021 г.: 5,5 млн. лв.), като намалението е в резултат на повече реинтегрирани провизии през 2021 г. спрямо 2022 г.

ОТП Факторинг България ЕАД

Дружеството ОТП Факторинг България е създадено през 2010 г., с основен предмет на дейност извършване на факторингова дейност, в т.ч. покупка и събиране на вземания.

Дружеството е създадено с цел подобряване процеса по управление на проблемни кредити на Банката. Съвместната работа между Банка ДСК АД и факторинговото дружество включва продажба на проблемни кредити от Банката към него с прехвърляне на всички ползи и рискове, както и работа срещу комисионно възнаграждение от страна на дружеството по проблемни кредити, които остават в баланса на Банката. За финансиране на дейността си ОТП Факторинг България ЕАД ползва изцяло само кредити от Банка ДСК АД, поради което, рискът за Банката се определя от риска, който дружеството носи от придобитите от банката вземания, които са основен източник за погасяване на задълженията му.

На 13 септември 2022 г. Банката е обявила плана си за преобразуване на дъщерното дружество ОТП Факторинг България ЕАД чрез вливането му в Банка ДСК.

За 2022 г. дружеството реализира печалба след данъци в размер на 15,7 млн. лв. (2021 г.: 13,0 млн. лв.).

ДСК Транс Секюрити ЕАД

ДСК Транс Секюрити е компания, специализирана във физическа охрана на обекти, дейности по инкасо, изграждане на структурни системи и кешови операции. Дружеството обслужва с тези дейности Банка ДСК АД, като същевременно разширява дейността си привличайки външни клиенти. По отношение на основната си дейност "Инкасо", включително обслужване на АТМ устройства, ДСК Транс Секюрити е сред водещите компании на пазара, поради добрата си кадрова и материална обезпеченост.

Реализирания финансов резултат на дружеството е печалба в размер на 0,13 млн. лв. (2021 г.: 0,36 млн. лв.), като намалението се дължи основно на по-високи оперативни разходи.

След края на отчетния период инвестицията в ДСК Транс Секюрити ЕАД е продадена.

ДСК Турс ЕООД

Дружеството е в процес на ликвидация.

През 2022 г. ДСК Турс отчита нетна печалба за отчетния период от 1 млн. лв.

ДСК Управление на активи АД

Към края на 2022 г. "ДСК Управление на активи" АД управлява шестнадесет фонда. В това число влизат "ДСК Алтернатива 1" – фонд в краткосрочни облигации; "ДСК Стандарт" и "ДСК Евро Актив" (фондове в облигации), "ДСК Баланс" (балансиран фонд), "ДСК Глобални защитни компании", "ДСК Растеж" и "ДСК Глобални компании" (фондове в акции), "ДСК Стабилност – Европейски акции", "ДСК Стабилност – Немски акции", "ДСК Стабилност – Европейски акции 2", "ДСК Стабилност – Европейски акции 3" (фондове със защита на главницата). От 2018 г. Дружеството управлява фонд "ДСК Динамика", който следва максимално гъвкава инвестиционна стратегия "Абсолютна доходност". Дружеството управлява също фонд „ДСК-ОТП Премиум микс“, които инвестира привлечените клиентски средства основно в други фондове, управлявани от „ОТП Фонд Мениджмънт“. В продуктовата гама на Дружеството са включени и три фонда от типа Target-date funds (фондове с „целева дата“) - „ДСК Хоризонт 2030“, „ДСК Хоризонт 2035“, „ДСК Хоризонт 2040“. Те имат за цел да дадат възможност на клиента да спестява и инвестира средства за реализиране на определена цел в предварително определен времеви хоризонт (например, за пенсиониране, за образование на децата и др.) без да ограничават възможността му да изтегля средства от фондовете и преди целевата дата.

За 2022 г. финансовият резултат на дружеството след данъци е печалба в размер на 0,67 млн. лв. (2021 г. 0,41 млн. лв.).

Общият размер на управляваните активи към края на годината е в размер на 289,5 млн. лв. (2021 г.: 363,4 млн. лв.).

„дск Венчърс“ ЕАД (ДСК Мобайл ЕАД)

Във връзка с дългосрочната стратегия на Банка ДСК АД за дигитализиране на банковите услуги и обвързването им с небанкови с цел предлагане на по-високо качество на комплексно обслужване, през септември 2016 г. беше учредено дъщерно дружество ДСК Мобайл ЕАД.

Дружеството започва реална оперативна дейност през 2020 г.

ДСК Мобайл ЕАД променя наименованието си на дск Венчърс ЕАД, считано от датата на вписване на промяната в Търговския регистър, а именно на 11.11.2022 г.

Дружеството работи по Вайбър чатбот за онлайн плащания с карта за зони за паркиране, пилотно стартиран с община Бургас.

Финансовият резултат от дейността за 2022 г. е загуба в размер на 0,53 млн. лв. (2021 г.: 0,27 млн. лв.).

ДСК Дом ЕАД

През август 2018 г. Банка ДСК учреди дъщерно дружество ДСК Дом ЕАД, с основен предмет на дейност кредитно посредничество. ДСК Дом е обвързан кредитен посредник, като работи изключително с Банка ДСК и свързва пряко или непряко с Банката клиентите, търсещи кредитно финансиране.

ДСК Дом разполага с широка мрежа от представители в цялата страна (1 350 към края на 2022 г.). Чрез своите представители ДСК Дом предлага на клиентите широката гама от жилищни и ипотечни кредити на Банка ДСК.

За отчетния период дружеството реализира печалба в размер на 0,89 млн. лв. (2021 г.: 0,72 млн. лв.).

Регионален фонд за градско развитие АД

Дружество е учредено през 2011 г., с предмет на дейност финансиране, заемно или чрез участие в капитала на други дружества, на проекти със средства предоставени за изпълнение на целеви проекти и програми на Европейския съюз. Финансирането е под формата на дългосрочни нисколихвени кредити.

След вливане на Експресбанк в Банка ДСК на 30.04.2020 г., Банка ДСК става основен акционер на Фонда (52% участие в капитала).

Реализираният финансов резултат през 2022 г. на дружеството е печалба в размер на 0,67 млн. лв. (2021 г.: 0,73 млн. лв.).

Асоциирани предприятия**Дружество за касови услуги АД**

Дружеството за касови услуги е регистрирано през 2007 г. с акционери Банка ДСК АД, УниКредит Булбанк, Българска народна банка и Обединена българска банка. През 2008 г. като акционер се присъединява и Райфайзенбанк България. Всички акционери имат по 20% дял в капитала. През август 2019 г. Райфайзенбанк България продават притежаваните в дружество акции на останалите акционери, като по този начин делът им в капитала нараства на 25%.

За 2022 г. дружеството реализира печалба в размер на 1,68 млн. лв. (2021 г.: 0,97 млн. лв.).

Одиторски възнаграждения

Съвместният независим финансов одит на годишните финансови отчети на Група ДСК за 2022 г. беше извършен от регистрираните одитори „ЪРНСТ И ЯНГ ОДИТ“ ООД и „АФА“ ООД. Начислените суми (1,7 млн. лв.) за услугите, предоставени от независимите одитори са разпределени както следва:

- независим финансов одит – 1,67 млн. лв.;
- други услуги, несвързани с одита – 0,07 млн. лв.

Събития след края на отчетния период

На 13 януари 2023 г. в Търговския регистър е вписана промяна в състава на Управителния съвет на Банка ДСК, с която Диана Митева е освободена като член на Управителния съвет. Така Управителният съвет на Банката към датата на този индивидуален финансов отчет е представен от останалите шест членове, оповестени в Приложение 1 на финансовия отчет.

На 1 февруари 2023 г. Банката е осъществила продажбата на 100% от акционерния капитал на дъщерното дружество ДСК Транс Секюрити ЕАД за цена в размер на 3 865 хил. лева (вж. също Приложение 19 на финансовия отчет). Акции са придобити от асоциираното дружество на Банката (Дружество за касови услуги), в резултат на което ефективното участие на Банката в капитала на ДСК Транс Секюрити ЕАД става 25%.

Няма други значими събития, идентифицирани след края на отчетния период.

Основни цели за 2023 г.

През 2023 г. ръководството на Банката поставя следните приоритети в дейността:

- Трансформиране на оперативния модел на работа, базирайки се на солиден индивидуален подход с цел подобряване на клиентското изживяване и постигане на бизнес резултати;
- Доминираща роля на нашите пазари чрез иновации;
- Най-голяма и ефективна дистрибуторска мрежа;
- Фокусиране върху балансиране на състава на клиентската база с акцент върху младите професионалисти и големите градове.

Основни цели на дружествата от Групата са следните:

ПОК ДСК Родина – през 2023 г. дружеството планира да остане сред водещите компании на пенсионно-осигурителния пазар, като очаква да засили позициите си и да увеличи пазарния си дял по брой осигурени лица и по размер на управляваните активи. Разширяване на продажбите във всички фондове и трайно увеличение на продажбите от прехвърляне с помощта на таблети – инструмент, който води до улесняване на продажбите и до намаляване на себестойността на едно прехвърлено лице.

ОТП Лизинг – дружеството планира да разшири дейността и да продължи да бъде сред лидерите на лизинговия пазар. Основно предизвикателство за управлението на ОТП Лизинг АД през следващия период ще бъде провеждането на адекватна политика предвид предизвикателствата на икономическа среда, фокусирана върху запазване на доброто качество на лизинговия портфейл при поддържане на оптимална доходност от дейността.

За целта ръководството на Дружеството планира да концентрира усилията си върху стриктния мониторинг на съществуващите лизингови договори, завишаване изискванията към рисковия профил на всички потенциални лизингонскаатели, като в същото време се стреми към разширяване на достигнатия пазарен дял.

ДСК Лизинг – през 2023 г. дружеството ще продължи да обслужва основно клиентите си по съществуващите вече сключени договори, като новия бизнес е поет основно от дъщерното дружество ОТП Лизинг.

ДСК Дом - утвърждаване на ДСК Дом като най-големия кредитен посредник в България с най-многобройна клиентска мрежа; устойчив ръст на продажбите на ипотечни кредити; поддържане на високо качество на портфейла кредити; изградена структура от представители с трайни и лоялни взаимоотношения с ДСК Дом.

дск Венчърс – През 2023 г. дружеството ще фокусира усилията си в подобряване на услугата и увеличаване на обемите от трансакции по договора с Център за градска мобилност за закупуване на билет чрез банкова карта. Също така ще направи PoC (Proof of Concept) с цел план за развитие на приложението City by DSK.

ДСК Управление на активи – през 2023 г. дейността на дружеството ще се осъществява в съответствие с основните цели: увеличаване на активите под управление в ДСК Взаимни фондове; стабилно и устойчиво нарастване на цените на дяловете им; повишаване интереса на инвеститорите към КИС, чрез реализиране на маркетингови и разяснителни кампании.

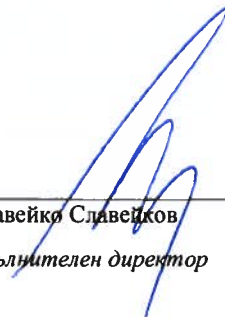
Регионален фонд за градско развитие - По отношение на ресурса и изпълнение на ангажиментите си по финансов инструмент ФГР Север, през 2023 г. дружеството ще насочи усилия в договаряне на целия заеман лимит по оперативното споразумение и по-ускорено разплащане към кредитополучатели. Дружеството ще следи развитието на портфейла си по ФГР Север и JESSICA и ще извършва мониторинг на задълженията на кредитополучателите.

Докладът за управлението и дейността на Банка ДСК АД и дружествата от Групата за 2022 г. е приет от Управителния съвет с протокол №6 от 10.03.2023 г.

Тамаш Хак-Ковач

Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков

Изпълнителен директор

ДЕКЛАРАЦИЯ
ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
в съответствие с чл. 39 ЗСч и член 100н ЗППЦК

1. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 1, б. а

Банка ДСК АД спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление, публикуван на интернет страницата на Българска фондова борса, в съответствие с чл. 39 ЗСч и на член 100н ЗППЦК.

2. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 3

Описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на емитента във връзка с процеса на финансово отчитане:

Системата за вътрешен контрол на Банка ДСК АД се базира на ефективно вътрешно управление и рамка за вътрешен контрол, която включва ясна организационна структура и добре функциониращи независими звена за вътрешно управление на риска, нормативно съответствие и вътрешен одит, които имат необходимите правомощия, статут и ресурси, за да изпълняват своите функции. Звената за управление на риска и звеното за нормативно съответствие са обект на преглед от страна на звеното за вътрешен одит.

Ръководителите на функциите за вътрешен контрол са в състояние да действат самостоятелно и независимо както и могат да изразяват притесненията си и да предупреждават пряко ръководния орган с надзорна функция, при необходимост, когато неблагоприятното развитие на даден риск засяга или може да засегне Банката.

Изградената рамка за вътрешен контрол в Банка ДСК АД осигурява:

- а. осъществяването на ефективни и ефикасни операции;
- б. разумно осъществяване на дейността;
- в. подходящо установяване, измерване и смекчаване на рисковете, на които е изложена Банката;
- г. надеждност на финансовата и нефинансовата информация и на отчетността;
- д. спазване на законовите и подзаконовите актове, надзорните изисквания и прилаганите от институцията вътрешни политики, процедури, правила и решения.

В процеса на оперативна работа в Банката, е организиран и се осъществява вътрешен финансов контрол - предварителен, текущ и последващ. В рамките на дейността на Банката са утвърдени системи за вътрешен контрол върху финансовата отчетност.

Предварителният контрол се извършва при всички видове счетоводни операции и предхожда извършването на счетоводните операции и има за цел да осигури тяхното законосъобразно реализиране.

Текущият контрол при операции с висока степен на операционен риск се извършва в процеса на осъществяване на банковите операции и има за цел текущото отстраняване на отклонения от установените правила и ред за извършване и оформяне на счетоводните операции, осигуряване на тяхното законосъобразно осъществяване, своевременно отстраняване на допуснатите грешки и други.

Последващият контрол обхваща всички действия и мерки, с цел своевременно да се открият незаконосъобразни действия и операции, пропуски и грешки, злоупотреби, разхищения и други нередности, които са били допуснати, въпреки взетите мерки от предварителния и текущия контрол.

Вътрешно-контролната среда, изградена от Банката, осигурява надеждността на отчетната информация. Функциите по контрол върху финансовата отчетност обхващат: организационна и оперативна независимост на звеното отговарящо за финансовата отчетност от бизнес направленията; съгласуваност между организационната структура и процесите по контрол

и управление на свързаните рискове чрез ясно определяне на отговорностите; интегрирани информационни системи даващи възможност за изготвяне на детайлни справки и отчети; разработена рамка от процедури и правила, свързани с финансовата отчетност и информационната сигурност; дефиниране и съблюдаване на нива на одобрение и система от вътрешни контролни процеси;

Част от структурата на Банка ДСК АД е **Направление Управление на риска**, основните задачи на което са свързани с: поддържането на адекватна политика за поемане на риск и методологии за оценка на риска, в съответствие с рисковия апетит и възприетата стратегия за управление на риска; организиране и осигуряване на адекватна система за измерване, докладване и ефективно управление на риска; планиране и управление изпълнението на проекти в сферата на управлението на риска; осигуряване на регулаторна и вътрешна отчетност, свързана с управление на кредитния, пазарния и операционния риск; оценка и мониторинг на рисковете от екологично, социално и управленско естество (ESG рискове).

Контролът и управлението на риска на Банката се определя в зависимост от рисковия апетит и възможностите на Банката да осъществява мониторинг на поетите от нея рискове. За целта Банка ДСК АД има ясно дефинирани нива на компетентност, според вида и общия размер на риска, който се поема към клиент/контрагент и клиентска група. Звената, ангажирани с одобрителни и контролни функции в кредитния процес, са независими от бизнес направленията.

Банката използва вътрешна рейтингова система за оценка на кредитоспособността на своите клиенти.

Освен чрез клиентските и контрагентски лимити, Банка ДСК ограничава концентрацията на експозициите си и чрез отраслови лимити за фирмените си клиенти. Отрасловите лимити се определят съгласно методика, приета с Правилата за поемане на риск и се одобряват от Съвета по кредитите и лимитите, а спазването им се контролира от направление Управление на риска. Преразглеждане или актуализиране на лимитите би могло да се предложи при промяна в бизнес плана за рисковите експозиции към фирмените клиенти на Банката, при промени в макроекономическата рамка, които оказват или биха оказали съществено влияние върху развитието на принадлежащите към отрасъла фирми, респ. върху финансовите показатели на отраслите или при увеличаване на бизнеса над одобрения план за годината. В допълнение, Банка ДСК регулярно оценява степента на риск, асоциирана със секторите в икономиката и влиянието, което мерките за борба с пандемията имат върху тях.

С цел правилно управление на ESG рисковете, Банката е внедрила рамка за екологични, социални и управленски отговорности (ECVO/ESG) за управление на риска при отпускане на кредити и мониторинг, посредством която класифицира всяка кредитна сделка на бизнес клиент в зависимост от дейността на клиента и срочността на транзакцията.

В областта на пазарния риск действат позиционни лимити, stop-loss лимити, VaR лимити и др., които подпомагат адекватното управление на този вид риск. Спазването на контрагентските лимитите е осигурено чрез тяхното интегриране в системата за сключване на трейдър сделки, като по този начин играят ролята на превантивен контрол. Отдел Управление на пазарния риск осъществява последващ контрол на пазарните лимити (VaR, Stop loss, BPV). В рамките на Банковата група са изградени специализирани аналитични среди, които позволяват своевременно наблюдение и управление на рисковете. Има изградена система за ескалация при нарушение на лимит и са дефинирани конкретни срокове за предприемане на коригиращи мерки в случай на нарушение. Самите лимити подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от промените в бизнес плановете и бизнес средата.

Банката има изработена надеждна система за идентификация, регистрация и последваща актуализация на всички възникнали събития, предизвикващи финансови щети, така и събития, които влияят на доброто име и репутацията на Банката. Събраната информация подлежи на регулярен анализ и представяне пред компетентните органи на управление на Банката, с цел предприемане на адекватни мерки, с които да се ограничи и предотврати възникването на подобен род събития. Изготвени са планове за реакция при непредвидени обстоятелства, които да позволят запазване на работоспособността на Банката и ограничаване на финансовите и репутационни ефекти от тяхното възникване.

С цел подсилване и улесняване прилагането на стабилна рамка за управление на риска, в Банката е осигурено и допълнително второ ниво на контрол чрез функцията на **Риск контролър** в **Направление Управление на риска**. Като част от втората линия за защита, функцията за контрол на риска подпомага въвеждането на мерки и валидира наличието на механизми за управление на риска, за да гарантира, че съществуващите процеси и контрол са подходящи и ефективни за финансовата институция. Риск контролърът извършва самостоятелни и независими проверки и мониторинг на функционирането на механизмите за управление на риска, идентифицира различни видове риск, оценява въздействието им и докладва слабости и пропуски, които могат да възникнат или вече са възникнали при изпълнение на процесите, свързани с управление на риска и поддържане на нивото му в рамките на рисковия апетит.

Дирекция Нормативно съответствие осигурява адекватно идентифициране, измерване и управление на риска, свързан с

нормативното съответствие, който Банка ДСК може да претърпи като резултат от несъответствие с приложимите закони, надзорни изисквания, кодекси за поведение и стандарти в областите на съответствие, приложими към банковата дейност. Дирекцията осъществява контрол за спазването на действащата правна рамка, надзорните изисквания и вътрешните актове на Банка ДСК и Групата на ОТП Банк, в т.ч. Етичния кодекс, Правила за конфликт на интереси, за защита на личните данни, за прилагане на санкционни програми и др. Звеното извършва оценка за съответствие на продуктите предложения със съществуващата правна рамка и, ако е уместно, с всички известни предстоящи промени в законодателството, както и с надзорните изисквания. Дирекция Нормативно съответствие предоставя методическа помощ и осъществява контрол върху дейността на Банка ДСК, в качеството ѝ на инвестиционен посредник, и предлага мерки за отстраняване на несъответствията в тази област.

Отдел Противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма (ПИПФТ) е второ ниво на контрол и защита, което осигурява идентифициране, измерване и управление на риска, свързан с изпиране на пари и финансиране на тероризъм, който Банка ДСК може да претърпи като резултат от несъответствие с приложимите закони, правилници по прилагането им, надзорни изисквания и указания, кодекси за поведение, международни стандарти и насоки, както и приложимите групови политики и регулации в областта.

Отдел ПИПФТ е определен като специализирана служба по смисъла на чл. 106 от ЗМИП и се ръководи от Ръководителя на отдел ПИПФТ, на когото ръководният орган в управленската му функция е възложил ролята на служител на висша ръководна длъжност по чл. 106 от ЗМИП и ролята на служител, отговорен за нормативното съответствие в сферата на превенцията на изпиране на пари и финансиране на тероризъм, по смисъла на т. 4.2 от насоки ЕБА/GL/2022/05 от 14.06.2022.

Отдел ПИПФТ организира, координира, управлява и контролира дейностите по превенцията на изпирането на пари и финансиране на тероризъм в Банка ДСК, съобразно горепосочената национална, международна и групова правна рамка.

Отдел ПИПФТ предоставя методическа помощ и осъществява контрол върху дейността на дъщерните дружества на Банка ДСК, като им указва мерки за отстраняване на несъответствията в областта на превенцията на изпирането на пари и финансиране на тероризма.

Управление Вътрешен одит е структурната единица за независим вътрешен одит.

Организационното позициониране осигурява независимост при планирането и осъществяването на дейността по вътрешен одит, а докладването се извършва на най-високо управленско ниво - Управителен съвет, Одитен комитет, Надзорен съвет, управление Вътрешен одит на мажоритарния акционер ОТП Банк Унгария.

Целта, правомощията и отговорностите на Управление Вътрешен одит са регулирани с Правила за вътрешен одит на Банка ДСК АД. Правилата са съобразени с действащите норми на: Закон за Българска народна банка, Закон за кредитните институции, Наредба № 10 на Българската народна банка от 24 април 2019 за организацията, управлението и вътрешния контрол в банките, Закон за комисията за финансов надзор, Закон за публичното предлагане на ценни книжа, Закон за дружествата със специална инвестиционна цел, Закон за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закон за пазарите на финансови инструменти.

Фокусът на дейността се определя от оценката на риска на отделните видове дейности, включително възложените на външни изпълнители, процеси, структурни и управленски звена на Банка ДСК и дъщерните дружества; от очакванията на висшия мениджмънт, от стратегическия план на Банката и плана за непрекъсваемост на дейността; от бизнес плана, бюджета и инвестиционната политика на Банката; от постоянното оптимизиране на управленските процеси и на банковите операции, централизиране на определени дейности и процеси, предлагане на нови банкови продукти и програмното им осигуряване, разработването и внедряването на нови програмни продукти.

3. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 4

Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане:

- 3.1. Банка ДСК АД няма значими преки или косвени акционерни участия по смисъла на чл. 85 (отм.) от Директива 2001/34/ЕО;
- 3.2. Банка ДСК АД няма акционери, които притежават акции със специални права на контрол;
- 3.3. Банка ДСК АД няма въведени ограничения върху правата на глас на акционерите;

3.4. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет и внасянето на изменения в Устава са:

- Устав на Банка ДСК АД;
- Правила за управление на Банка ДСК АД и Раздел V Механизъм за вземане на решения към тях;
- Политика за оценка на пригодността на членовете на управителния съвет/съвета на директорите и надзорния съвет, изпълнителните директори и ключов персонал в Банка ДСК и дъщерните дружества;
- Правила за конфликт на интереси.

3.5.1. Правомощията на членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на Банка ДСК АД са определени в:

- Устава на Банка ДСК АД;
- Правилата за управление на Банка ДСК АД и Раздел V Механизъм за вземане на решения към тях.

3.5.2. Членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на Банка ДСК АД нямат право да вземат решение за емитиране или обратно изкупуване на акции.

4. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 5

Състав и функциониране на административните, управителните и надзорните органи и техните комитети:

4.1. Съставът, съответно изискванията към състава на управителните и надзорните органи, Одитния комитет, Комитета по риска, Комитета за подбор, Комитета за възнагражденията, както и състава на Комитета за управление на активите и пасивите, Инвестиционния комитет, Комитета по развитие на продукти, ценообразуване и продажби, Съвет по кредитите и лимитите, Централизирана комисия по проблемни кредити и Комитета по управление на данни и анализи на Банка ДСК АД са определени в:

- Устава на Банка ДСК АД;
- Правилата за управление на Банка ДСК АД;
- Правилата/процедурите за работа на съответния комитет.

4.1.1. Състав на Надзорния съвет

Надзорният съвет се състои най-малко от 3 и не повече от 7 члена, които отговарят на изискванията на чл. 10 и чл. 11 от ЗКИ, наредбите на БНБ за прилагането им и Насоки ЕВА/GL/2021/05 и ЕВА/GL/2021/06 на ЕБО.

Една трета от членовете на Надзорния съвет са независими по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ и Насоки ЕВА/GL/2021/06 на ЕБО.

4.1.2. Състав на Управителния съвет

Управителният съвет се състои най-малко от 3 и не повече от 9 члена, които отговарят на изискванията на чл. 10 и чл. 11 от ЗКИ, наредбите на БНБ за прилагането им и Насоките на Европейския банков орган ЕВА/GL/2021/05 и ЕВА/GL/2021/06.

4.1.3. Състав на Одитния комитет

Одитният комитет се състои от трима члена, които се избират и освобождават с решение на Общото събрание на акционерите на Банката, въз основа на предложение на председателя на Управителния съвет, отговарящи на изискванията, предвидени в Закона за независимия финансов одит, двама от които, отговарящи на изискванията за независимост по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ.

4.1.4. Състав на Комитета по риска, Комитета за подбор, Комитета за възнагражденията

Трите комитета се състоят най-малко от трима членове, които се избират от Надзорния съвет на Банката измежду неговите членове, мнозинството (поне двама) от членовете на всеки от комитетите трябва да са независими по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ. Председателят на Комитета по риска не може да е едновременно и председател на Комитета за подбор, на Комитета за възнагражденията или на Одитния комитет, както и председател на

Надзорния съвет на Банката.

4.1.5. Съставите на комитетите към Управителния съвет са определени по длъжности измежду служителите в Правилата за управление на Банка ДСК АД.

4.2. Функционирането на управителните и надзорните органи и комитетите на Банка ДСК АД е уредено в:

- Правилата за управление на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Надзорния съвет на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Управителния съвет на Банка ДСК АД;
- Статута на Одитния комитет на Банка ДСК АД
- Правилата за работа на Комитета по риска на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитета за подбор на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитета за възнаграждения на Банка ДСК АД;
- Правилата за дейността на Комитет за управление на активите и пасивите на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Инвестиционния комитет на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитет по развитие на продукти, ценообразуване и продажби на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Съвета по кредитите и лимитите;
- Правилата за работа на Централизираната комисия по проблемни кредити на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитета по управление на данни и анализи на Банка ДСК АД.

4.3. Функциите на **Надзорния съвет** на Банката са следните:

- Осъществява общ надзор върху законосъобразността и целесъобразността на банковата дейност и работата на изпълнителните органи.
- Контролира изпълнението на решенията на Общото събрание на акционерите и на Управителния съвет.
- Избира и освобождава членовете на Управителния съвет и определя възнаграждението и мандата им. Промените в състава на Управителния съвет не произвеждат действие, ако не е налице одобрение на БНБ.
- Одобрява решения на Управителния съвет за избор и освобождаване на председател и на заместник-председател на Управителния съвет (ако такъв е избран), на Главен изпълнителен директор и Изпълнителни директори.
- Одобрява стратегическия и годишен бизнес план и бюджета на Банката.
- Одобрява решения за започване извършването и прекратяване на дейности в рамките на получения лиценз за банкова дейност.
- Свиква заседания на Общото събрание на акционерите и на Управителния съвет.
- Проверява и предлага за одобрение от Общото събрание на акционерите годишните финансови отчети, доклада за дейността на Банката и предложението на Управителния съвет за разпределение на печалбата.
- Одобрява решения на Управителния съвет за основни промени в организационната и управленската структура на Банката, посочени в Правилата за управление и за създаване или закриване на клонове по смисъла на Търговския закон.

- Одобрява решения за създаване на други фондове, освен задължителните, и определя условията за тяхното използване.
- Измежду своите членове избира членовете на Комитет за подбор, Комитет по риска и Комитет за възнагражденията и приема техните правила за работа. В правилата, наред с другото, се уреждат ролята, състава и задачите на всеки от комитетите и процедура за обмен на информация и доклади между съответния комитет, Надзорния и Управителния съвет и други заинтересовани лица.
- Одобрява правилата за работа на Управителния съвет.
- Одобрява политиката по доходите в Банката и Банковата група, приема Политиката за възнагражденията и упражнява надзор за прилагането ѝ.
- Одобрява приемане на основни вътрешни правила и политики, когато това е предвидено в Правилата за управление.
- Одобрява Стратегията за екологичните, социални и управленски решения (ESG strategy).
- Одобрява решения за отпускане на вътрешни кредити, когато това е предвидено в нормативни актове или във вътрешни актове на Банката.
- Одобрява решения за учредяване на дружества.
- Одобрява решения за придобиване и разпореждане с акции и дялови участия в банки и други дружества, притежавани с инвестиционна цел, в посочените в Правилата за управление на Банката случаи.
- Проверява и одобрява тримесечните доклади за дейността на Управителния съвет, включително за промени в организационната и управленска структура на Банката, направени през отчетния период.
- По своя преценка може да изисква от Управителния съвет сведения или доклади по всеки въпрос, засягащ дейността на Банката.
- Изпълнява други функции, предвидени в закона, Устава, Правилата или други вътрешни актове на Банката и се произнася по всеки въпрос, повдигнат пред него от Общото събрание на акционерите.

4.4. Функциите на Управителния съвет на Банката са следните:

- Взема решения по осъществяване на банковата политика и представлява Банката.
- Взема решения за започване извършването и прекратяване на дейности в рамките на получения лиценз за банкова дейност.
- Изготвя стратегическия и годишен бизнес план и бюджет на Банката.
- Взема решения за избор и освобождаване на председател и на заместник-председател на Управителния съвет (ако такъв е избран), на Главен изпълнителен директор и Изпълнителни директори.
- Разглежда тримесечните отчети на Банката; приема и предлага годишните финансови отчети за утвърждаване от Общото събрание на акционерите чрез Надзорния съвет.
- Предлага чрез Надзорния съвет на Общото събрание на акционерите начин за разпределяне на печалбата, като определя частта, която се отнася във фонд Резервен и в другите фондове, както и частта, която се разпределя като дивидент или се използва за увеличаване на капитала.
- Предлага на Общото събрание на акционерите да избере две одиторски дружества, които съвместно да извършват независим финансов одит на годишните финансови отчети на Банката и на надзорните отчети, определени от БНБ.
- Приема правила за работа на Управителния съвет.
- Отговаря за адекватното и ефективно вътрешно управление и приема вътрешни правила и политики относно дейностите на Банката, включително: 1) за организацията и дейността на вътрешния контрол; 2) за избягване

- на конфликти на интереси; 3) за гарантиране надеждността на системите за счетоводна и финансова отчетност; 4) за гарантиране на финансовия и оперативен контрол и спазването на нормативните изисквания и стандарти.
- Приема вътрешни актове, уреждащи индивидуалната и колективна оценка за пригодност на членовете на Управителния и Надзорния съвет и на лицата, заемащи ключови позиции в Банката. Актовете предвиждат и правила относно състава и приемствеността при членовете на съветите.
 - Отговаря за утвърждаването на корпоративна култура и ценности в Банка ДСК, които насърчават отговорно и етично поведение, като приема съответните вътрешни актове.
 - Отговаря за упражняването на ефективен контрол върху пряко подчинените на Главен изпълнителен директор и на ръководителите на направления висши ръководни служители.
 - Одобрява политиката и методите на управление на кредитния риск, както и методиките за определяне на лимити при поемане на риск и за оценка на рисковите експозиции.
 - Приема Стратегията за екологичните, социални и управленски решения (ESG strategy).
 - Взема решения за промени в организационната и управленска структура на Банката, състоящи се в откриване и/или закриване на основни и/или самостоятелни звена в структурата на Банката и за откриване и закриване на клонове по смисъла на Търговския закон.
 - Определя нивата на риск апетит и риск толеранс.
 - Осъществява ефективен контрол на решенията на Комитета за управление на активите и пасивите по отношение на управлението на ликвидния риск.
 - Разглежда тримесечните отчети на Комитета за управление на активите и пасивите и одобрява тримесечната оценка на ликвидния, валутния, лихвения, пазарния и операционния риск.
 - Одобрява политиката за управление на ликвидността, както и плана за управление на ликвидността в случай на ликвидна криза.
 - Одобрява Вътрешния анализ на адекватността на ликвидността (ВААЛ).
 - Одобрява Вътрешния анализ на адекватността на капитала (ВВАК), който представя адекватността на регулаторния и вътрешния капитал за покритие на рисковете, свързани с дейността на Банката.
 - Взема решения за отпускане на вътрешни, големи и други кредити, когато това е предвидено в нормативни актове или във вътрешни актове на Банката.
 - Взема решения за получаване от Банката на кредити и кредитни линии и учредяване на обезпечения, включително в полза на трети лица.
 - Приема методологията и процеса на планиране, и на принципите за контролнинг.
 - Приема правилата за политиката по доходите в Банката и Банковата група.
 - Осъществява контрол за спазване на процеса за оповестяване и комуникация с компетентни институции и други заинтересовани лица.
 - Взема решения за учредяване на дружества, за придобиване и разпореждане с акции и дялови участия.
 - Взема решения за упражняване на правата на Банката, произтичащи от участието ѝ в дружества, по отношение на увеличаване или намаляване на капитала, преобразуване, прекратяване на дейността и ликвидация на дружеството.
 - Взема решение за назначаване на прокурист.
 - Взема решение за създаване на други фондове, освен задължителните, и определя условията за тяхното използване.
 - Докладва за дейността си най-малко веднъж на три месеца пред Надзорния съвет, включително за промени в организационната и управленска структура на Банката, направени през отчетния период.

- Уведомява незабавно председателя на Надзорния съвет за всички настъпили обстоятелства, за които може основателно да се счита, че са от съществено значение за Банката или нейните операции.
- Взема решение и по всички други въпроси, свързани с банковата дейност, ако това е предвидено в нормативен акт, в Устава, Правилата или други вътрешни актове или ако прецени, че това е необходимо и ако не са от изключителната компетентност на Общото събрание на акционерите или на Надзорния съвет.

4.5. Функциите на Одитния комитет на Банката са следните:

- Информира Управителния съвет за резултатите от задължителния одит и пояснява по какъв начин задължителният одит е допринесъл за достоверността на финансовото отчитане, както и ролята на Одитния комитет в този процес.
- Наблюдава процеса на финансово отчитане и представя препоръки и предложения, за да се гарантира неговата ефективност.
- Наблюдава ефективността на вътрешната контролна система, на системата за управление на риска и на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в Банката, включително имайки предвид влиянието на екологичните, социални и управленски рискове.
- Наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети, като взема предвид констатациите и заключенията на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори във връзка с извършвани проверки на работата на регистрирания одитор с цел гарантиране на качеството ѝ.
- Проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори в съответствие с нормативните изисквания, включително целесъобразността на предоставянето на незабранени услуги, извън одита на банката, като дава предварително одобрение за сключване на договори с регистрирания одитор за възлагане на такива услуги.
- Уведомява Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори и Управителния съвет на Банката в 7-дневен срок от датата на всяко дадено одобрение за сключване на договор за възлагане на незабранени услуги извън одита и за всяко одобрение по чл. 66, ал. 3 от ЗНФО.
- Отговаря за процедурата за подбор на одиторските дружества, които съвместно извършват одит на годишните индивидуални и консолидирани финансови отчети на Банката, препоръчва на Управителния съвет да предложи на общото събрание на акционерите назначаването им, съответно отлагане на срока за оттеглянето на одиторско дружество.
- Отчита дейността си пред общото събрание на акционерите.
- Изготвя и предоставя на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в срок до 31 май годишен доклад за дейността си.
- Препоръчва на Управителния съвет да предложи на Общото събрание на акционерите предсрочното освобождаване на всяко от одиторските дружества при наличие на основателни причини.
- Осъществява други функции, посочени в Статута на комитета.

4.6. Функциите на Комитета по риск, Комитета за подбор, Комитета за възнаграждения на Банката са следните:

- **Комитетът по риск** предоставя съвети на Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната стратегия по отношение на риска и склонността на Банката към поемане на риск, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правилата за работа на Комитета по риска на Банка ДСК АД.
- **Комитетът за подбор** извършва подбор на кандидати за членове на Управителния съвет, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за работа на Комитета за подбор на Банка ДСК АД.

- **Комитетът за възнагражденията** осигурява възможност за вземане на компетентни и независими решения по отношение на политиките и практиките за възнагражденията, както и по създадените чрез тях стимули за управление на риска, капитала и ликвидността, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за работа на Комитета за възнагражденията на Банка ДСК АД.

4.7. Функциите на комитетите към Управителния съвет на Банката са следните:

- **Комитетът за управление на активите и пасивите** упражнява контрол върху управлението на активите и пасивите на Банката с цел постигане на максимална възвращаемост в рамките на одобрените от Управителния съвет бюджетни цели и апетит за поемане на риск, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Комитет за управление на активите и пасивите на Банка ДСК АД.
- **Инвестиционният комитет** управлява инвестиционната програма и големите разходи на Банката с цел максимална възвращаемост на инвестициите, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Инвестиционния комитет на Банка ДСК АД.
- **Комитетът по развитие на продукти, ценообразуване и продажби** управлява и развива продуктите, услугите и пакетите от продукти и услуги при оптимизиране на доходността им за Банката, с цел удовлетворяване на клиентските потребности, поддържане на лидерски позиции, повишаване на конкурентоспособността и увеличаване на клиентската база, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Комитета по развитие на продукти, ценообразуване и продажби на Банка ДСК АД.
- **Съветът по кредитите и лимитите** отговаря за вземането на решения във връзка с гарантиране на оптималния баланс на риск и изгода съгласно банковата стратегия в рамките на кредитирането на по-големите корпоративни клиенти и регулиране на държавния и контрагентския риск, който Банката поема при сключване на сделки с държави и финансови институции, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правилата за дейността на Съвета по кредитите и лимитите на Банка ДСК АД.
- **Централизираната комисия по проблемни кредити** отговаря за управлението и реструктурирането на проблемни кредити на Банката, като функционирането ѝ е подробно разписано в Правилата за управление и Правилата за работа на Централизираната комисия по проблемни кредити на Банка ДСК АД.
- **Комитетът по управление на данни и анализи** отговаря за управлението и развитието на данните, получени и обработвани във връзка с осъществяване на цялостната дейност на Банката, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Комитет по управление на данни и анализи на Банка ДСК АД.

5. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 6

Описание на политиката на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи:

Банка ДСК осигурява многообразие чрез:

- балансирана полава и възрастова структура на всички нива на управление и контрол;
- образователно ниво и различни области от знанието (финанси, право, информационни технологии) в съответствие с националните регулаторни изисквания;
- адекватен за съответните позиции професионален опит при спазване на регулаторните изисквания.

Многообразието в Банка ДСК е свързано и с приемствеността между традициите в исторически аспект и бързото адаптиране към новите технологии в областта на финансовите услуги.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ
в съответствие с чл. 41 и чл. 48 от Закона за счетоводството

ЦЕЛ

Група ДСК се стреми да създава и поддържа високи стандарти за клиентско обслужване, модерни и удобни продукти и услуги, най-добри корпоративни и етични практики в работата с всички заинтересовани страни, спазвайки относимото законодателство.

Сред ключовите цели на Банка ДСК АД е и постигането на лидерската позиция на пазара по отношение на всички сегменти на банкирането, като в същото време се акцентира върху редица инициативи в областта на устойчивото развитие. Групата отстоява позицията си на лидер по доверие сред потребителите на банкови и финансови услуги в страната и е сред най-предпочитаните работодатели в банковия сектор.

СТРАТЕГИЯ

Изправени пред предизвикателствата на бизнес средата – войната в Украйна и геополитическите рискове, вътрешната нестабилност, свързана с променящата се политическа среда, инфлацията, увеличаващите се лихвени проценти, силната конкуренция и нарастващите регулаторни изисквания, съчетани с вътрешнобанковите предизвикателства, нашата амбиция е да трансформираме Групата с цел реализиране на бизнес стратегията, като същевременно непрекъснато подобряваме финансовите резултати.

Стратегията се гради на четири стълба за бъдещо развитие:

Отбранителен – запазване на текущата пазарна позиция на Групата чрез балансиране между засилени нови продажби и подобряване качеството на обслужване; оптимизиране на вътрешните процеси и фокусиране на служителите върху активности с по-висока добавена стойност; и осигуряване на общи цели за всички служители на Групата.

Растеж – фокусиране върху плавно изместване на клиентската база с таргет към младите професионалисти и големите градове. Трансформация на текущия бизнес модел, стъпвайки на съзнанието за силен пазарен конкурент и клиентска удовлетвореност, с цел постигане на бизнес резултати, включително увеличаване рентабилността на Групата и постигане на регулаторните цели като ниво на необслужвани кредити (NPL ratio).

Дигитализация – стартиране на дигитална трансформация на съществуващи основни продукти и услуги, ориентирана към клиента, следвайки подхода „journey-by-journey“, с цел доказване на Групата като пазарен лидер и създаване на привлекателни дигитални решения; създаване/разширяване на избрани печеливши бизнес предложения, активирани чрез технологии – „купи сега – плати по-късно“ – за жилища и автомобили.

Отговорна корпоративна дейност – подготовка за приемане на еврото; ESG – интеграция в управлението, риск мениджмънта, бизнес стратегията, възнагражденията и оценяването; Различие – фокус върху половата представителност и включването ѝ във всички нива на Групата.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА, ИНФРАСТРУКТУРА, ПРОДУКТИ

Банка ДСК е дъщерно дружество на ОТП Банк АД (OTP Bank Nyrt.), Унгария, което е мажоритарен собственик на Банката и притежава 99.9 % от капитала. Банка ОТП – банката-майка на Група ОТП е най-големият доставчик на финансови услуги в Унгария и регионален лидер на пазара в Централна и Югоизточна Европа.

Заедно с дъщерните си дружества Банка ДСК предлага широка гама от допълнителни услуги като: пенсионно осигуряване, управление на активи, охрана, транспорт и инкасова дейност, туристически услуги.

СЛЕДВАНИ ПОЛИТИКИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ И СПОМАГАТЕЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ

Клиентско обслужване

Фокусът върху клиента е от ключова важност в дейността на Групата. Като цяло, Групата има утвърдени традиции в измерването на удовлетвореността на своите банкови клиенти. От 2020 г. насам Групата използва иновативна метрика за измерване на клиентското изживяване, която позволява на клиента да даде своята оценка за обслужването непосредствено след извършена услуга или посещение в офис на Групата. Този подход гарантира прозрачност и осигурява възможност за предприемане на незабавни действия в посока подобряване на клиентското изживяване при използването на продуктите и услугите на Групата. Групата използва като метрика транзакционния NPS (Net Promoter Score) – водещ световен индикатор за измерване на клиентското изживяване. Транзакционният NPS се повишава и през 2022 в сравнение с 2021, като така отбелязва втора поредна година с по-високо ниво на обслужване в офисите на Групата. Този резултат затвърждава високото ниво на качеството на обслужване и положително изживяване, които клиентите ни получават.

Група ДСК продължава да работи за подобряване на клиентското обслужване. Вследствие на тенденциите от последните няколко години и основно пренасочването на голяма част от транзакциите към машинни и електронни канали, както и предвид повишаващите се изисквания на потребителите по отношение на предоставянето на предоговорна информация и консултация за най-подходящите за тях финансови продукти и услуги, Групата успешно внедри нов модел на обслужване в цялата си клонова мрежа – за клиентите „масов сегмент“, който предоставя специализирано обслужване на клиенти, като тези от тях посетили офис само за платежна операция могат да разчитат на бързина на обслужване и намаляване на времето за изчакване, а клиентите, които имат интерес към банков продукт/услуга – на професионална и индивидуална консултация и финансов съвет от консултант „Индивидуално банкиране“. Моделът е допълнителен инструмент за осигуряване на по-добро клиентско изживяване и ефективно управление на клиентопотока в офисите.

И не на последно място, по отношение на подобряването на клиентското обслужване, Група ДСК прави **регулярни проучвания на пазара на финансови услуги**, търсейки нови възможности и ниши за подобрене на услугите, които предлага, както и да наблюдава как се развиват вече наложените на пазара стандарти по отношение на обслужването на клиенти.

МОДЕРНИ ПРОДУКТИ И КАНАЛИ ЗА ОБСЛУЖВАНЕ

Като утвърден лидер на пазара на иновативни продукти и дигитални услуги в банковия сектор Групата разработва различни проекти с подход към **цялостно онлайн обслужване**. За да подобрява клиентското изживяване и да осигури лесен и бърз достъп на клиентите до финансови продукти и услуги, Група ДСК непрекъснато развива функционалностите на своите платформи за отдалечен достъп до банкиране банкиране ДСК Директ и DSK Smart. Екипът на финансовата институция продължава да работи за тяхното усъвършенстване, за да бъдат максимално удобни и лесни за използване от потребителите.

С приложението Evrotrust клиентите на Група ДСК могат изцяло онлайн да кандидатстват, получат и усвоят потребителски кредит без да е необходимо да посещават офиси на Банка ДСК. Процесът е максимално опростен с цел да е удобен и достъпен за клиентите. Те могат да получат договор за кредит в приложението на мобилния си телефон, могат да го прегледат и подпишат, след което да го изпратят обратно на Банката. Възможност да подписват документи с КЕП имат и клиентите от „Премиум сегмента“, като по този начин спестяват време, по-бързо и ефективно осъществяват необходимите им операции и получават 100% сигурност на личните данни. С помощта на Evrotrust и Кол центъра на финансовата институция, клиентите, които се намират временно извън страната, могат да извършват дистанционно, по електронен път операции, изискващи поставянето на подпис. Например – получаване на достъп до електронно и мобилно банкиране, заявяване на метод на подписване, регистриране на мобилен номер за 3D парола за пазаруване в интернет, откриване на банкова сметка, издаване на дебитни карти за физически лица и други.

От 2012 г. Банка ДСК предоставя на студентите удобна възможност да заплатят семестриалните си такси за обучение през електронното банкиране ДСК Директ, като тази услуга стана особено актуална през 2020 г. Чрез него превеждането на университетските такси става дистанционно само с няколко клика. Освен време, плащането през ДСК Директ пести и средства, тъй като банковите такси за електронен превод са по-ниски от тези в клоновата мрежа. От изброените предимства могат да се възползват студентите на Висше Военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ Варна, Университета за национално и световно стопанство (УНСС), Техническият университет, Нов български университет и Медицинският университет Варна.

ВЪТРЕШНИ ПРОГРАМИ И ИНИЦИАТИВИ ЗА ИНОВАЦИИ

Група ДСК търси да разшири иновативната си дейност и през партньорства с млади, перспективни компании. Като партньор на **OTP Startup Partner Program** Група ДСК търси възможност за сътрудничество с динамични стартапи. Четвъртото издание на програмата, което започна набирането на кандидати през септември 2020 г., предостави възможност за летищ старт на иновативни стартап и скейлъп компании, които желаят да тестват приложимостта в банковия сектор на своите разработки в областта на потребителско преживяване и обслужване, вътрешна ефективност, продуктови иновации в банкирането на дребно и в банкирането за малки и средни предприятия и др.

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ

Рискове, свързани с климата и околната среда

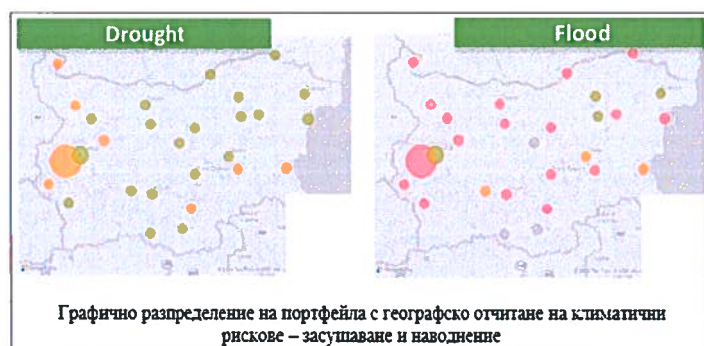
През четвъртото тримесечие на 2021 Банка ДСК стартира проект, наречен ЕКО, с цел поставяне на основите на системно управление на рисковете за околната среда в рамките на Групата на Банка ДСК и привеждане в съответствие с ESG Стратегията на ОТП. Спонсор на проект ЕКО е Ръководителят на направление „Управление на риска“, който е и член на Комитета по управление на Проекта, заедно с Главния изпълнителен директор и Ръководителя на направление „Корпоративно банкиране“ в Банката, плюс двама представители на Централно управление на ОТП. По този начин структурата на Проекта осигурява подходящ управленски фокус и съответствие със стратегическите цели на Групата на Банка ОТП да бъде регионален лидер във финансирането на законосъобразен и постепен преход към нисковъглеродна икономика и изграждането на устойчиво бъдеще чрез предоставяне на отговорни бизнес решения.

В края на 2022 г. в рамките на Направление „Управление на риска“ в Банка ДСК бе създадена нова структурна единица – Отдел „Устойчиво развитие“, на пряко подчинение на ресорния изпълнителен директор. Мисията на звеното е да осигури устойчиво бизнес развитие чрез прилагане на ESG стратегията на Група Банка ДСК по отношение на ESG решения и управлението на произтичащите от тях рискове. Наличието на структурното звено не прекратява дейността на Проектния комитет, който остава фокусиран върху мониторинг и изпълнение на първоначално зададените приоритети.

И през 2022 г. основна тема за проект ЕКО продължи да бъде изпълнение на регулаторните изисквания и указания на ЕЦБ за управление на рисковете, свързани с измененията в климата и околната среда.

Въз основа приетата от Управителния съвет методология, през 2022 г. Банката извърши оценка на съществеността на влиянието на рисковете, свързани с климата и околната среда, върху традиционно присъщите за банките рискове. За нуждите на тази оценка съществеността на климатичните рискове се определя като чувствителността на традиционно присъщите за банките рискове (като кредитен риск, ликвиден риск, операционен риск и т.н.) и свързаните с тях ключови рискови индикатори (КРИ) на въздействието на промените в климата и околната среда. КРИ се извличат от Рамката за риск апетита на Групата и се разглеждат въз основа на входните им компоненти. Съответно, чувствителността се оценява на ниво компонент.

обезпеченията и т.н.). С помощта на този количествен анализ експертите и висшестоящите им мениджъри оценяха чувствителността на КРИ компонентите в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, като използваха скала за оценка (от „ниско“ до „високо“ ниво на чувствителност), документирайки и обосновава на така формулираната оценка. На база тези входни данни методът изчислява съществеността на риска на ниво КРИ и рискова категория чрез 5-степенна скала (от „ниско“ до „високо“ ниво на значимост). Ниво от „средно“ до „високо“ показва, че въздействието на рисковете, свързани с климата и околната среда, върху рисковия профил на Групата е съществено за съответния времеви хоризонт. По този начин резултатът от оценката води до заключението, че Групата на Банка ДСК е съществено изложена на рискове, свързани с климата и околната среда, в дългосрочен план (над 5 години).

Risk Appetite Framework Segmentation	Materiality scoring			Impacted by		
	ST (<1y)	MT (<5y)	LT (>5y)	Climate Physical	Climate Transition	Environmental
Credit risk						
Non-PI portfolio						
Retail mortgage loans						
Retail consumer loans						
Leasing portfolio						
Sovereigns & Counterparties						
Operational risk						
Market Risk						
Liquidity Risk						
IRRBB						
Reputational risk						
Strategic risk						
RE Prices change risk						
Concentration risk						

Дефиниция за същественост
Чувствителността на традиционните видове рискове и свързаните с тях КРИ на въздействието на промените в климата и околната среда в Рамката за рисковия алетит
Нива на същественост:
Ниско: Не се очаква значително влияние на рисковете, свързани с климата и околната среда, върху КРИ
Средно ниско: Очаква се слабо влияние на рисковете, свързани с климата и околната среда, върху КРИ, без промяна на рисковия профил
Средно: Очаква се КРИ да се повлияе от свързаните с климата и околната среда рискове така, че стойността му да се доближи до границата на съществуващото ниво на рисков профил
Средно високо: Очаква се КРИ да се повлияе от свързаните с климата и околната среда рискове така, че стойността му да премине границата на съществуващото ниво на рисков профил
Високо: Очаква се КРИ да се повлияе от свързаните с климата и околната среда рискове така, че стойността му да премине границата на съществуващото ниво на рисков профил

Потенциалното въздействие на рисковете, свързани с климата и околната среда, в краткосрочен план е ограничено, тъй като вероятността от рязко влошаване на физическите рискове, както и от значително повлияване на клиентските профили от рисковете, свързани с прехода към нисковъглеродна икономика, е малка във времеви хоризонт от една година.

В средносрочен и дългосрочен план острите и хроничните физически рискове могат да повлияят значително на бизнес средата, в която Групата оперира, напр. чрез физически щети от наводнения върху материални активи на клиентите и така да се отразят негативно върху възможността за редовно обслужване на кредитите, както и върху стойността на обезпеченията (където е приложимо). Рискът, свързан с прехода, е основният негативен фактор, повлиял на оценката на съществеността в дългосрочен план. Този риск може да доведе до влошаване качеството на корпоративния кредитен портфейл като засегне по-осезаемо определени икономически сектори с висок ESG риск, а индиректно, чрез увеличаване на безработицата и намаляване на заплатите на работещите в засегнатите индустрии – и сегмента банкиране на дребно. Най-съществено потенциално влияние на рисковете, свързани с климата и околната среда, в дългосрочен план може да се очаква върху качеството на лизинговото портфолио поради завишени регулаторни изисквания в областта на въглеродните емисии от транспортните средства, увеличаващите се производствени и експлоатационни разходи (напр. цените на горивата), както и недостига на определени природни ресурси, използвани в автомобилната електроника.

Освен върху кредитния риск, потенциалното въздействие на рисковете, свързани с климата и околната среда, беше оценено като „средно“ в дългосрочен план и по отношение на операционния риск (напр. прекъсване на системи и физически щети на банкови активи в резултат на климатични събития), репутационния риск (напр. неудовлетвореност на клиентите в случай на невъзможен достъп до клонове и банкомати, причинено от природни бедствия) и стратегическия риск (напр. значително увеличаване на капиталовите изисквания и намаляване на рентабилността).

Групата на Банка ДСК предприема действия и прилага адекватни мерки за ограничаване въздействието на рисковете, свързани с климата и околната среда, върху традиционните банкови рискове в зависимост от вида им, напр. чрез активно финансиране на зелени проекти, включване на ESG фактори в оценката на приеманите от Банката за обезпечение недвижими имоти (ново изискване, въведено през 2022 година), застраховане на активи, дигитализация на продукти и услуги, включване на физическите рискове в плана за непрекъсваемост на дейността и т.н., а оценката на съществеността се взема предвид при актуализацията на стратегическите планове за адаптиране към пазарните промени, свързани с климатичните рискове.

През 2023 г. предстои преглед на методологията и усъвършенстването ѝ чрез добавяне на допълнителни количествени елементи при определяне на крайната оценка.

Участието на Банката в Климатичния стрес тест на ЕЦБ през 2022 г. показва известно изоставане по отношение наличие на различни данни, свързани с оценка на ESG рисковете. Съответният процес за елиминиране на изоставането е подготвен, доработката в IT системата е стартирана, и в рамките на 2023 г. се очаква започване на ефективното събиране на данни за клиентите – въглеродни емисии на бизнес клиенти, които отчитат съответните данни, и сертификати за енергийната ефективност на недвижимите имоти, приемани за обезпечение по кредити във всички клиентски сегменти.

През 2022 г. бе изработена първата ESG стратегия на Групата на Банка ДСК. Документът е приет от Управителния съвет, и одобрен от Надзорния съвет, ясно показвайки ангажимента на управителните органи за наблюдение и управление на ESG рисковете. Стратегията очертава плановете на Групата да се позиционира като лидер на българския банков пазар по отношение на устойчивото финансиране, подкрепяйки клиентите си в прехода към нисковъглеродна икономика. Вторият стълб е свързан със стремежа на Групата да редуцира собствените въглеродни емисии. В рамките на Стратегията са заложени конкретни цели до края на 2025 г.

В контекста на ключовата си роля за осъществяване на цялостната бизнес стратегия и стратегията за риска на Групата на Банка ДСК, Управителният съвет на Банката наблюдава рисковете, свързани с промените в климата и околната среда, и носи крайната и цялостна отговорност за тяхното управление. Управителният съвет одобрява основните политики, процедури и методологии, отнасящи се до рисковете, свързани с климата и околната среда, и взема решения за важните действия, които трябва да се предприемат спрямо тях. Надзорният съвет на Банката е органът, който одобрява ESG стратегията.

Мениджмънтът на Групата се информира регулярно за качеството на кредитния портфейл чрез специален месечен отчет, който включва, наред с множество други риск индикатори, и разпределението на експозициите по ESG категории на ниво клиент и транзакция, по сегменти (корпоративни клиенти, малък бизнес). Данните в отчета се представят в хронология (от август 2021), което позволява проследяване на тенденциите в развитието на показателите. Тази информация също се докладва ежесечно на Комитета по кредитен риск на корпоративни клиенти към Управителния съвет, а на тримесечна база - и към Комитета по риска към Надзорния съвет. За регулярно наблюдаване на напредъка в изпълнението на целите, поставени с ESG стратегията, от началото на 2023 се въвежда тримесечно отчитане на съответните данни към Управителния съвет. По този начин се осигурява постоянен поток от консистентна и актуална информация, която се взема предвид при стратегическите и управленски решения на ръководните органи на Групата. Социалната отговорност е една от шестте главни цели, заложени в стратегията за риска на Групата за 2023-2025 година, а ESG факторите в управлението на риска са една от стратегическите фокус-програми за следващия тригодишен период.

Конкретни критерии за оценка на представянето са дефинирани в годишните цели за 2023 на онези членове на Управителния съвет на Банка ДСК, на които са възложени преки отговорности за осигуряване на съответствие с предвидения подход за управление на рисковете, свързани с климата и околната среда.

Собствени въглеродни емисии на Групата

Групата на Банка ОТП си поставя амбициозни цели по отношение на собствените си операции, вкл. намаляване на собствените въглеродни емисии. Данни за консумацията на енергия се събират от всички дъщерни дружества, вкл. и Група ДСК, и са налични от 2016 година насам. Собствените емисии от Обхват 1 и Обхват 2, свързани със системите, които са под контрола на институцията, като например консумираната на място енергия и закупената от външни доставчици енергия, са задължителна част от оповестяванията на Групата на Банка ОТП. Групата използва Глобалните стандарти и индикатори за отчитане на устойчивостта (GRI Standard) в своите оповестявания. Методологията за изчисляване на емисиите се основава на Протокола за парниковите газове (GHG Protocol), който е най-добрият използван в момента метод.

С приетата през 2022 година ESG стратегия Групата на Банка ДСК си постави конкретни цели по отношение на емисиите от собствени операции (Обхват 1 и Обхват 2), а именно:

- Намаляване на собствените въглеродни емисии с 15% спрямо отчетените за 2021 г. в срок до края на 2025 година;
- Постигане на нетна неутралност на собствените въглеродни емисии до края на 2025 година.

От 2021 г. Банка ДСК реши да започне самостоятелно оповестяване на собствените си въглеродни емисии чрез предоставяне на съответните данни за цялата Група на Банка ДСК. Данните за консумацията на енергия и собствените въглеродни емисии за последните четири години са представени в таблицата по-долу:

Консумация на енергия в организацията (GJ)				
	Банка ДСК, без Експресбанк	Банка ДСК, вкл. Експресбанк	ДСК Група	ДСК Група
	2019	2020	2021**	2022
Природен газ	0	3890	5441	3815
Автомобилни горива	5579,17	4861,87	19508,78	18789,42
Общо за горива от невъзобновяеми източници	5579,17	8751,87	24949,78	22604,42
Биокомпоненти в автомобилните горива *	0	0	1158,41	1137,10
Общо за горива от възобновяеми източници	0	0	1158,41	1137,10
Електроенергия	62870,40	88480,80	83091,60	78402,60
Топлоенергия	3342	6830	10062	6665
Общо за закупена енергия (индиректна консумация)	66212,40	95310,80	93153,60	85067,60
Обща консумация на енергия	71791,57	104062,67	119261,80	108809,12
Обща консумация на енергия на служител	18,59	23,19	21,38	19,98

* От 2021 г. информацията за биокомпонентите в автомобилните горива се отчита отделно

Въглеродни емисии в Обхват 1 и Обхват 2 (CO₂e t)				
	Банка ДСК, без Експресбанк	Банка ДСК, вкл. Експресбанк	ДСК Група	ДСК Група
	2019	2020	2021**	2022
Директни емисии (Обхват 1)	748,05	985,02	2091,38	2108,06
от автомобилни горива	415,84	360,83	1459,60	1399,10
от природен газ	0	218,62	305,78	211,96
от оборудване на климатични инсталации	332,21	405,57	326	497
Индиректни емисии (Обхват 2)				
Индиректни емисии, на база местоположение	7766,88	9455,47	9052,06	9117,25
от електроенергия	7631,59	9130,97	8574,82	8801,13
от топлоенергия	135,28	324,49	477,24	316,12
Индиректни емисии, на база пазар	7773,51	9470,46	9066,14	9117,25
от електроенергия	7638,23	9145,97	8588,90	8801,13
от топлоенергия	135,28	324,49	477,24	316,12
Общо (Обхват 1 + 2), на база местоположение	8514,93	10440,48	11143,45	11225,31
Общо (Обхват 1 + 2), на база пазар	8521,57	10455,48	11157,52	11225,31
от биокомпоненти в автомобилните горива	0	0	83	81
Въглеродни емисии на служител, на база местоположение	2,21	2,33	2,00	2,06
Въглеродни емисии на служител, на база пазар	2,21	2,33	2,00	2,06

** Някои данни за 2021 г. са преработени вследствие на преизчисление, основно свързано с консумацията на топлоенергия и съответните въглеродни емисии. За предходно публикуваните исторически данни, моля вижте Нефинансовата декларация за 2021 г.

Данните за разхода на енергия се изчисляват въз основа на реалните количества, посочени във фактурите, и се обработват чрез системата ERP Navision, чиято пълна функционалност се използва в Група ДСК от юли 2020. Друга информация (напр. за фреона, използван при ремонта на климатичите) се получава директно от доставчиците на съответната услуга.

През 2022 година успяхме да намалим значително общото потребление на енергия (приблизително с 9% в сравнение с 2021 г.) и да постигнем подобрене в представянето по отношение на всички негови елементи. Намалението при автомобилните горива (с близо 4%) е отражение на усилията, които полагаме, за подобряване на съотношението между дизеловите и бензиновите автомобили в автопарка, както и инвестицията в закупуването на 13 нови хибридни автомобили през 2022 г. Замяната на газови котли с климатични инсталации в част от сградния фонд доведе до намаляване на потреблението на природен газ с близо 30%. По отношение на електроенергията намалението в консумацията спрямо предходната година е почти 6%, което стана възможно благодарение на внедрените отоплителни, вентилационни и климатични системи (ОВК) и въведения автоматичен контрол върху работата на климатичните системи (т.нар. системи за сграден мениджмънт) в някои от най-големите сгради на ЦУ, както и на различни вътрешни инициативи с фокус върху темата, напр. провеждане на кампании сред служителите и организиране на състезание между отделните звена в клонова мрежа и в ЦУ, посветени на отговорното потребление на електроенергия. Намалената консумация на топлоенергия (близо 34%) е свързана с една от най-големите сгради на ЦУ на Банката в София и се дължи на изключването на два етажа (около 2 000 кв. м.) от топлофикация (замяна с климатична система), както и на намаляване броя на отоплителните тела, докато голяма част от персонала в

сградата работеше на 50% от вкъщи в началото на 2022 г.

Отчетено е незначително увеличение (под 1%) в общите въглеродни емисии в Обхват 1 и Обхват 2, което при директните емисии се дължи на оборудването на климатичните инсталации (фреон), а при индиректните – на използването на актуализирани (завишени) емисионни фактори при изчисленията на емисиите от закупената електроенергия.

Данните за консумацията на енергия и собствените въглеродни емисии се наблюдават регулярно от отговорните звена в Група ДСК и се вземат предвид в инвестиционното планиране.

Като част от продължаващите усилия за намаляване на въглеродния си отпечатък, през ноември 2021 Група ДСК стартира процедура за проектиране и монтаж на фотоволтаични инсталации на покривите на три сгради на Банка ДСК в София и Стара Загора. Инсталациите вече са монтирани и ще започнат генериране на електроенергия през 2023 г.

Ефективно стартира и проектът за обследване на енергийната ефективност на собствените сгради. Одитирани са три от големите сгради, разположени в гр. София и гр. Стара Загора, като са предписани мерки за подобряване на енергийната ефективност и подобряване на енергийния клас на съответните сгради. В процес на обследване са още три сгради – в гр. София, гр. Варна и гр. Бургас, а на подготвителен етап е оценката на още 7 сгради в гр. София, гр. Варна и други по-малки населени места, като за тях също се очаква предписание на енергоспестяващи мерки.

Отговорно финансиране

Ние разбираме, че дейността ни оказва влияние върху обществото, и затова търсим подходящи решения за намаляване не само на собствените си въглеродни емисии, но и на тези на нашите клиенти. Затова, когато осигурява кредитиране, Група ДСК изисква максимално спазване на законодателството.

В рамките на одобрената ESG стратегия на Групата на Банка ДСК са заложили амбициозни цели за устойчиво финансиране със срок за постигането им до края на 2025 година:

- Генериране на портфейл от нови кредити за финансиране на инвестиции в централи за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници – 344 млн. евро;
- Генериране на портфейл от нови кредити за финансиране строителството на недвижими имоти с висок клас на енергийна ефективност – 56 млн. евро;
- Финансиране на превозни средства с електрически и хибридни мотори – 35% дял в общия портфейл на ОТП Лизинг;
- Генериране на портфейл от жилищни кредити за инвестиции в жилищни имоти с висок енергиен клас – 48 млн. евро.

През 2022 година ние продължихме да подкрепяме нашите бизнес клиенти с финансиране на проекти за възобновяеми енергийни източници за осигуряване на плавен преход към нисковъглеродна икономика.

В края на 2022 г. финансираните проекти за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници възлизат на 247,5 млн. евро, и заемат над 5% от общия портфейл на бизнес клиентите. Общият брой на активните кредити е 183 бр., като тук се включват както големи проекти с цел търговия с произведената енергия, така и по-малки проекти на компании, целящи енергийна независимост чрез изграждане на малки централи за задоволяване на собствените нужди от електроенергия.

България е в началния период на прехода си към нисковъглеродна икономика, и лизинговото финансиране на активи с

нулеви или ниски въглеродни емисии все още набира скорост. Ако за 2021 г. едва около 1% от портфейла на ОТР Лизинг (~ 9 млн. евро) бе за финансиране на електрически превозни средства, то в края на 2022 г. дялът на такива активи е вече над 2% (~ 14,5 млн. евро). Активно продължава и финансирането на автомобили с хибриден двигател, с което общият дял на ниско-емисийни превозни средства е над 5% от портфейла на лизинговото дружество.

Намерението ни е да продължим усилията си за предоставяне на устойчиви бизнес решения на нашите клиенти и откликване на нуждите на обществото чрез отговорно финансиране. Приетата на ниво ОТР Група Рамка за зелено финансиране се актуализира и прецизира, и през 2023 г. ще обхване и Групата на Банка ДСК. Чрез инструментите, налични в Рамката, Групата ще може да оценява кредитни експозиции по отношение изпълнение на критериите на различни класификационни системи за устойчиви финанси – EU Taxonomy и Climate Bond Initiative.

В края на 2022 г. Групата активира предложение за устойчиво финансиране в жилищното кредитиране, стартирайки промоционална кампания за финансиране покупката на недвижими имоти с висок клас на енергийна ефективност – клас A+, A или B.

Сценарийни анализи и стрес тестове

През януари 2022 година Групата на Банка ОТР направи изчисления, основани на разработена собствена рамка за стрес тест. Целта на тази рамка е да измери влиянието на климатичния риск върху корпоративния портфейл на отделни банки в Групата на Банка ОТР, включително и в Банка ДСК. Измерването се базира на анализ на чувствителността, сравнено със средната чувствителност на банките, включени в стрес теста на ЕЦБ от 2021 г. за влиянието на климатичния риск. Този анализ показва, че до 2050 г., при най-лошия климатичен сценарий (hot house), годишните загуби ще се покачат с до 16 базисни точки в сравнение със сценария за планово преминаване към климатично неутрална икономика.

На база на извършена през 2022 г. самооценка за влиянието на климатичните промени върху операционния риск, по обща методология в рамките на Групата на Банка ОТР, за Банка ДСК полученият резултат е в размер, възлизащ на около 0,2% от капитала.

Успоредно, през 2022 г. Групата на Банка ОТР се фокусира и върху по-краткосрочни хоризонти на стрес тест. При подхода, използван за тези хоризонти, за Банка ДСК дялът на новите необслужвани кредити се мултиплицира със 106,3% при пруденциалния стрес тест, което представлява добавка, специфична за климатичния риск, свързан с преминаване към климатично неутрална икономика.

Оценка и мониторинг на екологични, социални и управленски (ESG) рискове

Чрез приемане на Рамката за управление на ESG риска при отпускане и наблюдение на кредити, ние включваме ESG риска в кредитната оценка. ESG рисковите категории се прилагат на ниво клиент и на ниво сделка. Присвояването на рискова категория се базира на основната бизнес дейност на клиента и срока на сделката, като се взема предвид екологичното и социално въздействие на икономическия сектор, с който е свързана.

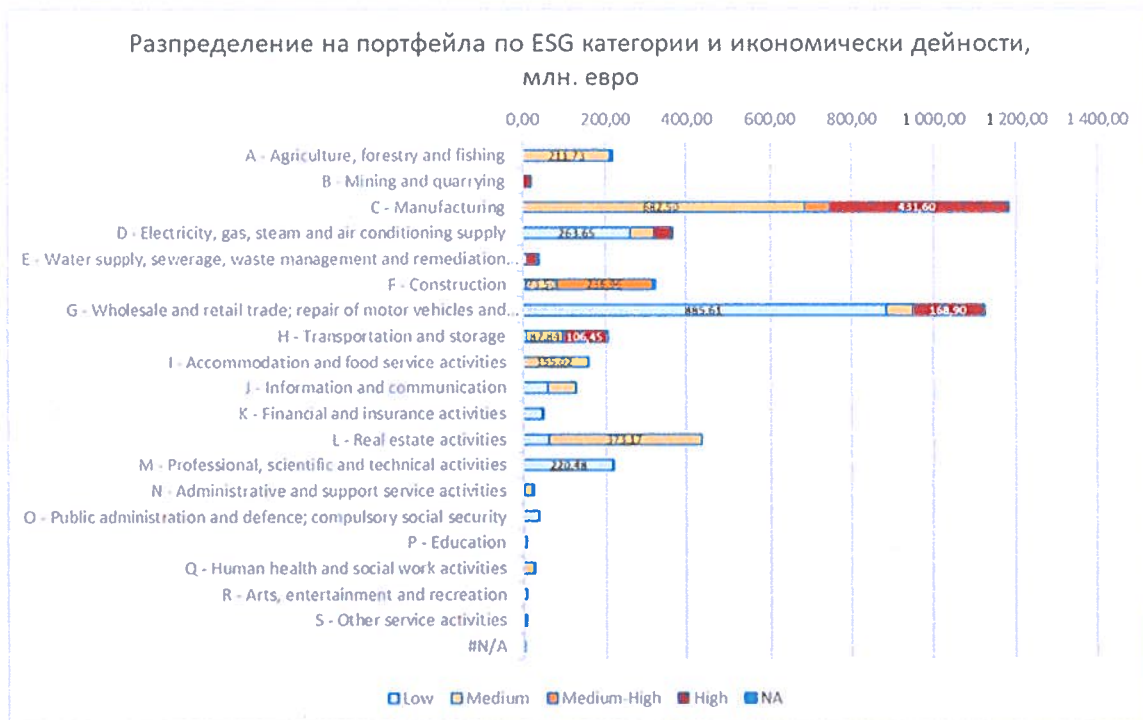
Група ДСК определя рисковата категория на клиентите с помощта на отраслова карта за ESG риска, която категоризира отраслите в 4 отделни риск категории, представляващи различни нива на риск:

- а) Нисък ESG риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности с минимални или без никакви неблагоприятни въздействия върху околната среда и обществото;
- б) Среден ESG риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности със специфични екологични и социални въздействия, които са: малко на брой, като цяло са специфични за конкретния клиент, до голяма степен обратими и лесно се управляват чрез мерки за смекчаване и прилагане на най-добрите международни практики. Потенциалните въздействия върху околната среда, които имат ефект върху човешката популация или важни за околната среда райони, са по-малко неблагоприятни от тези на отраслите със средно-висок и висок ESG риск;
- в) Средно-висок ESG риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности с високи по своята същност ESG рискове, но се считат за важни за постигане на дългосрочно устойчиво социално равновесие и икономически растеж на развиващите се пазари;
- г) Висок ESG Риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности със значително неблагоприятно въздействие върху околната среда и обществото, които са чувствителни, с разнообразни проявления или безпрецедентни. Потенциалното въздействие се счита за чувствително, ако може да бъде определено като необратимо (напр. като загуба на основно естествено местообитание), да засегне уязвими групи или етнически малцинства, да включва принудително преместване и презаселване или да засегне значими обекти на културното наследство.

За да се определи ESG рисковата категория на сделките, се вземат предвид два фактора: ESG рисковата категория на клиента, както е посочено по-горе, и продължителността (остатъчният матуритет) до падежа на кредита съгласно ESG Риск матрицата на транзакциите. Продължителността (остатъчният матуритет) на сделките се определя както следва:

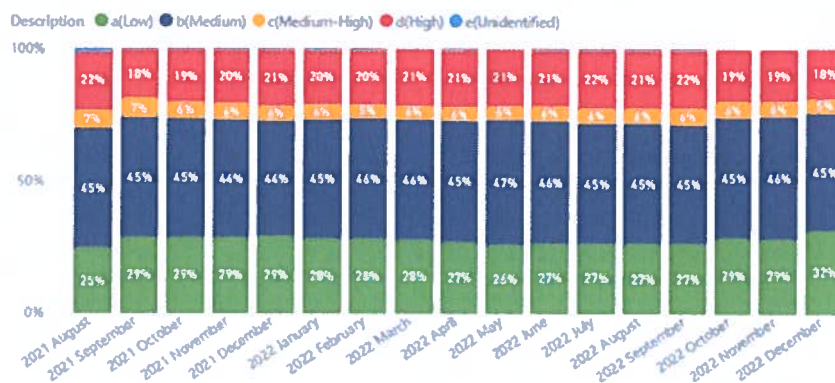
- а) Краткосрочни: остатъчният матуритет е равен на или по-малък от 1 година (включително транзакциите с изтекъл срок или сделки без фиксиран матуритет, т.е. „до следващо нареждане“);
- б) Средносрочни: остатъчният матуритет е по-голям от 1 година, но по-малък или равен на 5 години;
- в) Дългосрочни: с остатъчен матуритет над 5 години.

Чрез прилагането на оценката е ясно видим делът на високорисковия от ESG гледна точка кредитен портфейл, и това позволява да се открият чувствителните икономически дейности и сделки, които да бъдат във фокуса на ESG стратегията:

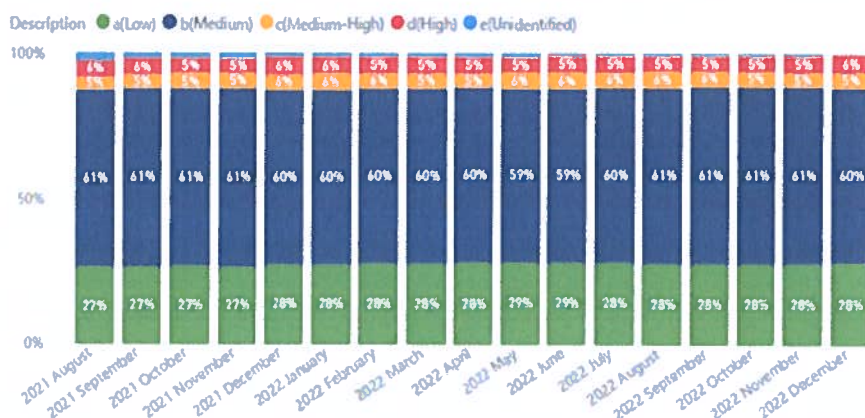

Еволюцията на кредитния портфейл по ESG категории се проследява ежемесечно, данните се докладват на различни звена и колективни органи в Групата. Данните за 2022 г. кореспондират със заявките на Групата за по-нататъшно подобряване качеството на портфейла по отношение на ESG риска.

Gross Carrying Amount % Share by Client Risk - Corporate clients

Gross Carrying Amount % Share by Client Risk - Small business clients

г)

Докато в сегмент „Малък бизнес“ няма изменение в съотношенията, то в сегмент „Корпоративни клиенти“ тенденцията към увеличаване на ниско-рисковите клиенти за сметка на високорисковите такива е отчетлива.

ESG риск категориите на лизинговите сделки се определят в зависимост от въздействието върху околната среда, което оказват различните типове двигатели (EURO стандартите за двигатели) на основните активи, и в съответствие с относимото законодателство на ЕС. При определяне на ESG рисковата категория на лизингова сделка възрастта на двигателя на основния актив се взема предвид с оглед доближаване към EURO стандартите за двигатели.

За най-рисковите сектори от гледна точка на ESG риска, за които са превишени дефинираните прагове на експозицията, се прилага въпросник за надлежна проверка (ESG Due Diligence). Събраната информация се насочва към процедурите за анализ на риска и вземане на решения.

Нашата група изисква и проверява спазването на приложимите екологични разпоредби в областта на кредитирането. В момента на вътрешно одобрение на финансирането на даден проект и преди първото усвояване на средства се изисква наличието на необходимите разрешителни, като за сделки в специализираното финансиране проверките на разрешителните обикновено се извършват с участието на външни консултанти (правни и/или технически експерти). В договорите за кредит са предвидени санкции за всяко нарушение на ангажиментите. Постепенно в договорите с клиенти се въвеждат и ESG клаузи. Първият сегмент със заложен ESG клаузи е Специализирано финансиране, като обхватът на сегментите и клиентите ще продължи да се разширява. Нашата кредитна политика регламентира класификацията на кредитния риск за всеки икономически сектор и предоставя насоки за кредитната ни дейност за различните сектори. Политиката се преглежда поне веднъж годишно, както и в случай на значителни промени в бизнес средата или основните кредитни рискове.

В управлението на операционния риск оценката на ESG рисковете се извършва чрез анализ на отделни сценарии, свързани с климатичните промени, индикиране на рисковете, засегнати от ESG фактори, в самооценката на риска, както и в базата данни за оперативните загуби. През 2022 г. е създаден и КРПИ за проследяване на броя инциденти, причинени от физически щети на материални активи в резултат на природни бедствия.

В съответствие с изискванията на Регламента за оповестяване на информация за устойчиво финансиране (SFDR), Групата на ОТП има разработена политика за управление на риска в инвестиционната дейност за всички свои членове, които предлагат услуги по управление на портфейли и предоставяне на инвестиционни съвети. Банка ДСК и нейното дъщерно дружество „ДСК Управление на активи“ изпълняват груповите изисквания и прилагат политика за интегриране на рисковете за устойчивостта в процеса на вземане на инвестиционни решения и предоставяне на инвестиционни съвети, като част от общата рамка за управление на риска. За измерване и оценка на рисковете за устойчивостта Групата на Банка ДСК използва ESG рейтинги и данни, предоставени от външен доставчик, както и публично достъпна информация. При оценката на рисковете за устойчивостта на финансови инструменти и портфейли Групата използва три категории за риск – нисък, среден и висок, със следното значение:

- а) Нисък: Тази категория отразява добро или отлично представяне по отношение на ESG факторите и високо ниво на прозрачност при публичното оповестяване на ESG данни. Тези инвестиции имат минимални или ниски екологични и социални рискове и въздействия;
- б) Среден: Отразява задоволително представяне по отношение на ESG и умерена прозрачност при публичното оповестяване на ESG данни. Тези инвестиции имат ограничени екологични и социални рискове и въздействия, които могат лесно да бъдат предотвратени или смекчени чрез подходящи планове за действие и мерки;
- в) Висок: Отразява лошо представяне по отношение на ESG и недостатъчна прозрачност при публичното оповестяване на ESG данни. Тези инвестиции изискват по-сложна оценка на риска.

Информация относно интегрирането на рисковете за устойчивостта в инвестиционната дейност и основните индикатори за неблагоприятно въздействие на инвестициите върху факторите за устойчивост (PAI), които се вземат предвид, е достъпна на официалната страница на Банка ДСК, съответно – на „ДСК Управление на активи“. Съгласно изискванията на регулаторните технически стандарти към SFDR, в срок до 30 юни 2023 г. ние ще публикуваме първия доклад със стойностите на индикаторите (PAI) за периода 1 януари – 31 декември 2022, за да помогнем на клиентите и инвеститорите да вземат своите инвестиционни решения като разгледат и основните неблагоприятни въздействия на инвестициите върху факторите за устойчивост с течение на времето.

ESG рискът като част от Рамката за риск апетита на Група ДСК

Като член на Групата на Банка ОТП, Група ДСК подкрепя нейната цел да стане регионален лидер във финансирането на законосъобразен и постепен преход към нисковъглеродна икономика и изграждането на устойчиво бъдеще чрез отговорно предоставяне на финансови продукти и услуги и на свой ред си поставя за цел да се позиционира като лидер на българския банков пазар по отношение на устойчивото финансиране. Управлението на ESG рисковете е ключово за постигане на тази цел.

На база одобрената Рамка за управление на ESG риска при отпускане и наблюдение на кредити, Групата взема предвид ESG факторите в кредитния процес и ги добавя към съществуващите рамки за управление на риска, прилагайки пропорционален и основан на риска подход.

По отношение на нашите клиенти приетият ESG списък за изключени от финансиране дейности е основният нормативен документ, описващ дейностите, които ние не подкрепяме. Нашите нови клиенти не следва да участват в изброените в Списъка дейности, а именно:

- Сделки, целящи нарушаване на законовите разпоредби на държавата или международното право, като:
 - Незаконна търговия с оръжия;
 - Забранен хазарт;
 - Нелегална търговия с наркотици;
 - Производство или търговия с продукти, съдържащи полихлорирани бифенили (ПХБ са група от силно токсични химикали);
 - Производство или търговия с фармацевтични продукти, пестициди/хербициди и други опасни вещества, подлежащи на премахване или международна забрана;
 - Производство или търговия с озоноразрушаващи вещества, подлежащи на преустановяване на международно ниво;
 - Търговия с диви животни или продукти от диви животни, регулирани от разпоредбите на CITES (Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора);
 - Трансгранично движение на отпадъци, забранено от международното право.
- Търговия със стоки без необходими лицензи за износ или внос или други доказателства за разрешение за транзит от съответните страни на износ, внос и, ако е приложимо, транзит
- Дейности, забранени от законодателството на държавата или международни конвенции, свързани със защитата на ресурсите на биоразнообразието или културното наследство
- Риболов с дрифт мрежи в морска среда с помощта на мрежи с дължина над 2,5 км
- Транспорт на нефт или други опасни вещества в танкери, които не отговарят на изискванията на IMO (Международна морска организация)
- Добив, проучване и разработване на шистов газ в Европа
- Добив на въглища с помощта на техниката „Премахване на върха на планината“
- Отглеждане на животни с основна цел производство на кожи или всякакви дейности, включващи производство на кожи
- Производство, пускане на пазара и употреба на азбестови влакна, както и на артикули и смеси, съдържащи тези влакна, добавени умишлено
- Износ на живак и живачни съединения, както и производство, износ и внос на широка гама продукти с добавка на живак.

В рамките на ESG стратегията е заложен и Ключов риск индикатор (КРИ), отчитащ дела на новоразрешените на корпоративни клиенти кредити с висок ESG риск в общия обем на новоразрешени кредити. Стойността на показателя е проследявана само за информация през 2022 г., с отчетен резултат 6%, а считано от 2023 г. показателят ще залегне и в Рамката за риск апетит.

Ключови индикатори на представянето (КПИ)

Продължаваме да анализираме множество различни вътрешни и външни данни, част от които все още не са налични, като планираме постепенно да съберем липсващата част от данните, както и да направим доработки в IT системите си, така че да можем да поддържаме, обработваме и наблюдаваме събраната информация. На база данните и целите, ще продължим да дефинираме нови количествени и качествени ключови индикатори, освен горепосочените, дефинирани в ESG стратегията.

С оглед на регулаторните изисквания по чл.8 от Регламент (ЕС) 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции (Регламент за таксономията) спрямо институциите, които публикуват нефинансова информация съгласно Директива 2013/34/ЕС относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия (NFRD), да оповестяват как и до каква степен дейността им е свързана с икономически дейности, които се квалифицират като екологично устойчиви, и като се има предвид, че основната дейност на Група ДСК не е в обхвата на дейностите по Регламента за таксономията, ние отчитаме стойност „нула“ на показателите за Групата, свързани с оборота, капиталовите и оперативните разходи за икономически дейности, които се квалифицират като екологично устойчиви.

Съгласно чл. 10, ал.3 от Делегирания акт за допълване на Регламента за таксономията (EU) 2021/2178, ние оповестяваме информацията, която е свързана с изчисляване на съотношението на зелените активи (GAR), и по-специално за 2022 година – данните за дейностите на нашите клиенти, които са приемливи за таксономия въз основа на критериите на Регламента, към 31 декември 2022:

Индикатор	Съотношение по брутна балансова стойност
Приемливи за таксономия активи /GAR активи	16.30%
Неприемливи за таксономия активи /GAR активи	30.94%
Междубанкови заеми до поискване /GAR активи	10.08%
Деривативни финансови инструменти /GAR активи	0.34%
Експозиции към предприятия извън обхвата на NFRD /GAR активи	30.11%
Търговски портфейл /Общо активи	0.17%
Експозиции към централни правителства и т.н. /Общо активи	22.07%

За изчисляване на приемливите за таксономия икономически дейности са взети предвид експозициите към контрагенти, които са в обхвата на NFRD, и експозиции на дребно (ограничени до заеми, обезпечени с жилищни имоти, заеми за ремонтни дейности на жилища и финансиране на моторни превозни средства).

За да се определят дружествата в корпоративния кредитен портфейл, които попадат в обхвата на NFRD във връзка с целите на Регламента за смекчаване и адаптиране към климатичните промени, бяха идентифицирани експозициите към всички компании, чиито книжа се търгуват на регулиран пазар и които имат повече от 500 служители, като техните NACE кодове бяха съпоставени с категорията на съответния код по списъка с дейности, определен от Регламента за таксономията на ЕС.

Същата проверка важи и за дълговите ценни книжа, емитирани от нефинансови предприятия. Те участват в показателя за приемливи за таксономия активи с нулева стойност, тъй като в портфейла на Групата няма такива.

За експозициите на дребно бяха взети предвид само жилищните ипотечни кредити. Беше извършен преглед на портфейла спрямо пълния списък с категории по Регламента за таксономията. Въз основа на наличните данни и предвид съответните видове продукти, предлагани от Банка ДСК, само експозиции, които могат да бъдат напълно идентифицирани като покриващи целите, бяха включени като приемливи за изчисляване на съотношението.

За финансиране на превозни средства (покупка, лизинг или оперативен лизинг) беше извършено идентифициране на експозициите за превозни средства от категории M1, N1, L, като се отчитат само тези с начална дата след 12 юли 2020 г. (датата за прилагане на изискванията за оповестяване).

Ние полагаме постоянни усилия за разширяване и подобряване съдържанието на нашите оповестявания, свързани с климата и риска за околната среда, с оглед на развиващите се регулаторни изисквания, надзорните очаквания, както и нуждите на нашите клиенти и други участници на пазара. След като осигурим наличността на необходимите данни, ще разширим още обхвата на оповестяваната информация, като добавим изчерпателни данни за финансираните от Групата въглеродни емисии (Обхват 3), за експозираността на други видове рискове за околната среда (като воден дефицит, загуба на биологично разнообразие, недостиг на ресурси и замърсяване) и др.

Опазване на природните ресурси

Целта на Група ДСК е да намали въздействието върху околната среда. От години Група ДСК следва политика за **безотпадъчна банкова администрация**, чиято основна цел е опазване на околната среда. На практика това включва събиране на всички използвани тонери и мастилни касети от печатащите устройства във всички клонове на Група ДСК и тяхното рециклиране. Групата прилага и политика на отговорна консумация на хартия с оптимизиране на печатните дейности чрез миграция на трансакциите към електронните канали, двустранно принтиране, намаляване на страниците на договорите и общите условия по продуктите.

В Група ДСК от няколко години е създадена организация за доброволно събиране от страна на служителите на пластмасови капачки и предаването им за рециклиране. Тази дейност обединява грижата за природата с подкрепата за благородни каузи - пластмасовите капачки се предават с цел рециклиране в определени за целта пунктове, а събраните от това средства се изразходват за различни дарителски инициативи.

В края на 2021 г. на годината Група ДСК се включи в глобалната програма Mastercard Wildlife Impact Card за опазване на биоразнообразието на планетата. Благодарение на усилията на Група ДСК и Mastercard, България стана първият европейски пазар, който се присъединява към Програмата. Тя дава възможност на притежателите на дебитни карти да се включат в опазването на критично застрашени видове, в това число - африкански горски слон, черно-бял гривест лемур, жълтоопашата вълнеста маймуна и панголин. Визията на картата привлича вниманието върху посланието: „Докато тази карта изтече, много застрашени видове могат да изчезнат“. Дебитната карта ще може лесно да се интегрира в мобилни портфейли, а физическата карта ще бъде изработена от рециклирани материали.

За всяка издадена карта Mastercard Wildlife Impact Група ДСК и Mastercard даряват 1 долар на международната организация Conservation International, за да помогнат за опазването и възстановяването на местообитанията на дивите животни. До 2030 г. този проект ще обхване приоритетни територии, равняващи се на 40 милиона хектара земя и 4,5 милиона квадратни километра водни площи в целия свят.

Резултатът към края на 2022 г. е над 60 000 издадени банкови карти. Освен това, за по-голяма ангажираност на настоящите и бъдещи потребители, Група ДСК и Mastercard добавят местна кауза - в партньорство със Софийския зоопарк. Двете организации подкрепят програмата за опазване на зоологическата градина за защита на застрашени видове диви животни.

Благотворителни събития с участието на служители

През август 2021 г. в събитието Business Run участваха 13 отбора от Група ДСК. Бягането с кауза на спортен клуб "Бегач" се проведе за 8-ми пореден път. В щафета по бягане за отбори всеки тим е от 4-ма състезатели, като всеки от тях бяга по 4 км. По традиция 30% от таксите на събитието организаторите даряват за благотворителност.

През 2022 г. служители на Група ДСК се включиха в различни събития, съчетаващи бягане, колоездене и благотворителност. През октомври за първи път служители взеха участие в Sofia Bike Relay, първата по рода си корпоративна колоездачна щафета, организирана от Begach Running Club. Събитието е с благотворителна цел и 30 процента от входните такси се даряват за различни каузи. Отново през октомври служители бягаха за Business Run Plovdiv. Традиционно през юни бегачите на Група ДСК се включиха в Business Run и Run2Gether.

Подкрепа за културни проекти и проекти за градско развитие

През тази година Група ДСК даде своя принос за развитието на местни проекти за култура и градско развитие. Заедно с Регионален фонд за градско развитие Банка ДСК съфинансира три обекта от културната инфраструктура на община Разград. Регионалната библиотека „Проф. Боян Пенев“, Етнографския музей и Музикална школа „Илия Бърнев“ към читалище „Развитие 1869“. Целта на начинанието е превръщането им в съвременни и атрактивни културно-образователни центрове.

Предвиждат се редица дейности по модернизиране на сградите в рамките на този проект. В Регионална библиотека „Проф. Боян Пенев“ се планира изграждане на нова тротоарна настилка около сградата, вътрешна топлоизолация на помещенията, подмяна на дограма, отоплителна инсталация и осветителни тела, както и ремонт на покрива. Предвижда се също така обособяването на зала за провеждане на културни събития, оборудвана с нова озвучителна техника, както и обособяване на специализирана „тийн“- зона в читалнята.

В Етнографския музей община Разград възнамерява да постави топлоизолация на покрива и външна хидроизолация в

основата на сградата, да подмени осветителните тела с енергоспестяващи, както и да извърши ремонтни и озеленителни дейности с цел облагородяване на вътрешния двор. Част от отпуснатото финансиране ще бъде използвано за закупуване на 3D принтер за изработка на сувенири, платно за 3D кърт за снимки и за закупуване на обредни традиционни носии като символ на културно-историческото наследство на Разград. След ремонта се предвижда разширяване на обхвата на туристическите атракции за посетителите на музея, като организиране на фотосесии в етностил или организиране на културни и туристически събития в специално оборудвана с ново озвучаване за целта зала.

Финансирането по проекта ще бъде използвано и за обновяване на музикалната школа „Илия Бърнев“ към Народно читалище „Развитие 1869“. Планирана е подмяна на вътрешна дограма, цялостно боядисване на стени и тавани, ремонт в санитарни помещения, поставяне на хидроизолация на сутеренния етаж, ремонт на покрив и подмяна на осветителните тела с енергоспестяващи. Пред сградата ще бъде поставена нова тротоарна настилка и ще бъде монтиран платформен лифт за хора с увреждания.

Предстои закупуване на нова техника за звукозапис и аудио възпроизвеждане. Новото оборудване ще бъде използвано за създаването на клас за деца към школата по „Тонрежисура“. Техниката ще се използва и от другите формации в читалището – хор, балетна школа, танцово студио, група за градски песни.

Трите обекта са средища с активни социални функции, като след реализацията на проекта ще се запазят преференциалните цени за деца и пенсионери в библиотеката и етнографския музей. Модернизирането на тези три центъра на културата ще допринесе за развитието на културно-социалния живот в община Разград, както за превръщането на града в едно привлекателно място за живот.

През 2022 г. Регионалният фонд за градско развитие, отново съвместно с Банка ДСК съфинансира строително-монтажните дейности по обновяването на концертна зала „Катя Попова“ в гр. Плевен. Проектът ще обезпечи въвеждането на мерки за енергийна ефективност, ремонт на покрива и съществуващите санитарни възли, подмяна на инсталациите, облицовките, настилките и седалките в концертната зала. Предстои да бъде инсталирано ново оборудване за озвучаване и техника за контрол на сценичните дейности.

За осигуряване на достъпна архитектурна среда, е предвидено изграждането на външен асансьор, специална платформа между етажите, както и създаването на специални зрителни места в залата.

Обновлението на сградата ще създаде предпоставка за обогатяване на културната програма на общината и репертоара на Плевенската филхармония, както и за провеждането на събития от международен характер в града. Изпълнението му ще повиши привлекателността на културните мероприятия сред гражданите и ще насърчи участието хора от всички социални групи в живота на града.

През 2022 г. Група ДСК продължи своя собствен социално отговорен проект за облагородяване на градската среда „Град като хората“. Инициативата отново имаше за цел да направи столицата по-добро място за живеене, както и да привлече вниманието към проблема с активния начин на живот в града. Второто издание на кампанията преобрази общинско баскетболно игрище в София. Отново работихме с утвърден български графити артист, за да превърнем игрището в произведение на уличното изкуство.

Теренът е избран, защото от финансовата институция искат да насочат вниманието към темата за запуснатите терени и активния начин на живот в градска среда.

Художникът Николай Петров – Glow, който преобрази игрището с площ от 950 кв. м. и го превърна в цветна мозайка от фигури, споделя, че името, което е дал на творбата си по проекта „Град като хората“ е Good Game. Времето за работа е 10 дни, като обновяването включва цялостно освежаване на терена. „Good Game представя динамична игра на цветове, в която се противопоставят двете основни гами – топлата срещу студената и символизируют битката между два отбора на терена. Творбата подчертава даденостите на игрището и обединява прилежащите елементи на площадката – кошове и табла, наказателното поле и центъра, както и зоната с двете маси за тенис.“ – каза Николай Петров – Glow.

Подкрепа за други социални проекти

Група ДСК продължава партньорството си с фондация ВCause, а дейността на фондацията е насочена към развитие на дарителската култура, политиките в областта на дарителството и социалните инвестиции и др. През 2022 г. Групата реализира кампания съвместно с ВCause в помощ на бежанците от Украйна, в следствие на избухналата война. Събраните средства се разпределяха от екипа на фондацията спрямо най-належащите нужди по места из цялата страна. Група ДСК организира и вътрешна дарителска кампания сред служителите в помощ на колеги от ОТП Украйна.

През септември месец, отново съвместно с ВCause служителите на Групата направиха дарение, за да окажат навременна подкрепа на засегнатите хора от наводнените села в региона на Карлово. В допълнение, регионалният екип на Групата, в партньорство с МВР и община Карлово, съдейства на клиенти от региона, които са загубили документите си за самоличност или дебитните си карти по време на бедствието.

Финансово образование и иновации

През 2022 г. Групата продължи своите образователни инициативи „Спокойствие в интернет“ с нова кампания “Ние знаем, че вие знаете, но...”, посветена на повишаване на информираността на потребителите за безопасно банкиране и безопасно използване на интернет. Кампанията отново беше насочена не само към клиентите на Групата, но и към всички, които ползват онлайн финансови и други услуги. Целта на инициативата е да представи по прост и разбираем начин основните акценти на безопасното онлайн банкиране и сърфиране в Интернет.

В рамките на кампанията беше използвана специална страница <https://dskbank.bg/препоръки-за-сигурност> – заедно с активации в социалните медии в различни банкови канали в комбинация с платени дигитални реклами с цел достигане до по-голяма аудитория.

Ранно детско развитие

През изминалата година Групата продължи успешното си партньорство с SOS Детски селища България – организация за социално развитие, която гарантира правото на всяко дете да има семейство и да расте в среда на любов, уважение и сигурност. Партньорството датира от 2011 г., когато Групата поема ангажимент да се грижи постоянно за две SOS семейства.

През 2022 г. продължихме да споделяме времето и знанията си с децата от SOS Детски селища. По случай Великден проведохме работилница с децата и служители на Групата в един от центровете на организацията в с. Дрен. А към края на лятото организахме фотоконкурс за децата, за да предизвикаме тяхната креативност и да ни покажат през тяхната призма красотата на този сезон. Разбира се, конкурсът бе със състезателен характер – авторите на трите най-добри фотографии спечелиха награди.

За 2022 г. постъпилите суми от дарения по различните канали на Групата са над 675 хил. лв.

Не минахме без награди и тази година. Групата за поредна година е най-големият корпоративен дарител и партньор на сдружението.

Представяне на Група ДСК като работодател

Важна роля играят личностните и лидерските качества на служителите, за да върви Групата напред. Като и разнообразието от професионалисти, които работят в дружествата от Групата. Утвърждаването на работодателската марка на Групата през 2022 г. продължи с кампания, която позиционира ясно това, което работодателят предлага (EVP) като ценност за служителите и със слогана „Всеки търси служители, ние търсим хора“. Специален фокус беше сложен върху това, че Групата предлага множество кариерни пътеки и възможности, че се трансформира в посока колаборативни смесени екипи, които работят гъвкаво към обща цел. В рамките на визията на кампанията са включени цялостни инициативи и визуализации със служители на Групата, защото вярваме, че служителите са най-добрият фактор за препоръка на даден работодател. Групата е редовен участник и в различни кариерни форуми, които са още една връзка на институцията с млади таланти и утвърдени професионалисти. Такава възможност е програмата Ново начало за най-масовата позиция – служител обслужване на клиенти в клоновата мрежа, позволяваща мобилност и ясна програма за обучение на новите колеги, стажантската програма и цялостната ни кампания, насочена към ИТ и дигитални специалисти.

През 2022 фокус бяха дигиталните обучения на нови и текущи служители. Създадохме Дигитална академия, която е отворена за кандидатстване към всички служители и предлага професионално обучение на високо IT и Data ниво.

През 2022 г основна цел за Групата бе дигитализацията. В тази връзка фокусът при представянето на Групата като работодател бе върху позиционирането ѝ пред ИТ специалисти. Компанията вложи ресурс в развитието на корпоративен профил в платформата DEV.BG, която се концентрира върху намирането на ИТ таланти. Групата е редовен участник и в различни кариерни форуми, които са още една връзка на институцията с млади таланти и утвърдени професионалисти. Такава възможност е и стажантската програма на Групата.

Етични норми и политика за предотвратяване на корупцията

Група ДСК, като част от банковата Група ОТП, е ангажирана в борбата с корупцията и декларира нулева толерантност към всякакви форми на подкуп. В Групата е приета Политиката за предотвратяване на корупцията, в която са дефинирани принципите за антикорупционната дейност и са идентифицирани основните области, които са изложени на риск от корупция.

При осъществяване на дейността на Група ДСК, на всички служители и договорни партньори е строго забранено да извършват, участват или да бъдат въвлечени в каквото и да било акт на корупция. Групата последователно и решително се противопоставя на корупцията. В случай на нарушения на Политиката, Групата предприема всички необходими мерки за предотвратяване на потенциални негативни последици и за избягване на подобни събития в бъдеще. Групата гарантира точното прилагане на всички български и международни антикорупционни разпоредби, както и такива на Европейския съюз, като изисква от всички нейни служители и договорни партньори да се придържат към тях.

Допълнително, в Етичния кодекс на групата са формулирани ясни принципи и изисквания към служителите и партньорите на Банката, както и на нейните дъщерни дружества, във връзка със спазване на етични норми в работата. Основните акценти в Етичния кодекс включват - правото на служителите за участие в политически или публичен живот, осигуряване на безопасна и здравословна работна среда, насърчаване на взаимно уважение, забрана за дискриминация и упражняване на тормоз, почитеност в бизнес отношенията, нулев толеранс към корупция и опити за оказване на влияние, ограничения за предоставяне и приемане на подаръци над определен размер. При съмнение или узнаване за евентуално нарушение на нормите, определени в Етичния кодекс и Политиката, служителите имат възможност да сигнализират, включително и анонимно на дирекция „Нормативно съответствие“, която предприема необходимите действия съгласно вътрешните правила.

Етичният кодекс на Група ДСК и Политиката за предотвратяване на корупцията са публично достъпни на официалния сайт на Банка ДСК.

НАГРАДИ

През изминалата година Групата спечели редица награди.

В началото на 2022 г. главният изпълнителен директор на Банка ДСК Тамаш Хак-Ковач беше удостоен с наградата „Team Lead of the year“.

Малко след това ръководителят на екип „Човешки ресурси“ г-жа Радослава Кроснева бе отличена с наградата „HR мениджър на годината“.

През февруари Банка ДСК бе отличена от в. „24 часа“ с наградата Business Honoris Causa за дългогодишната подкрепа към SOS Детски селища.

През април кампанията за корпоративна социална отговорност „Град като хората“ бе наградена в категорията PR Digital на IAB Mixx Awards.

Май месец ни донесе „Зелен оскар“ за дебитната карта Mastercard Wildlife Impact.

Отново през май проектът „Град като хората“ грабна още една награда в категория „Дигитални комуникации“, този път от конкурса ПР Приз на БДВО. А нашето дъщерно дружество ДСК-Родина стана носител на приза за най-динамично развиващо се пенсионно осигурително дружество.

През месец юни, за шести път бяхме удостоени с наградата „Най-щедър и значим корпоративен партньор“ от SOS Детски селища България.

2022-та донесе на Банка ДСК и много международни отличия. Британското списание „Euromoney“ отличи банката като „Най-добра банка в България“ за 2022 г., а също и в категориите „Пазарен лидер – дигитални решения“, „Пазарен лидер в корпоративната социална отговорност“, както и „Пазарен лидер в корпоративното банкиране“. Друго престижно международно издание – Global Finance също отличи банката като най-добър доставчик на услуги, свързан с валутни операции в България.

Изпълнителният директор на Банка ДСК до края на 2022 г. и председател на УС на Асоциацията на банките в България Диана Митева бе отличена с награда „Банкер на годината“ за поддържане и успешно стимулиране на високото доверие в клиентите.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Доклад на независимите одитори

До акционерите

На „БАНКА ДСК“ АД

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения консолидиран финансов отчет на „Банка ДСК“ АД и неговите дъщерни дружества („Групата“), включващ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2022 година, консолидиран отчет за печалбата или загубата, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителни приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2022 година и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

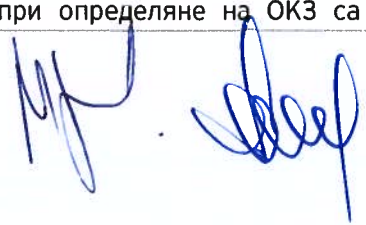

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описанието на това как този въпрос беше адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Ние изпълнихме нашите отговорности, описани в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“, в т.ч. по отношение на тези въпроси. Съответно, нашият одит включи изпълнението на процедури, разработени в отговор на нашата оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет. Резултатите от нашите одиторски процедури, включително процедурите, изпълнени да адресират въпросите по-долу, осигуряват база за нашето мнение относно одита на приложения консолидиран финансов отчет.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Обезценка на кредити и вземания от клиенти Оповестяванията на Групата по отношение на обезценка на кредити и вземания от клиенти са включени в Пояснително приложение 4в. „Кредитен риск“ и Пояснително приложение 20 „Кредити и вземания от клиенти“ към консолидирания финансов отчет.	
Предоставените кредити и вземания от клиенти представляват съществена част (53%) от общите активи на Групата към 31 декември 2022 година, като тяхната брутна балансова стойност възлиза на 16 134 701 хил. лв., а натрупаната обезценка е в размер на 733 006 хил. лв. Групата прилага модел на обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби (ОКЗ), в съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти. Определянето на обезценката на кредити и вземания от клиенти чрез прилагане на този модел, е свързано с използването на значително ниво на преценки от страна на ръководството на Групата, поради високото ниво на сложност по отношение на определянето размера на очакваните кредитни загуби, както е оповестен в приложение 4(в). Ключовите предположения, преценки и параметри при определяне на ОКЗ са свързани с	В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха: • Получаване на разбиране за процеса на определяне на очаквани кредитни загуби за обезценка на кредити и вземания от клиенти, включително моделите за изчисление на ОКЗ на колективна и индивидуална база, както и дали използваните ключови предположения и преценки са в съответствие с изискванията на МСФО 9. • Преглед и оценяване на адекватността, последователността и продължаващата уместност на методологията и моделите, използвани от Групата спрямо изискванията на МСФО 9. • Получаване на разбиране и оценяване на вътрешните контроли на ниво организация по отношение на разработването и използването на моделите за обезценка, включително документацията на моделите, както и

разработване на количествени и качествени критерии за

- идентифицирането на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните експозиции кредити на клиенти по фази (Фаза 1: Експозиции без значително увеличение на кредитния риск, Фаза 2: Експозиции със значително увеличение на кредитния риск, но без налични обективни доказателства за обезценка и Фаза 3: Експозиции с налични обективни доказателства за обезценка);
- определянето на „вероятността от неизпълнение или загуба“ (PD/PL), „загубата при неизпълнение или загуба“ (LGD/LGL) и „експозицията при неизпълнение или загуба“ (EAD);
- включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори предвид различни сценарии при определянето на приблизителните оценки на ОКЗ.

По-високата степен на приближение и оценъчна несигурност са присъщи на оценката на ОКЗ за кредити и вземания от клиенти от Фаза 1 и Фаза 2, която се определя на колективна база в зависимост от това доколко Групата разполага с достатъчна и адекватна подкрепяща историческа информация от вътрешни и външни източници за тестване на използваните допускания и калибриране на точността на оценките за PD/PL и LGD/LGL в модела за обезценка. В допълнение, определянето на загуби от обезценка на кредити и вземания от клиенти на индивидуална база е също свързано с прилагането на значителни преценки и предположения от ръководството, в зависимост от рисковата категория на клиента и използвания кредитен продукт, най-вече, относно времевото разпределение и сумите на очакваните бъдещи парични потоци, вероятностите на сценариите, включително от реализиране на

честотата на актуализиране и обосноваване на прилаганите параметри и макро показатели.

- Получаване на разбиране на процеса по мониторинг на кредити и обхождане на ключови контроли при определянето на размера на обезценката на корпоративни и потребителски кредити и вземания от клиенти спрямо изискванията на МСФО 9, като се фокусирахме и върху мониторинг прегледи и резултатите от приложените мерки от Групата поради специфичните обстоятелства наложени от очакваното влошаване на макро-икономическите показатели, както и на извършените промени в резултат на калибрирането на използваните методи за изчисление на ОКЗ. Ние включихме нашите експерти по Информационни технологии (ИТ) в извършването и оценяването на общите ИТ контроли на вътрешната информационни системи на Групата, обслужващи тези процеси.
- Оценяване на дизайна и тестване на оперативната ефективност на ключови контроли в процеса по мониторинг на кредити и вземания от клиенти в Групата.
- Извършихме независимо преизчисление, включително проверка на изчислителна логика, като включихме нашите експерти по оценка на кредитен риск, на параметрите, използвани в моделите, както и преизчисление на стойността на обезценката на извадка от кредити от различни фази според съответните им входящи данни.
- Като включихме нашите експерти по оценка на кредитен риск, ние извършихме анализ и оценка на адекватността на приложените от ръководството допускания относно вероятността от неизпълнение/вероятността от загуба (PD/PL) и приблизителната оценка на сумата на загубата при неизпълнение/при събитие на загуба (LGD/LGL), в контекста на спецификата на групи експозиции на Групата и наличието на

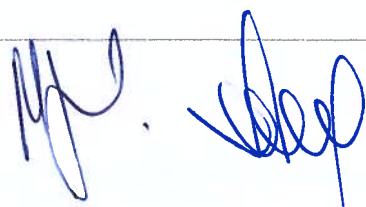
обезпечения

През 2022 година, предвид социалните и икономически последици на продължаващата криза при определянето на ОКЗ Групата е взела предвид и значителните несигурности, произтичащи от последиците поради очакваното влошаване на макро-икономическите показатели. Групата е адресирала несигурността чрез преразглеждане на допусканията и на използваните в модела макро-икономически показатели, които имат влияние върху определянето на вероятността за влошаване/загуба (PD/PL) и чрез засилени вътрешни процедури по мониторинг на кредитния риск, включващи и разграничаване и оценки на случаите/индикациите, които могат да са свързани с дългосрочни финансови проблеми на кредитополучателите от тези, водещи до временни ликвидни затруднения.

Поради съществеността на кредитите и вземания от клиенти като елемент на индивидуалния финансов отчет на Групата, както и от сложността на специфичните модели и изчисления, множеството значителни преценки и високата степен на присъща несигурност в приблизителните оценки на ОКЗ, заложили в прилагания модел за обезценка съгласно изискванията на МСФО 9, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

вътрешна историческа информация и на данни за бъдещото развитие на параметрите. В допълнение, ние оценихме за разумност и изчисленията за използваните параметри за PD/PL и LGD/LGL чрез преглед на подкрепяща информация за ключовите предположения и входящи данни, включително и за отразяване на съществуващата историческа информация за ефектите от очакваното влошаване на макро-икономическите показатели.

- Извършване на тестове на детайлите и анализи, на базата на извадка от кредити и вземания от клиенти, за които Групата не е идентифицирала обективни доказателства за обезценка, с цел оценка на тяхната уместна класификация в съответна рискова категория (фаза) от страна на Групата.
- За рисково-базирана извадка от кредити и вземания от клиенти, които са предмет на индивидуална обезценка от страна на Групата, като се фокусирахме върху онези, чиято обезценка би имала потенциално най-значителен ефект върху консолидиран финансов отчет (Фаза 3), ние извършихме специфичен анализ на използваните от Групата предположения и преценки при определянето на сумата на очакваните бъдещи парични потоци, включително по отношение на отразяване на ефектите, породени от очакваното влошаване на макро-икономическите показатели, както и от реализация на обезпечения спрямо изградените от нас очаквания и налична пазарна информация.
- Извършване на одиторски процедури за последващи събития, насочени към проследяване на развитието на кредитите и вземанията от клиенти от определената рисково-базирана извадка след отчетната дата, с цел оценка на последователността на предположенията, използвани от Групата за очакваните бъдещи парични потоци.

- Оценка на адекватността, пълнота и уместността на оповестяванията на Групата, свързани със загубите от обезценка на кредити и вземания от клиенти.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление на Групата и консолидирана нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

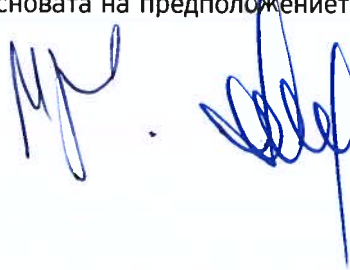
Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този консолидиран финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидираните финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не

възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността на Групата, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания

в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

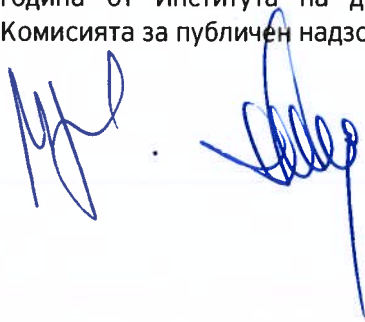
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“, по отношение на консолидирания доклад за дейността, в т.ч. декларацията за корпоративно управление на Групата и консолидираната нефинансова декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

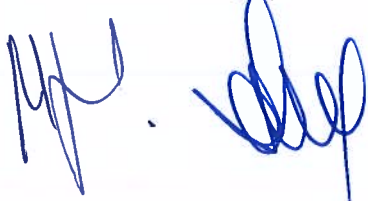
На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление на Групата за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- г) Консолидираната нефинансова декларация за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Ърнст и Янг Одит“ ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 година на „Банка ДСК“ АД („Банката“) от общото събрание на акционерите, проведено на 31 март 2022, за период от една година.

- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 година на Групата представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на тази група, извършен от „Ърнст и Янг Одит“ ООД и шести пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на тази група, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД: Одиторско дружество АФА ООД:

Милка Начева-Иванова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

Рени Йорданова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

16 Март 2023 година
гр. София, България

**Консолидиран отчет за печалбата или загубата
за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.**

2022

2021

В хиляди лева

Прил.

Приходи от лихви		799 032	628 510
Разходи за лихви		(18 216)	(15 344)
Нетен доход от лихви	4	780 816	613 166
Приходи от такси и комисиони		404 765	347 079
Разходи за такси и комисиони		(53 676)	(42 957)
Нетен доход от такси и комисиони	5	351 089	304 122
Нетни доходи от търговия	6	29 284	24 883
Нетни доходи от други финансови инструменти оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	7	(3 930)	17 377
Нетни печалби от реализация на финансови активи оценени по амортизирана стойност	8	20 846	22 314
Нетни (загуби)/ печалби от валутна преоценка		(25 587)	16 876
Други оперативни доходи, нетно	9	30 991	18 804
Оперативен доход		1 183 509	1 017 542
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	10	(104 700)	(130 792)
Нетни печалби от обезценка на нефинансови активи	11	2 928	689
Нетни приходи от провизии	31	4 242	2 164
Разходи за персонала	12	(210 572)	(188 222)
Разходи за амортизация	13	(61 907)	(63 740)
Други разходи	14	(190 666)	(175 441)
Дял от печалбата на асоциирани предприятия, отчитани по метода на собствения капитал	38	423	240
Печалба преди данъци		623 257	462 440
Разход за данък върху печалбата	15	(59 596)	(45 903)
Печалба за годината		563 661	416 537

Печалба за годината отнасяща се до:

Собствениците на предприятието майка	560 993	413 804
Неконтролиращото участие	2 668	2 733

Консолидираният отчет за печалбата или загубата следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 41, представляващи неразделна част от консолидирания финансов отчет.

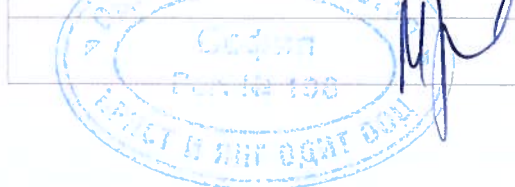
Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 10 март 2023 г.

Гаман Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата 16 март 2023 година
Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „АФА“ ООД

Л. ПЕНЧЕВА

**Консолидиран отчет за всеобхватния доход
за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.**

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Печалба за годината	563 661	416 537
<i>Компоненти, които могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба</i>		
Изменение на преоценъчния резерв от инвестиции в дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(83 845)	(18 472)
Загуба от преоценка на хеджиращи инструменти	(2 067)	-
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба	<u>12 911</u> <u>(73 001)</u>	<u>3 286</u> <u>(15 186)</u>
<i>Компоненти, които не могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба</i>		
Изменение на преоценъчния резерв от инвестиции в капиталови инструменти, отчитани през друг всеобхватен доход	(31)	882
Преоценка на земи и сгради	(2 303)	44 521
Последващи оценки на пасиви на пенсионни планове с дефинирани доходи	2 573	(299)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които не могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба	<u>258</u> <u>497</u>	<u>(4 489)</u> <u>40 615</u>
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	<u>(72 504)</u>	<u>25 429</u>
Общо всеобхватен доход	<u>491 157</u>	<u>441 966</u>
Отнасящ се до:		
Собствениците на предприятието майка	488 489	439 233
Неконтролиращото участие	2 668	2 733

Консолидираният отчет за всеобхватния доход следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 41, представляващи неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 10 март 2023 г.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 16 март 2023 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „АФА“ ООД

**Консолидиран отчет за финансовото състояние
към 31 декември 2022 г.**

		31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>	<i>Прил.</i>		
Активи			
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	16	5 797 316	3 959 884
Финансови активи държани за търгуване	17	50 482	143 362
Деривативни финансови инструменти	17	108 819	33 459
Инвестиции оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	21	3 502	6 538
Инвестиции оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	21	1 195 102	1 725 597
Кредити и вземания от банки	18	2 629 263	1 915 161
Нетни вземания по финансов лизинг	19	1 360 625	1 100 802
Кредити и вземания от клиенти	20	15 401 695	13 366 816
Инвестиции оценявани по амортизирана стойност	21	1 611 753	1 492 728
Текущи данъчни активи		11 614	10 076
Инвестиции в асоциирани дружества	38	3 989	3 566
Репутация	22	78 547	78 547
Инвестиционни имоти	23	18 968	19 411
Активи с право на ползване	24	18 755	22 199
Дълготрайни материални активи	25	442 603	454 121
Нематериални активи	26	78 024	79 290
Отсрочени данъчни активи	32	452	437
Други активи	27	240 201	105 081
Общо активи		29 051 710	24 517 075
Пасиви			
Депозити от банки	28	60 186	255 502
Деривативни финансови инструменти	17	95 927	43 629
Депозити от клиенти	29	23 902 795	20 052 824
Кредити от банки и финансови институции	28	684 298	203 554
Текущи данъчни пасиви		371	492
Задължения по лизинг	30	17 821	20 793
Провизии	31	75 904	83 462
Отсрочени данъчни пасиви	32	19 539	17 819
Други задължения	33	185 301	140 842
Подчинен срочен дълг	34	225 431	-
Общо пасиви		25 267 573	20 818 917

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 16 март 2023 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „АФА“ ООД

**Консолидиран отчет за финансовото състояние
към 31 декември 2022 г.
(продължение)**

		31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>	Прил.		
Собствен капитал			
Основен капитал	35	1 328 660	1 328 660
Резерви	35	1 818 013	1 893 583
Неразпределена печалба		630 968	461 194
Капитал отнасящ се до собствениците на предприятието майка		3 777 641	3 683 437
Неконтролиращо участие		6 496	14 721
Общо собствен капитал		3 784 137	3 698 158
Общо пасиви и собствен капитал		29 051 710	24 517 075

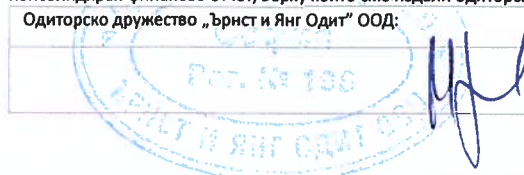
Консолидираният отчет за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 41, представляващи неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 10 март 2023 г.

Гамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 16 март 2023 година
Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „АФА“ ООД

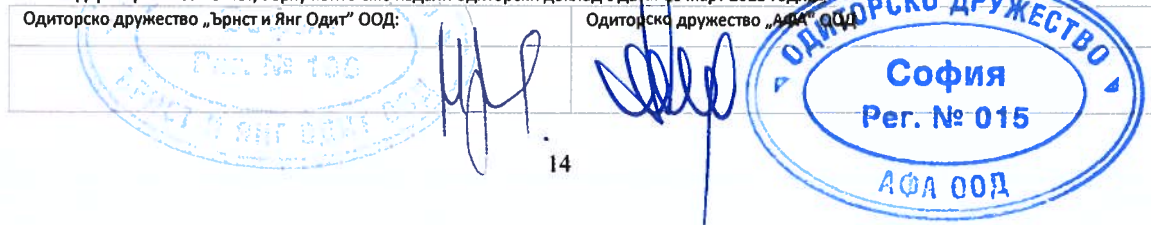
**Консолидиран отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.**

		2022	2021
<i>В хиляди лева</i>	Прил.		
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци		623 257	462 440
<i>Корекции:</i>			
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	10	104 700	130 792
Нетни печалби от обезценка на нефинансови активи	11	(2 928)	(689)
Амортизация	13	61 907	63 740
Нетни печалби от операции с инвестиции		(25 354)	(42 260)
Нетни загуби/ (печалби) от валутна преоценка		25 587	(16 876)
Нетен лихвен доход	4	(780 816)	(613 166)
Приходи от дивиденди	9	(4 010)	(598)
Дял от печалбата на асоциирани предприятия		(423)	(240)
Нетни приходи от провизии		(4 242)	(2 164)
Други непарични изменения		(1 289)	9 011
Нетни парични потоци използвани в оперативна дейност преди изменение в активите и пасивите от оперативна дейност		(3 611)	(10 010)
Промяна в активите участващи в оперативната дейност			
Намаление/ (увеличение) на ценни книжа, държани за търгуване		87 215	(81 472)
(Увеличение)/ намаление на кредити и вземания от банки		(1 308 781)	790 060
Увеличение на кредити и вземания от клиенти		(2 097 418)	(1 388 137)
Увеличение на вземания по финансов лизинг		(259 823)	(113 479)
(Увеличение)/ намаление на други активи		(75 553)	32 679
Промяна в пасивите участващи в оперативната дейност			
(Намаление)/ увеличение на депозити от банки		(195 317)	218 606
(Намаление)/ увеличение на кредити от банки и финансови институции		(146 013)	149 453
Увеличение на задължения по получени депозити от клиенти		3 795 806	761 808
Увеличение на други пасиви		43 687	24 362
Парични средства генерирани от операции		(159 808)	383 870
Получени лихви		791 723	652 359
Платени лихви		(13 422)	(9 978)
Платен данък върху печалбата		(46 304)	(38 773)
Плащания към управлявани пенсионни фондове и други пенсионно-осигурителни дружества		(696)	-
Нетни парични потоци от оперативна дейност		571 493	987 478

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 16 март 2023 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „АФД“ ООД

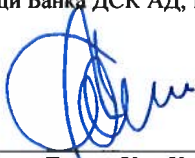

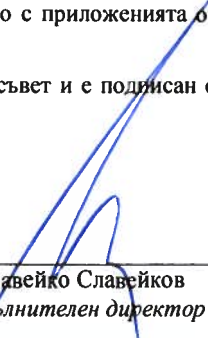
Консолидиран отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.
(продължение)

<i>В хиляди лева</i>		2022	2021
	Прил.		
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупки на дълготрайни материални и нематериални активи		(53 401)	(48 678)
Продажби на дълготрайни материални и нематериални активи		10 230	2 252
Покупки на инвестиции в ценни книжа		(301 485)	(1 558 483)
Продажби на инвестиции в ценни книжа		580 318	1 135 240
Получени дивиденди		756	898
Нетни парични потоци от (използвани в) инвестиционната дейност		236 418	(468 771)
Парични потоци от финансова дейност			
Получени дългосрочни кредити от банки и подчинен срочен дълг		948 578	-
Погасяване на дългосрочни кредити от банки		(97 792)	-
Платени дивиденди		(404 337)	(158)
Погасяване на задължения по лизингови договори	30	(7 702)	(7 597)
Нетни парични потоци от (използвани във) финансовата дейност		438 747	(7 755)
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти		1 246 658	510 952
Ефект от промяна на валутните курсове		1 571	2 644
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	37	4 552 357	4 038 761
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	37	5 800 586	4 552 357

Консолидираният отчет за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 41, представляващи неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 10 март 2023 г.

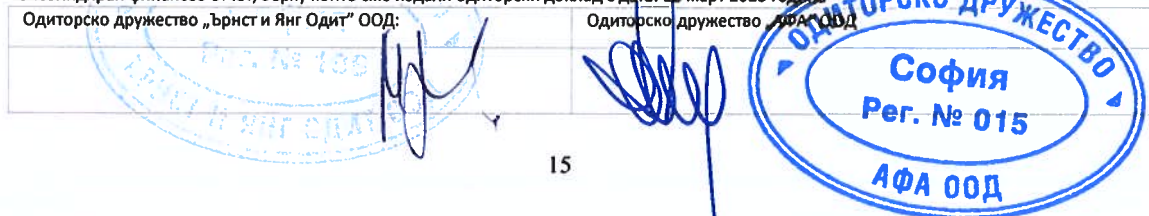

 Тамаш Хак-Ковач
 Главен изпълнителен директор

 Славейко Славейков
 Изпълнителен директор

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 16 март 2023 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „АФА“ ООД

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

В хиляди лева

	Основен капитал	Законови и други резерви	Преоценъчен резерв на земи и сгради	Преоценъчен резерв на финансови активи	Резерви по планове за дефинирани доходи	Резерв за плащания на базата на акциите	Неразпределена печалба	Общо капитал, отнасящ се до собствените на предприемачите майка	Неконтролирано участие	Общо капитал
Салдо към 1 януари 2021 г.	1 328 660	1 511 407	113 374	48 830	(4 734)	-	245 244	3 242 781	12 231	3 255 012
Общ всеобхватен доход										
Печалба за годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Друг всеобхватен доход	-	-	40 069	(14 341)	(299)	-	413 804	413 804	2 733	416 537
Общ всеобхватен доход	-	-	40 069	(14 341)	(299)	-	413 804	439 233	2 733	441 966
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(1 557)	-	-	-	1 557	-	-	-
Трансфер на резерв за плащания на базата на акциите	-	-	-	-	-	1 361	-	1 361	-	1 361
Разпределение на печалбата за резерви	-	197 659	-	-	-	-	(197 659)	-	-	-
Разпределение на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	(185)	(185)
Увеличения на участия в дъщерни дружества	-	32	-	-	-	-	26	58	(58)	-
Други движения	-	4	-	-	1 778	-	(1 778)	4	-	4
Салдо към 31 декември 2021 г.	1 328 660	1 709 102	151 886	34 489	(3 255)	1 361	461 194	3 683 437	14 721	3 698 158
Общ всеобхватен доход										
Печалба за годината	-	-	-	-	-	-	560 993	560 993	2 668	563 661
Друг всеобхватен доход	-	-	(2 072)	(73 005)	2 573	-	-	(72 504)	-	(72 504)
Общ всеобхватен доход	-	-	(2 072)	(73 005)	2 573	-	560 993	488 489	2 668	491 157
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(3 388)	-	-	-	3 388	-	-	-
Трансфер на резерв за плащания на базата на акциите	-	-	-	-	-	(574)	574	-	-	-
Разпределение на печалбата за резерви	-	1 592	-	-	-	-	(1 592)	-	-	-
Разпределение на дивиденди	-	-	-	-	-	-	(393 589)	(393 589)	(10 893)	(404 482)
Други движения	-	(696)	-	-	-	-	-	(696)	-	(696)
Салдо към 31 декември 2022 г.	1 328 660	1 709 998	146 426	(38 516)	(682)	787	630 968	3 777 641	6 496	3 784 137

Консолидираният отчет за промените в собствения капитал трябва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 41, представляващи неразделна част от консолидирания финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 10 март 2023 г.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славенко Славейков
Изпълнителен директор

Консолидираният финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 16 март 2023 година

Одиторско дружество „Брист и Янг Оудит“ ООД:

Одиторско дружество „АФА“ ООД
Рег. № 015

София

АФА ООД

1. База за изготвяне и правен статут и управление

(а) Правен статут и управление

Банка ДСК АД („Банката“ или „Банка ДСК“) е създадена на 2 март 1951 г. в България като централизирана депозитно-приемателна институция под името Държавна спестовна каса, която е преобразувана в търговска банка през 1998 г. Банка ДСК притежава универсален лиценз за осъществяване на банкова дейност, издаден от Българска народна банка.

Банката е акционерно дружество, вписано в Търговския регистър на Република България с ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление в гр. София, район Оборище, ул. Московска 19.

Мажоритарен собственик на Банката е Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, която притежава 99.91% от капитала на Банка ДСК АД към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г.

Банка ДСК има двустепенна система на управление, състояща се от Управителен съвет и Надзорен съвет.

Към 31 декември 2022 г. органите, натоварени с общо управление са Надзорният съвет и Одитният комитет.

Към 31 декември 2022 г. членовете на Надзорния съвет са: председател – Ласло Бенчик; членове – Ласло Волф, Виолина Маринова, Габор Кунце, Антони Радев, Атила Туркович и Кристиан Шелмеци.

Към 31 декември 2022 г. ръководството на Банката се представлява от Управителния съвет, съставен от: председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор – Тамаш Хак-Ковач; членове на Управителния съвет и изпълнителни директори – Диана Митева, Славейко Славейков, Арно Льоkler, Боян Стефов и Доротея Николова-Илчева; Михаил Комитски - член на Управителния съвет и Ръководител направление. Промените в състава на Управителния съвет след края на отчетния период са оповестени в Приложение 41.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава и съдебната регистрация на Банката, тя се представлява заедно от двама изпълнителни директори.

В Банката функционира Одитен комитет, който отговаря за наблюдението на работата на външните одитори, изпълнението на вътрешния одит, управлението на риска, счетоводната дейност и финансовото отчитане. Към 31 декември 2022 г. Одитният комитет се състои от: председател – Драгомир Вучев; членове – Золтан Тубой и Даниела Петрова.

Този консолидиран финансов отчет включва Банка ДСК АД и нейните дъщерни дружества, оповестени в Приложение (и)(3) по-долу (общо посочвани като Групата).

(б) Действащо предприятие

Ръководството е направило оценка на способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие и е убедено, че разполага с необходимите ресурси да развива бизнеса в обозримо бъдеще. Ръководството счита, че не съществуват съществени индикатори за несигурност, които биха могли да предизвикат съмнение относно приложимостта на принципа на действащо предприятие. Групата продължава да посреща задълженията си, когато станат дължими, да поддържа ликвидност и да спазва капиталовите изисквания. Затова финансовите отчети продължават да бъдат изготвяни на база действащо предприятие.

(в) Влияние на войната в Украйна върху финансовото отчитане

В резултат на пандемията, предизвикана от COVID-19 през 2020 г., беше нарушено нормалното функциониране на бизнесите от редица сектори на икономиката. Затруднени бяха доставките на суровини и материали от доставчици, експедициите към клиенти и осигуреността от работна ръка. Почти всички предприятия, макар и в различна степен, се наложи да предприемат определени действия и мерки за пренастройване на организацията на стопанската си дейност, трудовия режим на работа, бизнес комуникацията и други аспекти на взаимоотношенията с контрагенти, партньори и държавни институции. В допълнение, геополитическата ситуация значително се влоши след нахлуването на Русия в Украйна на 24 февруари 2022 г. Войната продължава да се разгръща и да оказва все по-силно въздействие върху глобалните икономически и финансови пазари, като изостря икономическите предизвикателства, породени преди това от COVID-19. Основните последиствия от войната включват нарушения във веригите на доставки, нарастваща инфлация, недостиг и колебания на цените на суровините, нестабилност на валутните курсове, погиване и загуба на активи, повишени разходи за енергия и други. Общата икономическа несигурност има влияние върху всички икономически субекти, независимо дали те имат директни експозиции в Русия и Украйна под формата на активи, пазари или партньори. Налагат се и политически санкции, които възпрепятстват пътуванията, търговския обмен, международните разплащания, достъпа и разпореждането със собствени парични средства и еквиваленти и други активи. Предизвикателствата пред финансовото отчитане обхващат множество теми, в това число валидност на презумпцията за действащо предприятие; прогнозиране на бъдещи парични потоци; оценяването по справедлива стойност; упражняване на съществени оценки и преценки; възстановимост на активите и размер на очакваните кредитни загуби; класификация на активите и пасивите на текущи и нетекущи в отчета за финансовото състояние; промяна в класификацията на финансовите активи в резултат на промяна на бизнес модела; необходимост от оповестявания, свързани с рестрикции върху активите, напр. блокирани парични средства в резултат на наложени санкции; модификация на лизингови договори; ефективност на хеджиращи взаимоотношения; реструктуриране и др.

Ефектите от войната върху елементите на консолидирания финансов отчет, оценките и преценките и политиките за управление на риска на Групата са оповестени в приложения 1(з), 3(б) и 3(в).

(г) Приложими стандарти и представяне

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2022 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Групата представя своя отчет за финансово състояние по ред на ликвидност на активите и пасивите.

(д) База за оценяване

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен на база на историческата стойност, с изключение на деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване и финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, които са оценени по справедлива стойност и земите и сградите, които са отчетени по преоценена стойност.

(е) Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в български левове (BGN), която е функционалната валута на Групата. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

(ж) Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се прекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

В настоящия консолидиран финансов отчет сравнителната информация е прекласифицирана, както следва:

Консолидиран отчет за финансовото състояние

До края на 2021 г. отсрочените данъчни активи и пасиви на дружествата в обхвата на консолидацията са били компенсирани на лицето на отчета за финансовото състояние. Групата е преразгледала това представяне, за да постигне по-пълно съответствие с изискванията за компенсиране на МСС 12 *Данъци върху дохода*. Нетните отсрочени данъчни активи и пасиви за всяко дружество от Групата са преизчислени и в резултат на това, сума в размер на 437 хил. лв. към 31 декември 2021 г. е прехвърлена от отсрочени данъчни пасиви към отсрочени данъчни активи в отчета за финансовото състояние.

Консолидиран отчет за паричните потоци

В настоящия финансов отчет са отразени прекласификации в отчета за паричните потоци за 2021 г., с цел по-добро представяне на паричните потоци в рамките на инвестиционната дейност. Извършените прекласификации са както следва:

- Нетните покупки на инвестиции в ценни книжа в размер на 423 243 хил. лв. са представени брутно като покупки на инвестиции в ценни книжа в размер на 1 558 483 хил. лв. и продажби на инвестиции в ценни книжа в размер на 1 135 240 хил. лв.;
- Нетните покупки на дълготрайни материални и нематериални активи в размер на 46 426 хил. лв. са представени брутно като покупки на дълготрайни материални и нематериални активи в размер на 46 678 хил. лв. и продажби на дълготрайни материални и нематериални активи в размер на 2 252 хил. лв.

Описаните по-горе прекласификации на сравнителните данни не са довели до промяна в нетните парични потоци от инвестиционна дейност за 2021 г.

(3) Използване на оценки и преценки

Изготвянето на финансови отчети изисква от ръководството да прави преценки, оценки и предположения, които влияят на приложените счетоводните политики и отчетените суми на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези оценки.

Оценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преразгледаните счетоводни оценки се признават в периода, през който оценката се преглежда и във всички засегнати бъдещи периоди.

Ръководството обсъжда с Одитните комитети на дружествата от Групата развитието, избора и оповестяването на съществените счетоводни политики и оценки, както и приложението на тези политики и оценки.

Влияние на войната в Украйна върху оценките и преценките

Както е оповестено в Приложение 1(в) по-горе, в резултат на повишената несигурност в глобален мащаб, свързана с войната в Украйна, изготвянето на надеждни преценки става още по-предизвикателно. Моделът на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) използва бъдеща финансова информация и стойности, претеглени според вероятността да се реализират определени сценарии. Определянето на ОКЗ към края на всеки отчетен период се основава на разумна и обоснована информация за минали събития, текущи обстоятелства и прогнози за бъдещи събития и икономически условия. В период на повишена икономическа несигурност е много трудно да се прогнозира бъдещите събития и макроикономическите показатели, използвани в модела на изчисление на ОКЗ. Разработването на макроикономическите сценарии и определянето на техните вероятности изисква упражняването на съществени преценки от страна на ръководството. Банката преценява как да коригира определените чрез модела ОКЗ, когато се окаже, че определени рискови фактори и информация – както известни, така и очаквани – не са били взети предвид в процеса на моделиране. В резултат на войната и влошаването на икономическата среда съществува значителна несигурност при измерването на ОКЗ, особено при определянето на ключовите входящи данни за използвания модел.

Определяне на контрол над инвестиционни и пенсионни фондове

Групата управлява договорни фондове чрез ДСК Управление на активи АД, което притежава разрешения от Комисията за финансов надзор на Република България да организира и управлява тези фондове. За да определи дали контролира тези инвестиционни фондове, Групата се фокусира върху оценка на общия икономически интерес на Групата във фонда (представляващ доход от лихви и очаквани такси от управление) и правата на инвеститорите да отстранят управляващия фонд. Инвеститорите нямат права за отстраняване без причина на управляващия за всички фондове, управлявани от Групата и общият икономически интерес на Групата е незначителен. В резултат от анализа, Групата достига до извода, че във всички случаи има функциите на агент на инвеститорите, поради което не консолидира фондовете.

В допълнение, ПОК ДСК-Родина АД управлява универсален пенсионен фонд, професионален пенсионен фонд, доброволен пенсионен фонд, доброволен пенсионен фонд по професионални схеми, фонд за изплащане на пожизнени пенсии и фонд за разсрочени плащания, които също са изключени от консолидирания отчет на Групата, тъй като дружеството ги управлява в полза на трети лица и действа като агент на инвеститорите.

Определяне на контрол над дружества без участие в капитала

За да определи дали контролира дружеството без участие в капитала, Групата се фокусира върху оценка на елементите, определящи наличие на контрол, а именно: правомощия в предприятието, излагане на или права върху променливите приходи, както и възможността на използване на правомощия, за да окаже влияние върху размера на възвращаемостта.

Областите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са както следва:

Очаквани кредитни загуби от финансови активи

Групата редовно прави преглед на финансовите си инструменти за обезценка. Ръководството определя адекватността на разходите за обезценка въз основа на прегледа на отделните кредити и депозити, опит от претърпени загуби от последните години, текущи икономически условия, рискови характеристики на различните категорни кредити и други относими фактори. За целите на МСФО се прилага модел от три фази. Методологията за обезценка се използва за класифициране на финансовите инструменти, с цел да определи дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване на активите и да идентифицира активи с кредитна обезценка. За инструменти с кредитна обезценка или значително увеличение на кредитния риск се признават очаквани загуби.

В допълнение, с началото на войната в Украйна през февруари 2022 г. за кредитните институции възникна нова вълна на несигурност и завишен риск, свързан както с ефекти от първи ред (директно засегнати клиенти), така и ефекти от втори ред (индиректно засегнати клиенти - примерно доставчици или клиенти на директно засегнати клиенти на Банката или на нейните дъщерни дружества). Прекъснатите от военния конфликт доставки доведоха до поскъпване на редица стоки в Европа, рязко повишиха цените на енергоносителите и прибавиха инфлационен натиск върху европейските икономики.

С цел да отрази възможните и очаквани ефекти от така възникналата геополитическа криза, Групата на Банка ОТП извърши преглед на макроикономическите прогнози и техните вероятности (съответно, тежести по отношение на оценката на очакваните загуби). Този преглед доведе до оценка за очаквана по-висока вероятност за настъпване на неизпълнение, съответно – до по-високи стойности на очакваната загуба от колективно обезценявания кредитен портфейл (увеличение с около 1,4%).

Преценката за очакваните кредитни загуби от държавните ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход и държавните ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност се изгражда на основата на модел, в който участва кредитният рейтинг и, съответно, вероятността от неизпълнение на съответната държава. През текущия период вероятността от неизпълнение на Руската федерация е повишена на 100%, в резултат на което размерът на очакваните кредитни загуби на руските ценни книжа, държани от Групата се увеличава значително и те са прекласифицирани във Фаза 3.

Придобиване на дъщерни дружества

Групата отчита бизнес комбинации с прехвърляне на контрола към Групата чрез прилагане на метода на покупката. Този метод изисква упражняване на съществени преценки по отношение на определяне датата на придобиване и признаване и оценка на разграничимите придобити активи, поети пасиви и неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, както и признаване и оценка на репутацията, възникнала в рамките на бизнес комбинацията. Прилаганите допускания и преценки на ръководството се основават на клаузите на договорите за придобиване, други съпътстващи документи и прилагането на подходящи за индустрията модели на оценка.

Справедлива стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в отчета за финансовото състояние не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи (Приложение 3 (е)). Изминалата 2022 година беше белязана от военните действия между Русия и Украйна. Инфлацията беше водещата тема. Централните банки предприеха безпрецедентни повишения на основните лихвени проценти, като се очаква политиката на увеличаване на лихвените проценти да продължи и през 2023 година. Пазарните очаквания са да няма понижение на основните лихвени проценти от централните банки през 2023 година. Движението на пазарите е функция от очакванията на множеството пазарни участници - какви социални и икономически процеси и тенденции ще са в основата на бъдещото представяне на отделните компании и пазара като цяло. Очакванията са инфлацията да започне да намалява постепенно и лихвените проценти да се нормализират.

Преоценка на земи и сгради

Банката отчита земите и сградите по модела на преоценената стойност, която се определя от лицензирани оценители (Приложение 25). Оценката се извършва с помощта на подходящи оценъчни методи и техники, като се използват наблюдаеми пазарни данни, доколкото те са налични и достъпни. Когато в моделите на оценка участват и значителни ненаблюдаеми параметри, определената справедлива стойност би била чувствителна към евентуална промяна в тези параметри. В резултат на извършения пазарен анализ към 31 декември 2022 г. ръководството е стигнало до заключението, че несигурността на пазара на недвижими имоти, предизвикана от разпространението на COVID-19, е отминала. В допълнение, ръководството счита, че пазарът на недвижими имоти не е реагирал ценово съществено на военния конфликт на територията на Украйна. Въпреки това не е известно бъдещото влияние, което войната може да окаже върху пазара на недвижими имоти. Ако въздействието ѝ беше известно и взето предвид при извършване на оценките, резултатите можеха да се различават от отчетените в този финансов отчет.

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу Групата, ръководството преценява вероятността и рисковете за негативен изход от тях и начислява провизии в случаи, в които отчита вероятност повече от 50% изходът да не бъде в полза на Групата или при потенциални рискове от повишаване на претенциите от страна на клиенти към Групата, свързани с плащания по договори за продукти и услуги (Приложение 31).

Обезценка на репутация и нематериални активи

За да прецени възстановимата стойност на репутацията и признатите при бизнес комбинации нематериални активи, Групата използва модели, включващи прогнозни парични потоци и редица допускания, като например дисконтови проценти, степен на оттегляне на клиентите, полезен срок на нематериалните активи и други. Прогнозните парични потоци ползват данни от бюджетите, утвърдени от ръководството на Групата, които се разработват на базата на текущите и очакваните пазарни условия. Докато пандемията COVID-19 изглежда до голяма степен овладяна, геополитическата ситуация, свързана с войната в Украйна е непредвидима и поражда значителна несигурност относно разумността на преценките, използвани за определяне на възстановимата стойност на репутацията и нематериалните активи и евентуалната нужда от обезценка на тези активи.

(ii) Основа за консолидация

Консолидираните финансови отчети на Банката включват индивидуалните финансови отчети на Банката и на предприятията, контролирани от Банката (нейните дъщерни дружества) към 31 декември всяка година. Контрол е налице когато Банката:

- има власт над предприятието;
- е изложена или има права върху променливата възвращаемост от участието си в инвестицията, и
- има правомощия да влияе върху печалбата.

Банката може да прецени правата си на контрол върху дружество, в което е инвестирала, когато са налице факти и обстоятелства, водещи до промяна в един или повече от изброените по-горе три елемента на контрол.

В случаите, когато Банката притежава по-малко от необходимото квалифицирано мнозинство от пълномощията за гласуване в дадено предприятие, се приема че тя има власт над дружеството, когато пълномощията ѝ за гласуване са достатъчни да контролира едностранно съответните дейности на дружеството. Банката взема предвид всички необходими факти и обстоятелства, за да прецени дали притежаваните от нея права на глас в инвестираното дружество са достатъчни за упражняване на контрол, в това число:

- съотношение на притежаваните от Банката права на глас към общия дял и разпределените правомощия между останалите инвеститори;
- потенциалните права на глас, разпределени в полза на Банката, други притежатели на права или трети лица;
- възникване на права в резултат на договорни отношения; и
- всички допълнителни факти и обстоятелства, въз основа на които би могло да се приеме, че Банката притежава или не текущата способност да управлява съответните дейности при необходимост от вземане на решение, включително разпределението на гласовете на предишни събрания на акционерите.

Консолидирането на дъщерно предприятие започва от момента на придобиване на контрол върху предприятието и се преустановява при загубване на контрола върху предприятието. По-конкретно, финансовият резултат на дъщерните предприятия, върху които е придобит или изгубен контрола през отчетния период, се включват в консолидирания отчет за печалбите и загубите от датата на придобиване на контрол до датата на преустановяване на контрол върху предприятието.

Печалбата или загубата и всеки компонент на друг всеобхватен доход се отнасят към собствениците на Банката и към съответните неконтролиращи участия. Общият всеобхватен доход на дъщерните предприятия се отнася към собствениците на Банката и към неконтролиращите участия, дори ако това води до отрицателно салдо на неконтролиращите участия.

При необходимост се правят корекции във финансовите отчети на дъщерните дружества, с цел уеднаквяване със счетоводните политики на Групата.

В консолидираните финансови отчети, финансовата информация на дъщерните дружества се консолидира по метода на пълна консолидация, ред по ред. Инвестициите на предприятието-майка се елиминират срещу нейния дял в капитала на дъщерните предприятия към датата на придобиване. Всички вътрешногрупови активи и пасиви, собствен капитал, приходи, разходи и парични потоци, свързани с трансакции между членове в Групата се елиминират при консолидация, с изключение на печалби или загуби от валутни преоценки по парична позиция в Групата при деноминиране в чуждестранна валута на поне една от страните.

Неконтролиращите участия в дъщерните предприятия се определят независимо от груповия капитал в тях. Тези интереси на неконтролиращи акционери, които представляват право на собственост върху нетни активи при ликвидация, биха могли първоначално да бъдат оценени по справедлива стойност или пропорционално на притежавания дял на неконтролиращите участия от справедливата стойност на разграничимите придобити нетни активи. Изборът на оценка се прави поотделно за всяко придобиване. След придобиването, балансовата стойност на неконтролиращите участия е размерът на тези участия при първоначалното им признаване, към която е добавен съответния дял на неконтролиращо участие в резултат на промяната в капитала.

Промените в участията на Групата в нейни вече дъщерни дружества, които не са довели до загуба на контрол, се отчитат като сделки в собствения капитал. Балансовите стойности на контролиращото и неконтролиращото участия се коригират, за да отразят промените в техните участия в съответното дъщерно дружество. Разликата между сумата, с която е коригирано неконтролиращото участие и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на компанията-майка.

Когато Групата загуби контрол върху дъщерно предприятие, признатата печалба или загуба от освобождаването се изчислява като разлика между (i) сбора от справедливата стойност на възнаграждението, платено на акционерите и справедливата стойност на всяко неразмесено участие и (ii) предходната балансова стойност на активите (вкл. репутация), намалена с пасивите на дъщерното дружество и всякакви други неконтролиращи участия. Всички суми, първоначално отчетени в друг всеобхватен доход по отношение на дадено дъщерно предприятие се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е освободила от свързаните активи или пасиви (напр. отнесени в печалба или загуба или пренесени в друга категория собствен капитал съгласно приложените МСФО). Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност за първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти, или където е уместно за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие.

(1) Отчитане на бизнес комбинации

Групата отчита бизнес комбинации чрез прилагане на метода на покупката при прехвърляне на контрола към Групата. Прилагането на метода на придобиване изисква:

- а) идентифициране на придобиващия;
- б) определяне датата на придобиване;
- в) признаване и оценяване на разграничимите придобити активи, поети пасиви и неконтролиращо участие в придобиваното предприятие; и
- г) признаване и оценяване на репутацията или печалбата от изгодна покупка.

Принципи на признаване

Към датата на придобиване, Групата (придобиващият) признава разграничимите придобити активи, поети пасиви и условни пасиви по тяхната справедлива стойност и признава репутация, която впоследствие тества за обезценка.

За да бъдат признати, разграничимите придобити активи и поети пасиви трябва да отговарят на дефиницията на актив и пасив в Концептуалната рамка и съответните МСФО към датата на придобиване.

Към датата на придобиване, придобиващият класифицира или определя разграничимите придобити активи и поети пасиви, както е необходимо за прилагане впоследствие на други МСФО. Групата прави тези класификации и определения на базата на договорните условия, икономически условия, своята оперативна или счетоводна политика и други съществени условия, каквито съществуват към датата на придобиване.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване и признава произтичащата печалба или загуба, ако има такава в печалба или загуба. Сумите от участие в придобитото предприятие преди датата на придобиване, които първоначално са били признати в друг всеобхватен доход, се рекласифицират в печалба или загуба, където такова третиране е уместно, в случай че участието е прекратено.

Когато първоначалното отчитане на бизнес комбинация е провизорно към момента на одобряване на финансовите отчети за публикуване, Групата отчита провизорни (с определено приближение) суми за статиите, за които процесът на отчитането не е приключил. Тези провизорни суми се коригират по време на периода на отчитане (виж по-горе) или се признават допълнителни активи и пасиви, с които да се отрази новата информация относно факти и обстоятелства налични към датата на придобиване, които биха оказали влияние върху признатите към този момент суми.

Репутация

Репутацията, възникваща при бизнес комбинация, се измерва като превишението на цената на придобиване над участието на придобиващия в справедливата стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото предприятие. Ако цената на придобиване надвишава стойността на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото предприятие, надвишението веднага се признава в печалба и загуба като печалба от изгодната покупка.

Репутацията не се амортизира, но поне веднъж годишно се тества за обезценка. За целта на теста за обезценка, репутацията се разпределя към отделните единици на Групата, генериращи парични потоци, които се очаква да имат полза от синергичния ефект на бизнес комбинацията. Единиците, генериращи парични потоци, към които е разпределена репутацията се тестват за обезценка веднъж годишно или по-често, в случай на индикация, че единицата може да бъде обезценена. Ако възстановимата стойност на генериращата парични потоци единица е по-малка от балансовата ѝ стойност, загубата от обезценка следва да се разпредели първо за намаляване на балансовата сума на репутацията, разпределена към единицата, и след това към другите активи на единицата пропорционално на базата на балансовата сума на всеки актив в единицата. Призната загуба от обезценка на репутация не подлежи на възстановяване през последващ период. При освобождаване от генерираща парични потоци единица, разпределената към нея репутация се включва при определянето на печалбата или загубата при освобождаването.

Към датата на придобиване Групата признава, отделно от репутацията, придобитите идентифицируеми активи, поетите задължения и всяко неконтролирано участие в придобиваното предприятие.

(2) *Отчитане на бизнес комбинации на предприятия под общ контрол*

Бизнес комбинациите на предприятия под общ контрол са сделки, при които комбиниращите се предприятия са контролирани от една и съща страна или страни, както преди, така и след бизнес комбинацията, и този контрол не е преходен. За разлика от индивидуалния финансов отчет, в който юридическото вливане на придобито преди това предприятие в бизнес комбинация по смисъла на МСФО 3 следва да се отчита по метода на покупката, като придобитите разграничими нетни активи се признават по техните балансови стойности от консолидирания финансов отчет към датата на вливане, то юридическото вливане на дъщерно дружество в компанията-майка Банка ДСК в консолидирания отчет представлява комбинация на предприятия под общ контрол, в резултат на която не настъпва промяна от гледна точка на Групата. Съответно, тези сделки са извън обхвата на МСФО 3 по отношение на третирането им за целите на консолидирания отчет. Затова ръководството е използвало собствените си преценки за разработване и прилагане на счетоводна политика, която да осигурява най-добра, уместна и надеждна финансова информация в съответствие с МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“.

Групата е приела да отчита бизнес комбинациите на предприятия под общ контрол, включително вливанията на консолидирани до този момент дъщерни дружества, прилагайки т. нар. подход за „обединяване на интереси“ (вж. Приложение 38). При този подход, балансовите стойности на активите и пасивите на вливащото се дружество към датата на вливане съгласно консолидирания отчет стават активи и пасиви в приемащото дружество (Банката), а консолидираните финансови отчети имат същите стойности, както и преди комбинацията. Когато неконтролиращите акционери на вливащото се дружество придобиват участие в Банка ДСК в качеството ѝ на приемащо дружество, транзакцията се отчита отделно като операция със собствениците. Групата продължава да отчита репутацията, призната при придобиване на вливащото се дружество, която обаче се преразпределя към вече обединена (влята) единица, генерираща парични потоци.

(3) *Дъщерни дружества*

Дъщерни са онези дружества, които се контролират от Банката. Групата контролира едно предприятие, когато има власт над предприятието и е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието и има възможност да оказва въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия.

Към 31 декември 2022 и 2021 г., Банка ДСК консолидира по метода на пълна консолидация следните дружества :

		Ефективно участие %	
	Предмет на дейност	31-декември-2022	31-декември-2021
ДСК Турс ЕООД – в ликвидация	Туроператорска и туристическа агентска дейност	100.00%	100.00%
ПОК ДСК - Родина АД	Управление на пенсионни фондове	99.85%	99.85%
ДСК Управление на активи АД	Управление на инвестиционни схеми	66.00%	66.00%
ДСК Транс Секюрити ЕАД	Инкасо, транспорт и охрана на парични средства	100.00%	100.00%
ДСК Лизинг АД	Финансов лизинг	60.02%	60.02%
дск Венчърс ЕАД (ДСК Мобайл ЕАД)	Маркетинг, развой и внедряване на информационни системи	100.00%	100.00%
ДСК Дом ЕАД	Кредитно посредничество	100.00%	100.00%
ОТП Факторинг България ЕАД	Факторинг на вземания	100.00%	100.00%
ОТП Лизинг ЕООД	Финансов лизинг	100.00%	100.00%
Регионален фонд за градско развитие АД	Финансиране на градски проекти	52.00%	52.00%

След края на отчетния период инвестицията в ДСК Транс Секюрити ЕАД е продадена (вж. Приложение 41).

Към 31 декември 2021 г. ДСК Лизинг АД притежава 100% от капитала на ДСК Ауто Лизинг ЕООД, ДСК Оперативен Лизинг ЕООД и ОТП Застрахователен Брокер ЕООД. През 2022 г. ДСК Оперативен Лизинг ЕООД и ДСК Ауто Лизинг ЕООД са преобразувани чрез вливане в ДСК Лизинг АД, което е техен универсален правопреемник.

Наименованието на ДСК Мобайл ЕАД е променено на дск Венчърс ЕАД, считано от 11 ноември 2022 г.

На 5 септември 2022 г. е вписано в Търговския регистър на Република България решението на Банката като едноличен собственик на ДСК-Турс ЕООД да прекрати дружеството и да открие производство по ликвидацията му. Срокът за ликвидацията е 8 месеца, считано от публикуване на поканата до кредиторите. Към датата на този финансов отчет процедурата по ликвидация не е приключена.

На 13 септември 2022 г. Банката е обявила плана си за преобразуване на дъщерното дружество ОТП Факторинг България ЕАД чрез вливането му в Банка ДСК. Целта на преобразуването е да се формира единен процес на събиране на всички проблемни кредити в портфейла на Банката; да се опрости структурата, улесняваща този процес; да се оптимизират административните и оперативни разходи. Към датата на този финансов отчет реструктурирането не е приключило.

(4) *Дъщерни предприятия, придобити с цел препродажба*

Дъщерни предприятия, придобити специално с цел препродажба, се класифицират като групи за изваждане от употреба, държани за продажба, когато отговарят на следните изисквания:

При първоначално им признаване, поетите разграничими пасиви се отчитат по справедлива стойност, докато разграничимите активи на дъщерни предприятия, придобити с цел препродажба се отчитат по тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажба и увеличена с поетите пасиви по справедлива стойност. В края на отчетния период, Групата прави преоценка на поетите пасиви в съответствие със съответните МСФО и на групата за изваждане от употреба по справедлива стойност, като в края на отчетния период, общата сума на активите е равна на сумата на пасивите плюс цената на групата за изваждане от употреба. В своите консолидирани финансови отчети, Групата представя активите и пасивите на групите за изваждане от употреба отделно от другите активи и пасиви.

В консолидирания отчет за всеобхватния доход, Групата представя печалбата или загубата след данъчно облагане от дъщерното предприятие, придобито с цел препродажба и признатата при последваща оценка печалба или загуба след данъчно облагане.

(5) *Асоциирани дружества*

Асоциирано дружество е предприятие, над което Групата има значително влияние и което не е нито дъщерно дружество, нито съвместно предприятие. Значително влияние е властта за участие в решенията, свързани с финансовата и оперативна политика на дружеството, но не е контрол или съвместен контрол върху тези политики. Инвестициите в асоциирани дружества се отчитат по метода на собствения капитал. Методът включва признаването в консолидирания отчет за печалбата или загубата на дела на Банката в общата сума на признатите печалби или загуби на асоциираните предприятия за годината. Делът на Банката в асоциираните предприятия се отчита в консолидирания отчет за финансовото състояние по стойност, която отразява дела на Банката в нетните активи на предприятието.

Банката притежава 25% от капитала на Дружество за касови услуги АД и упражнява значително влияние върху финансовата и оперативната политика на дружеството (Приложение 38).

2. **Основни елементи на счетоводната политика**

(а) **Признаване на приходи и разходи от лихви**

Приходите и разходите от лихви, представени в отчета за печалбата или загубата включват:

- лихвата върху финансовите активи и пасиви по амортизирана стойност, изчислена по метода на ефективния лихвен процент;
- лихвата върху ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, изчислена по метода на ефективен лихвен процент.

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за печалбата или загубата чрез прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент (ЕЛП) е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Групата оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от финансовия актив.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи включват вътрешно присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването или емитирането на финансов актив или пасив.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3 и закупени обезценени вземания, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани на колективна основа.

За тези финансови активи, Групата признава лихви на база нетната амортизирана стойност на вземанията. За целта се начислява коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и изчислената лихва на база ЕЛП към амортизираната стойност на актива, намалена с коректива за очакваните кредитни загуби.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3 и закупени обезценени вземания, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани индивидуално с кредитна обезценка на база разгръщане на дисконтовия процент (unwinding), когато се очаква покриване на вземането от договорните парични потоци от обезпечения или други парични потоци.

За тези финансови активи Групата признава лихви на база дисконтираните парични потоци от unwinding чрез начисляване на коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и разликата между настоящите стойности на паричните потоци от unwinding в отделните отчетни периоди, дисконтирани с ЕЛП. Корективът се представя в Отчета за всеобхватния доход в намаление на приходите от лихви.

(б) Валутни операции

При първоначално признаване всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата на чуждестранната валута се прилага обменния курс към момента на сделката или операцията. Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват по официалния курс валиден за деня. Курсовите разлики възникнали в резултат на преоценката се отчитат в отчета за печалбата или загубата. Непаричните активи и пасиви, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческия обменен курс към датата на операцията.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата в момента на възникването им към статия "нетни приходи/(разходи) от търговия".

(в) **Такси и комисиони**

Приходите от такси и комисиони, включително такси за обслужване на сметки, управление на инвестиции, продажби на услуги, гаранции и акредитиви се признават с извършването на съответните услуги.

Разходите за такси и комисиони, свързани основно с транзакции, такси за обслужване и други разходи за такси се признават с получаването на съответните услуги.

Изпълнение на задълженията и политики за признаване на приходите

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони, свързани с разплащателни операции	Групата предоставя на своите клиенти различни видове услуги, свързани с тегления и вноски на суми по сметки, разплащания в лева и валута, по които прилага различни такси. При такси за транзакции (например теглене/такса за плащане на ПОС/АТМ или в поделения на Банковата група, и др.) начисляването на такса става непосредствено след транзакцията или веднъж месечно. Таксата обикновено се определя в процентно съотношение от размера на транзакцията с фиксиран минимален праг. В случаите на такси по транзакции, когато услугите се изразяват в превод на суми, таксата се начислява в момента на транзакцията. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер. Групата редовно преразглежда таксите, които прилага.	Таксите по транзакции се начисляват в момента на осъществяване на транзакцията или еднократно в края на месеца.
Такси и комисиони свързани с кредитни сделки	Групата предоставя набор от услуги по клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове кредитни банкови карти, по които прилага различни такси. Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с обслужване на сметки, за издаване на кредитни банкови карти, годишни такси за кредитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки. Годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта. Групата редовно преразглежда таксите, които прилага.	Таксите за текущи услуги по обслужване са на месечна база. Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.
Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с депозитни сделки	Групата предоставя набор от услуги по управление на клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове дебитни банкови карти, по които прилага различни такси.	Таксите за текущи услуги по управление на клиентски сметки са на месечна база.

Таксите, произтичащи от тези услуги, са предимно свързани с такси за откриване и закриване на сметки, обслужване и управление на сметки, за електронно банкиране, за издаване на дебитни банкови карти, месечни такси за дебитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки. Таксите за текущите услуги по управление на сметките се начисляват на месечна база. Те обикновено са с фиксиран размер, който варира в зависимост от пакетната програма или категорията на клиента.

Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.

Месечните или годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта.

При услуги със случаен характер, Банковата група начислява такса в момента, в който клиентът се възползва от услугата. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер.

Групата редовно преразглежда таксите, които прилага.

Други

Таксите, които се отчитат в категория „Други такси“ са за съхранение на ценности в сейфове на обществен трезор, издаване на удостоверение, издаване на банкова референция, фотокопия на документ и други.

Таксите за дългосрочно предоставяните услуги са за периода на предоставяне на услугата.

Тези такси са свързани с предоставянето на дългосрочни услуги (съхранение на ценности в сейфове) или еднократни административни услуги.

Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.

В тази категория се отчитат и таксите и удръжките за управление на активите на Фондовете на ПОК ДСК Родина. Те включват такси от осигурителни вноски, встъпителна такси, инвестиционни такси и други.

Приходите се признават в течение на времето, като напредъкът по договора се измерва на база изминало време (на линейна база - месечно).

Таксите и удръжки от управление на активите на Фондовете в Групата са фиксирани като процент и са определени съгласно законовите изисквания в страната и правилниците на съответния пенсионен фонд.

(г) Нетни приходи от търговия

Нетните приходи от търговия са свързани с активи и пасиви държани за търгуване, както и всички реализирани и нереализирани промени в справедливата стойност, лихви и курсови разлики. Нетните приходи от търговия включват курсови разлики от финансови активи в инвестиционен портфейл.

(д) **Приходи от финансиране**

Приходите от финансиране представляват безвъзмездни средства, предоставени на Групата от държавата, които не се признават, докато не бъде достигната разумна степен на сигурност, че Групата ще изпълни условията, свързани с тях, и помощта ще бъде получена.

Приходите от финансиране се признават в печалбата или загубата на систематична база през периодите, в които Групата признава съответните разходи, които финансирането има за цел да компенсира.

Средства, които се предоставят само с условието да бъдат използвани за придобиване на нетекущи активи (имоти, машини и съоръжения), се признават като отсрочени приходи в консолидирания отчет за финансовото състояние и се прехвърлят в печалбата или загубата на систематична и разумна база за периода на полезния живот на съответните активи.

Финансиране, което компенсира вече понесени от Групата разходи или загуби, или чиято цел е Групата да получи незабавна финансова подкрепа, без това да е свързано с бъдещи разходи, се признава в печалбата или загубата за периода, в който възникне вземането за финансиране.

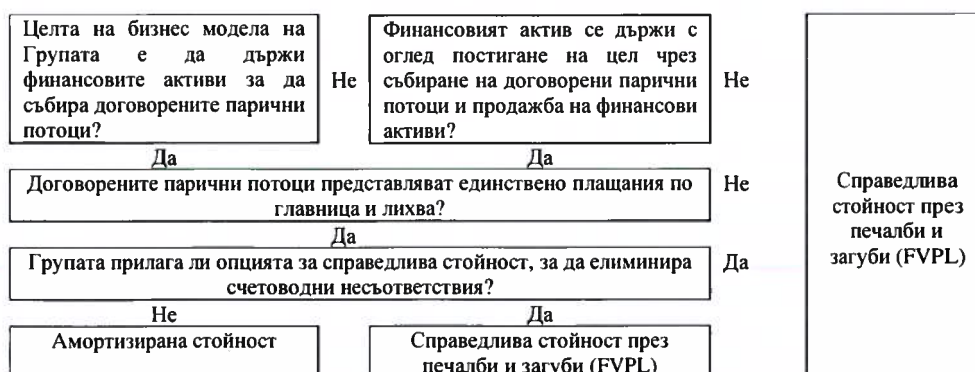
Изгодата от държавен заем, отпуснат при лихвен процент под пазарния, се отчита като приход от финансиране в размер на разликата между получените средства и справедливата стойност на заема, определена на базата на пазарните лихвени нива.

(е) **Финансови инструменти**

(1) **Класификация**

В съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти (МСФО 9), Групата класифицира финансовите активи като последващо оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия: бизнес модела за управление на финансовите активи на Групата и характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Класификацията на финансовите активи се определя от бизнес модела на Групата за управление на финансовите активи и характеристиките на техните договорни парични потоци. Процесът за определяне на класификацията и изискванията относно технологията на прилагането ѝ са илюстрирани чрез следната схема:

Бизнес модел за управление на финансовите активи

Бизнес моделът на Групата е определен на ниво, което отразява по какъв начин групите от финансови активи се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел.

Бизнес моделът не зависи от намеренията на ръководството по отношение на отделен инструмент.

Групата може да има повече от един бизнес модел за управление на своите финансови инструменти. Групата може да притежава портфейл от инвестиции, който да управлява, за да събере договорните парични потоци, и друг портфейл от инвестиции, който управлява, за да търгува с него с цел реализиране на промените в справедливата стойност.

В зависимост от стратегията и рисковия профил, Групата е определила следните бизнес модели за управление на финансови активи:

- Бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да събира договорни парични потоци (held to collect);
- Бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи (held to collect and sell);
- Бизнес модел, чиято цел е реализиране на парични потоци посредством продажба на финансови активи.

Групата може да има един и същ тип инструмент във всичките три категории в зависимост от модела за управление на активите.

(2) *Признаване*

Групата признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, когато Групата стане страна по договорните условия на инструмента.

Обичайната покупка или продажба на финансови активи се признава и отписва както е уместно, при използване на счетоводното отчитане на база датата на уреждане.

Обичайната покупка или продажба, съгласно терминологията в Допълнение А от МСФО 9, представлява покупка или продажба на финансов актив съгласно договор, чиито условия изискват предоставянето на актива в период от време, установен обикновено със законодателство или конвенция, действащи на съответния пазар.

Датата на уреждане е датата, на която се прехвърля актив на или от Групата. Отчитането на база датата на уреждане се отнася за признаване на актив в деня, в който е получен от Групата, и отписване на актив и признаване на печалба или загуба при освобождаване в деня, в който е прехвърлен.

Промяната в справедливата стойност на активите, оценявани по справедлива стойност, през периода между датата на сделката и датата на уреждане, се признава в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход, както е уместно, в зависимост от категорията на активите по МСФО 9.

Кредитите и вземанията от клиенти се признават, когато средствата бъдат прехвърлени по сметките на клиентите. Получените депозити от клиенти се признават, когато средствата бъдат прехвърлени на Банката.

Безусловните вземания и задължения се признават като активи или пасиви, когато Групата стане страна по договора и, като последица от това, има законовото право да получи или законовото задължение да плати парични средства.

Активите, които ще бъдат придобити и пасивите, които ще бъдат поети, в резултат от неотменим ангажимент за покупка или продажба на стоки или услуги по принцип не се признават до момента, в който поне едната от страните не изпълни задълженията си по договора. Допълнителни детайли относно политиката на Групата са представени в 2(м) Кредити и аванси и 2(н) Вземания по договори за факторинг.

Планирани бъдещи сделки, без значение колко вероятни са, не са активи и пасиви, тъй като Групата не е станала страна по договор.

(3) *Първоначално оценяване*

При първоначалното признаване на финансов актив или финансов пасив (с изключение на търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране, съгласно МСФО 9 параграф 5.1.3 и се признават по цена на сделката), Групата ги признава по справедливата им стойност, плюс или минус, в случай на финансови активи или финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив.

Справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното признаване е обикновено цената на сделката (т.е. справедливата стойност на даденото или полученото възнаграждение).

Групата е представила своите финансови пасиви във всички позиции в Отчета за финансовото състояние с изключение на „Провизии“ и „Отсрочни данъчни пасиви“, както и „Задължения към служители и ръководството“ и „Приходи за бъдещи периоди“, които са включени в позиция „Други задължения“.

(4) *Последващо оценяване*

Оценяване по амортизирана стойност

Амортизираната стойност (нетната амортизирана стойност) към определена дата включва стойността на: непогасената главница, начислените вземания/задължения по лихви, неамортизираното скonto, премия и такси, участващи като част от експозицията на финансовия инструмент при неговото придобиване и елемент при определянето на ЕЛП, както и размера на натрупания коректив по лихви или кредитни обезценки.

Ако кредитният риск по финансовия инструмент се подобрява, при определени от Групата критерии, се възобновява начисляването на лихва през следващите периоди на база брутната амортизирана стойност на финансовия актив.

Натрупаният коректив по лихви се отписва от амортизираната стойност и се признава като лихвен доход. Признаването на коректива за лихви като лихвен приход се извършва след като вземането бъде изцяло погасено от длъжника или при формиране на отрицателна амортизирана стойност по него.

Оценяване по справедлива стойност

При оценяване на финансови инструменти по справедлива стойност, Групата използва йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

Ниво 1: обявени пазарни котировки (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви. Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне;

Ниво 2: оценъчни техники на финансови инструменти, които са базирани на пазарни данни или директно (т.е. като котиран цени) или индиректно (т.е. получени от цени). В тази категория се включват инструменти, оценени чрез използване на: котиран пазарни цени на активен пазар за подобни инструменти; котиран цени за идентични или подобни инструменти на пазар, който се приема за по-малко активен; или други оценъчни техники, при които всички значими входни данни са директно или индиректно наблюдаеми от пазарни данни. Групата определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара;

Ниво 3: оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация.

Групата признава прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на сделката (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Групата счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и че справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Впоследствие, тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин през живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е прекратена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Групата оценява активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Портфейлите от финансови активи и пасиви, изложени на пазарен и кредитен риск, които се управляват от Групата на база на нетна експозиция към пазарен и кредитен риск, се оценяват на базата на цена, която би се получила при продажбата на нетна дълга позиция (или би била платена при прехвърляне на нетна къса позиция) за определена рискова експозиция.

Оценяване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Печалба или загуба, свързани с финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загуби от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

При отписване на финансовия актив, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата.

Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.

При оценяване на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, сумите, признати в печалбата или загубата, са същите като сумите, които би трябвало да бъдат признати в печалбата или загубата, ако финансовият актив е оценяван по амортизирана стойност.

Печалба или загуба, свързани с инвестиции в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, включително печалбите и загубите от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив. Признатите суми в друг всеобхватен доход не се прехвърлят впоследствие в печалбата или загубата. Групата може да прехвърли натрупаната печалба или загуба в рамките на собствения капитал. Дивидентите от тези инвестиции се признават в печалбата или загубата.

Оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата

Печалбите и загубите в резултат на промени в справедливата стойност при последваща оценка на финансовите инструменти се признават в отчета за печалбата или загубата, освен ако: е част от хеджиращо взаимоотношение; е инвестиция в капиталов инструмент, печалбите и загубите от които се признават в съответствие с МСФО 9 параграф 5.7.5; е финансов пасив, определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, и Групата следва да представи измененията в справедливата стойност в резултат промяна на собствен кредитен риск в друг всеобхватен доход; или е финансов актив, оценен по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

(5) Отписване

Групата отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Групата, се признава като отделен актив или пасив.

Групата взема решение за пълно отписване на финансов актив, когато същият е: определен като "несъбираем" и е напълно обезценен. Несъбираеми са вземанията, които не могат да бъдат събрани поради правни пречки или приложимите способи за събиране са икономически необосновани, като критериите за класифициране на вземането като несъбираемо са определени в правила и включват, но не са ограничени до:

- Липсва длъжник и приравнени на липсата на длъжник случаи (длъжникът е починал и липсват наследници или последните са се отказали от наследство, както и в случаите на юридически лица, които са заличени от търговския регистър или са в производство по ликвидация или несъстоятелност и липсва имущество или други задължени лица, от които Банката може да се удовлетвори);
- Договорът за поемане на риск липсва;
- Изтекла погасителна давност за вземането;
- Критерии, основани на икономическа преценка за събираемост или практическа невъзможност за събиране на вземането (работата по събирането на вземането е икономически неоправдана или други подобни).

При наличие на който и да е от критериите за несъбираемост по съответните правила вземането се класифицира като несъбираемо и се прекратява балансовото и задбалансовото му отчитане, като в определени случаи е възможно да се вземе решение вземането да продължи да се отчита задбалансово.

Прекратява се балансовото отчитане на вземания и те се завеждат задбалансово, когато не са класифицирани като несъбираеми, но те не се очаква да бъдат напълно събрани, а в случаите на наличие на обезпечение, не се очаква реализация на обезпечението, т.е. очакваният паричен поток от ликвидация на обезпечението е равен на нула.

Прекратяване на балансовото отчитане се извършва за вземания, изцяло обезценени за кредитен риск.

Според оценката за вероятната степен на погасяване на вземане, прекратяването на балансовото отчитане на вземане вследствие на решение за отписване може да бъде:

1. Пълно прекратяване на балансовото отчитане - счетоводна операция, при която се прекратява балансовото отчитане на пълния размер на вземането;
2. Частично прекратяване на балансовото отчитане - счетоводна операция, при която се прекратява балансовото отчитане само на част от вземането.

Частично прекратяване на балансовото отчитане се извършва при изпълнение на следното условие:

Въз основа на анализ на отделната експозиция, на статически анализ на портфейл от рискови експозиции или анализ на базата на критерии, одобрени от компетентен орган, е налице очакване част от рисковата експозиция да не бъде събрана (нито от паричния поток на длъжника, нито чрез принудително изпълнение по отношение на обезпечението).

Сумата от рисковата експозиция, която подлежи на частично отписване, се определя като разлика между стойността на брутната балансова експозиция и максималната сума, която може да бъде събрана по съответната рискова експозиция. Частично отписване може да бъде реализирано само до размера на максималната възстановима сума, като максималната сума, която може да бъде събрана по съответната рискова експозиция се определя като сумата, която може да се очаква при най-оптимистичния възможен сценарий за разумен период от време (5-10 години).

Според вида на експозицията Групата прилага следните три метода за определяне на сумите, подлежащи на частично отписване:

1. Метод на оценка и анализ, базирани на статистически наблюдения/критерии, който се прилага към експозиции на физически лица, по които няма за обезпечение ипотекиран недвижим имот.;
2. Метод на индивидуална оценка и анализ;
3. Метод на индивидуална оценка и анализ, базирани на критерии, определени от компетентен орган, за кредити, включени в пакет.

Групата отписва финансов пасив, когато нейните договорни задължения са изпълнени или отменени или са изтекли.

При извършени от Групата транзакции, при които се прехвърлят активи, признати в отчета за финансовото състояние, но са запазени всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи, или част от тях, прехвърлените активи не се отписват от отчета за финансовото състояние. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби включват например сделки със заемане на ценни книжа или транзакции с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Групата нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Групата продължава да признава актива до степента на нейното оставащо участие, определено от степента, до която е изложена на промени в стойността на прехвърления актив.

При определени сделки, Групата запазва задължението си да обслужва прехвърления финансов актив срещу заплащане. Прехвърленият актив се отписва изцяло, ако отговаря на критериите за отписване. Активът или пасивът се признава в договора за обслужване в зависимост от това дали таксата за обслужване е повече от достатъчна (актив) или по-малко от достатъчна (пасив) за извършване на услугата.

(6) *Компенсирание*

Финансовите активи и пасиви се компенсират и съответно нетната стойност се представя в отчета за финансовото състояние, когато и само когато Групата има законно право да компенсира стойностите и възнамерява да извърши уреждане на актива и пасива на нетна основа или да реализира актива и едновременно погаси задължението.

Приходи и разходи се представят нетно само в случаите, които са позволени от счетоводните стандарти.

(7) *Обезценка на финансови активи*

Групата прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност, по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както и по отношение на ангажименти по кредити и договори за финансови гаранции, попадащи в обхвата на стандарта прилагайки изискванията на МСФО 9 параграф 5.2.2.

За всички финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лизингови вземания, активи по договор или договори за кредитен ангажимент или финансова гаранция, Групата признава коректив за загуба за очаквани кредитни загуби на база на Общия подход по МСФО 9.

Оценката на кредитния риск се извършва на индивидуална или колективна основа за група или подгрупа от финансови инструменти.

В процеса на оценка на кредитния риск Групата класифицира финансовите активи във фази в зависимост от степента на съществуващия риск, както следва:

- ✓ Фаза 1 – включва обслужвани кредити без значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Обезценката на тези активи се основава на очакваната кредитна загуба през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента е по-къс от една година;
- ✓ Фаза 2 – включва обслужвани кредити със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;
- ✓ Фаза 3 – включва активи, за които е налице просрочие от повече от 90 дни по съществена част от задължението или Групата счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения към нея. Очакваните кредитни загуби за тези инструменти също се изчисляват за целия им живот;
- ✓ Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка – тези активи са кредитно обезценени още при първоначалното признаване. За тях Групата признава кумулативните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента след първоначалното признаване.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив се прилагат наблюдавани данни за следните събития:

- значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие (над 90 дни), т.е. когато контрагентът не е извършил плащане, станало изискуемо по договор;
- Групата, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на кредитополучателя, прави отстъпка на кредитополучателя, каквато Групата не би направила при други обстоятелства;
- става вероятно, че кредитополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, идентифициращо доказателство за кредитна обезценка. Влошаването на кредитния рейтинг на финансовия актив може да е причинено по-скоро от комбинирания ефект на няколко събития.

Кредитната загуба е разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

Групата оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редки случаи, когато не е възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, Групата използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент, Групата оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило от финансовия инструмент.

(8) *Прекласифициране*

Групата може да прекласифицира финансови активи тогава и само тогава, когато промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, при което трябва да прекласифицира всички засегнати финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата.

Ако Групата прекласифицира финансови активи тя прилага прекласификацията за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Не се преизчисляват признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в печалбата или загубата.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, неговата справедлива стойност към датата на прекласификация става новата му брутна балансова стойност (амортизираната стойност на финансов актив, преди да бъде преизчислена с коректив за загуби).

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в друг всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, финансовият актив се прекласифицира по неговата справедлива стойност към датата на прекласификация. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се изважда обаче от собствения капитал и се коригира за сметка на справедливата стойност на финансовия актив към датата на прекласификация. В резултат на това финансовият актив се оценява към датата на прекласификация, все едно че винаги е бил оценяван по амортизирана стойност. Тази корекция засяга другия всеобхватен доход, но не засяга печалбата или загубата и следователно не представлява корекция от прекласификация. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация към датата на прекласификация.

Не се допуска прекласификация на финансови пасиви, съгласно изискванията на МСФО 9.

(9) Модифициране

Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с МСФО 9 (критериите за отписване на финансови пасиви се прилагат по аналогия и към финансовите активи), но води до съществено изменение в нетната настояща стойност на актива над определен праг, под който се счита за незначително (NPV се променя с повече от 1% в резултат на модификацията/предоговарянето и тази промяна не е свързана с промяна в пазарните цени), Групата преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата, като:

- Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).
- Корекцията на брутната балансова стойност е разликата между настоящата стойност на модифицирания паричен поток дисконтиран с договорния ЕЛП и настоящата стойност на модифицирания паричен поток по преизчисления нов ЕЛП. Тази корекция се отразява в корективна сметка, отчита се еднократен ефект в печалбата или загубата и се амортизира като лихвен приход/разход през оставащия срок на модифицирания финансов актив.

Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващ финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов“ финансов актив.

Значителна промяна в условията на съществуващ финансов пасив или част от него (независимо дали се дължи на финансови затруднения на длъжника, или не) се отчита счетоводно като погасяване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив.

Условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци по новите условия, включително всички платени такси, нетирани от получените такси и дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, се различава най-малко с 10 % от дисконтираната настояща стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов пасив. Ако промяната на условия се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

(10) *Закупени финансови активи с кредитна обезценка*

Закупен финансов актив с кредитна загуба е актив, който е с кредитна обезценка при първоначалното му признаване.

Групата класифицира закупените финансови активи с кредитна обезценка като оценявани по амортизирана стойност само в случай, че са спазени едновременно условията:

Финансовият актив да се държи от Групата съобразно бизнес модел, чиято цел е да се събират договорните парични потоци от съответния актив;

Договорните условия на финансовия актив да пораждат на определени дати парични потоци, които представляват само плащания на главница и лихви върху остатъчното салдо на главницата.

Амортизираната стойност на закупените финансови активи с кредитна обезценка е стойността, по която са оценяват при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, която се изчислява при прилагане коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент.

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент, Групата оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или се е освободило от финансовия инструмент.

Към отчетната дата, Групата признава единствено кумулативните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента след първоначалното признаване като коректив за загуби за закупените или първоначално създадените финансови активи с кредитна обезценка. Към всяка отчетна дата, Групата признава в печалбата или загубата стойността на промяната в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба или загуба от обезценка. Групата признава благоприятните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба от обезценка, дори ако очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са по-малки от размера на очакваните кредитни загуби, които са били включени в приблизително оценените парични потоци при първоначалното признаване.

(ж) Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват пари в брой, парични средства в Централната банка, ностро сметки и краткосрочни високоликвидни вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца, преди обезценка.

(з) Финансови активи и пасиви, държани за търгуване

Финансовите активи и пасиви, държани за тъгуване се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно бизнес модела в рамките, на които биват управлявани.

Всички промени в справедливата стойност се признават като част от нетните приходи от търговски операции в отчета за печалбата или загубата.

(и) Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности

Групата класифицира даден нетекущ актив (или група за изваждане от употреба) като държан за продажба, ако неговата балансова стойност ще бъде възстановена основно по-скоро чрез сделка за продажба, отколкото чрез продължаваща употреба. Нетекущите активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата. Разходите за продажбата са допълнителните разходи, пряко свързани с изваждането от употреба на даден актив (или група за изваждане от употреба), без финансовите разходи и разходите за данък върху дохода. Критериите за класифициране на актив като държан за продажба се считат за изпълнени само ако активът е на разположение за незабавна продажба в неговото настоящо състояние, продажбата му е много вероятна и се очаква да бъде реализирана в рамките на една година от датата на класификацията. Ръководството трябва да бъде обвързано с плана за продажба на актива и действията, необходими за реализация на продажбата трябва да показват, че е малко вероятно в плана да бъдат направени съществени промени или той да бъде оттеглен.

Нетекущите активи, държани за продажба, се представят отделно от другите активи в отчета за финансовото състояние. Преустановените дейности се изключват от резултата от продължаващи дейности и се представят на отделен ред в в отчета за печалбата или загубата като печалба или загуба след данъци от преустановени дейности.

(к) Инвестиции в ценни книжа

Инвестициите в ценни книжа се признават първоначално по справедлива стойност и след това се отчитат в зависимост от тяхната класификация в зависимост от бизнес модела (вж. (е) (1) по-горе).

(л) **Деривативи**

Групата използва деривативи под формата на форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия. Всички деривативи се признават като финансови активи за търгуване или финансови пасиви по справедлива стойност на датата на сделката. Промените в пазарната стойност на деривативите се признават в отчета за печалбата или загубата. По-долу е оповестена и политиката в случаите, когато дериватив е определен като хеджиращ инструмент.

Със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на Групата по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата (или върху друг всеобхватен доход при инвестиции в капиталови инструменти, за които Групата е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход).

Всеки дериватив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да бъде определен като хеджиращ инструмент, с изключение на някои издадени опции.

Недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата може да бъде определен като хеджиращ инструмент, освен ако не е финансов пасив, определен по справедлива стойност през печалбата или загубата, за който сумата на промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск на този пасив, се представя в друг всеобхватен доход.

При хеджиране на валутен риск валутният компонент на недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив може да бъде определен като хеджиращ инструмент, при условие че не е инвестиция в капиталов инструмент, за който Групата е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход.

Хеджирана позиция може да бъде признат актив или пасив, непризнат неотменим ангажимент, прогнозна операция или нетна инвестиция в чуждестранна дейност.

Хеджиращо взаимоотношение отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджирането, когато и само когато са изпълнени всички от следните критерии:

- Хеджиращото взаимоотношение обхваща единствено отговарящи на критериите хеджиращи инструменти и отговарящи на критериите хеджирани позиции;
- В началото на хеджиращото взаимоотношение се извършва формално определяне и документиране на хеджиращото взаимоотношение, както и на определените от предприятието цел за управление на риска и стратегия за извършване на хеджирането. Тази документация включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция, естеството на хеджиращия риск и начините, които предприятието ще използва за оценка дали хеджиращото взаимоотношение покрива изискванията за ефективност на хеджирането (включително неговия анализ на източниците на неефективност на хеджирането и как определя коефициента на хеджиране);

- Хеджиращото взаимоотношение отговаря на всяко едно от следните изисквания за ефективност на хеджирането: съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент; ефектът от кредитния риск не доминира над промените в стойността, произтичащи от тази икономическа връзка; и коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение е същият като коефициента, получен от количеството на хеджираната позиция, хеджирана фактически от предприятието, и количеството на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието за хеджиране на този обем от хеджираната позиция. Това определяне обаче не трябва да отразява дисбаланса между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който би създал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целта на счетоводното отчитане на хеджирането.

Групата прилага счетоводно отчитане на хеджирането по отношение на хеджиращи взаимоотношения, които отговарят на критериите в параграф 6.4.1. от МСФО 9 за отчитане на хеджирането.

Възстановяването на баланса представлява коригиране на определените количества от хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, включени в съществуващо хеджиращо взаимоотношение, така че да се поддържа хеджиращия коефициент, отговарящ на изискванията за ефективност на хеджирането. Възстановяването на баланса се отчита като продължение на хеджиращото взаимоотношение. При възстановяване на баланса, неефективността на хеджиращото взаимоотношение се определя и признава незабавно преди неговото коригиране. Коригирането на коефициента на хеджиране позволява на Групата да отговори на настъпилите промени във взаимоотношението между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция, които произтичат от техните базови активи или отразяващите риска променливи величини.

Групата прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за бъдещи периоди, само когато хеджиращото взаимоотношение (или част от него) вече не отговаря на установените критерии (след като се вземе предвид всяко възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение, ако е приложимо). Това включва случаи, при които хеджиращият инструмент е с изтекъл срок или е продаден, прекратен или упражнен. Замяната или револвирането на хеджиращия инструмент с друг хеджиращ инструмент не представлява достигане на крайна дата на валидност или прекратяване, ако такава замяна или револвиране е част от и е съгласувано с документираната цел за управление на риска.

(м) Кредити и аванси

Кредити и аванси са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определени плащания, които не се котира на активен пазар и които Групата не възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще. Те включват заеми и аванси към банки и вземания и аванси към клиенти.

Когато Групата придобива финансов актив и едновременно сключва споразумение за обратна продажба на актива (или подобен инструмент) по фиксирана цена на бъдеща дата (обратна репо - сделка), споразумението се осчетоводява като кредит или аванс и активът, предмет на обезпечение по сделката не се признава в отчета за финансовото състояние.

Кредитите и авансите се признават първоначално по справедлива стойност включително първоначалните преки разходи за придобиване на активите, след което се оценяват в зависимост от бизнес модела и резултата от теста дали договорените парични потоци представляват единствено плащания на главница и лихва (СПГЛ тест).

(н) Вземания по договори за факторинг

Вземанията по договори за факторинг при първоначалното им признаване се признават по справедлива стойност, включително разходи, които се отнасят директно към придобиването на финансовия актив. Последващо, вземанията се отчитат по амортизирана стойност, намалена с евентуалните загуби за обезценка. Вземанията по факторинг се отписват, когато бъдат изпълнени критериите за отписване на финансови активи.

Вземания по договори за факторинг без регрес

Съгласно договора за факторинг без регрес, доставчикът (Цедент) прехвърля на Фактора вземания, произтичащи от договор за продажба на стоки или предоставяне на услуги, сключен между доставчика и неговите клиенти (длъжниците). Групата признава вземанията си по факторинг без регрес като първоначално ги оценява по справедлива стойност в зависимост от степента на поетите рискове и ползи, свързани със собствеността на прехвърлените вземания.

Вътрешен факторинг е факторинг на вземания от търговска дейност, извършвана на територията на България.

Вземания по договори за факторинг с регрес

Вземанията по договори за факторинг с регрес се отчитат до размера на платената сума, представляваща предоставен аванс на клиентите, с които са сключени договори за факторинг.

(о) Дълготрайни материални активи

Групата прилага политиката за последващо оценяване на земи и сгради по преоценена стойност съгласно допустимия алтернативен подход на МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване.

Земята и сградите се отчитат по справедлива стойност, която периодично се определя чрез оценка от професионални квалифицирани оценители. Преоценката на активите се извършва актив по актив на база пропорционално преизчисление отчетната стойност на актива и натрупаните за него амортизации към датата на преоценка. Когато балансовата стойност на активите се увеличава в резултат на преоценка, увеличението се отразява директно в преоценъчния резерв. Когато балансовата стойност на активите се намалява в резултат на преоценка, намаляването се признава в намаление на преоценъчния резерв, като в случай на недостиг разликата се отчита като разход в отчета за печалбата или загубата.

Стопанският инвентар и другите дълготрайни материални активи са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

Амортизацията се начислява на база линейния метод с цел пълно амортизиране на стойността на дълготрайните активи в продължение на очаквания им полезен живот.

Използваните от Групата годишни амортизационни норми са както следва:

	%
Сгради	1-4
Разходи за ремонт на наети сгради	2-34
Машини, производствено оборудване и апаратура	8-50
Леки автомобили	12,5-25
Транспортни средства (без леки автомобили)	10-25
Компютри, съобразно клас и полезен живот	15-50
Стопански инвентар и други амортизируеми активи	15-50

ДСК Лизинг АД отдава под наем машини и оборудване и транспортни средства на оперативен лизинг, които се амортизират в зависимост от срока на съответния договор.

Активите се амортизират от момента на тяхното въвеждане в експлоатация. Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "дълготрайните материални активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други оперативни доходи, нетно" в отчета за печалбата или загубата за годината. Частта от компонента "преоценен резерв – земи и сгради", отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента "неразпределена печалба" в отчета за промените в собствения капитал.

(п) Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Групата използва линеен метод на амортизация за своите инвестиционни имоти и амортизационна норма 4%, която се прилага за полезния срок на активите.

Доходите от наем от инвестиционни имоти се признава като приход по линеен метод за периода на наема. Получените лизингови стимули се признават като неразделна част от общия доход от наеми, за целия срок на наема. Доходите от наеми от други имоти се признават като други доходи.

(р) Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити от Групата, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка. Нематериалните активи могат да се придобият като част от бизнес комбинация или да се придобиват отделно.

Амортизацията на нематериалните активи се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания полезен живот, с изключение на един актив (клиентска база), придобит в бизнес комбинация, който се амортизира по метода на намаляващия остатък.

Използваните от Групата годишни амортизационни норми са както следва:

	%
Програмни продукти, съобразно клас и полезен живот	20- 50
Активи, придобити в бизнес комбинации	35

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продават. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "нематериалните активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други оперативни доходи, нетно" в отчета за печалбата или загубата за годината.

(с) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Групата преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи, за да определи дали има индикации за обезценка. Ако има такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. Репутацията се тества за обезценка на годишна база.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или обекти, генериращи парични потоци (ОГПП). Репутация, възникнала при бизнес комбинация, се разпределя към ОГПП или групите ОГПП, които се очаква да имат ползи от синергиите от комбинацията.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в отчета за печалби или загуби. Те се разпределят първо в намаление на балансовата стойност на репутацията, разпределена към ОГПП, и след това в намаление на балансовите стойности на други активи в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка свързана с репутацията не се възстановява обратно.

За други активи, загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(т) Лизинг

(1) Общи разпоредби

Признаването, оценяването, представянето и оповестяването на лизинговите договори се извършва в съответствие с изискванията на МСФО 16 Лизинг, като се вземат предвид реда и условията на договорите и всички факти и обстоятелства, които са от значение.

При първоначалното признаване, Групата определя дали даден договор представлява лизинг или съдържа компонент на лизинг. Даден договор представлява лизинг или съдържа елементи на лизинг, ако с договора се прехвърля правото на контрол върху използването на определения актив за определен период от време срещу възнаграждение.

Групата прави повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг единствено при промяна в реда и условията на договора.

(2) Отчитане на лизинга, когато Групата е лизингополучател

На началната дата, Групата признава актива с право на ползване и пасива по лизинга. Банковата група оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

- а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;
- б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;
- в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя; и
- г) оценка на разходите, които Групата ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи не са направени за производство на материали. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

На началната дата, Групата оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата.

Банковата група включва опции за удължаване като част от договорите за лизинг на сгради с по-кратък неотменим период (от три до пет години).

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Групата използва диференциален лихвен процент. На началната дата, лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- а) фиксирани плащания, минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и
- д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

След началната дата, Групата оценява актива с право на ползване посредством модел на цената на придобиване. Активът с право на ползване се оценява по себестойност:

- а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка; и
- б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Ако собствеността върху актива се прехвърля на Групата по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване, Групата амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай, Групата амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано.

След началната дата, Групата оценява пасива по лизинга като:

- а) увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;
- б) намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания; и
- в) преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода. Лихвен процент за периода е дисконтовият процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциален лихвен процент на Групата, ако лизинговият процент, заложен в лизинга не може да бъде непосредствено определен, или ако е приложимо, коригираният дисконтов процент.

След началната дата, Групата преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания. Групата признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, Групата признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Групата признава актив с право на ползване и лизингов пасив за всички лизингови договори (единен балансов подход) с две изключения:

- а) краткосрочни договори за лизинг със срок до 12 месеца; както и
- б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност. За целите на стандарта активи с ниска стойност са тези на стойност до 10 000 лева.

За краткосрочни лизингови договори или лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, Групата признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Ефектите от лизинговите сделки на Групата като лизингополучател са оповестени в приложения 4, 13, 14, 24 и 30.

(3) Отчитане на лизинга, когато Групата е лизингодател

Групата като лизингодател класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или за финансов лизинг. Лизинговата дейност на Групата обхваща лизинг на транспортни средства, промишлено оборудване, сгради и други по договори за финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Стандартните индикатори, които Групата има предвид за да определи дали са прехвърлени всички значителни ползи и рискове включват: настояща стойност на минималните лизингови вноски в сравнение със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срокът на лизинговия договор в сравнение с полезния икономически живот на лизинговия актив и дали лизингополучателя ще придобие правото на собственост на актива след изтичане срока на договора.

Класификацията на лизинговия договор се осъществява на датата на сключване и се преразглежда само при изменение на лизинговия договор. Промените в оценките (например промени в приблизителните оценки за икономическия живот или за остатъчната стойност на основния актив) или промените в обстоятелствата (например неизпълнение от страна на лизингополучателя) не дават основание за нова класификация на лизинговия договор за счетоводни цели.

Минимални лизингови вноски

Минималните лизингови вноски са плащанията, които лизингополучателят трябва или ще направи през периода на договора за лизинг. От гледна точка на групата минималните лизингови вноски също включват и остатъчната стойност на актива гарантиран от трета несвързана с групата страна, при условие, че тази трета страна е в състояние да изпълни своите финансови ангажменти по договора за гаранцията или споразумение за обратно изкупуване. В минималните лизингови вноски, Групата включва и цената на упражняване на опция, която лизингополучателят има за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор до голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена. Минималните лизингови вноски не включват условните наеми, както и разходите за услуги и данъци, които ще бъдат платени от Групата и в последствие префактурирани на лизингополучателя.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално, Групата признава вземане по финансов лизинг равно на нетната инвестиция, която включва настоящата стойност на минималните лизингови вноски и необезпечената остатъчна част за Групата. Настоящата стойност се изчислява чрез дисконтиране на минималните лизингови вноски с лихвения процент на лизинговия договор. Първоначалните прекри разходи са включени във вземането по финансов лизинг. През периода на лизинговия договор, Групата начислява финансов приход (приход от лихва по финансов лизинг) на нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се отчитат като намаление на нетната инвестиция (изплащане на главница) и признаване на финансов приход по начин, който осигурява постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция. Впоследствие, нетната инвестиция по договора за финансов лизинг се представя нетно от обезценка за очаквани кредитни загуби.

(у) Активи, придобити от обезпечения

Придобити активи, които преди тяхното придобиване са били държани като обезпечения по отпуснати кредити, се класифицират от Групата като инвестиционни имоти или други активи. При първоначалното придобиване на такива активи, управителният орган на Групата преценява тяхната класификация на база своите намерения и възможности за бъдеща употреба и/или изваждане от употреба. В съответствие със счетоводната политика на Групата, активи, класифицирани като други активи, придобити от обезпечения, впоследствие се оценяват по по-ниската от отчетната стойност и нетната реализуема стойност.

(ф) Материални запаси

Материалните запаси се оценяват при придобиването им по доставната им стойност, представляваща сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи направени, във връзка с доставянето на стоково-материалните запаси до текущото им местоположение и състояние.

Разходите за материални запаси се определят чрез използването на метода първа входяща, първа изходяща (FIFO).

Материалните запаси се представят в отчета за финансовото състояние по по-ниската от отчетната стойност и нетната реализуема стойност. За целта, ежегодно към датата на годишния отчет на Групата се извършва приблизителна оценка на нетната реализуема стойност на активите по най-достоверните съществуващи данни към датата на оценката.

(х) Провизии

Провизиите са текущи задължения и начислени разходи на Групата, за които съществува несигурност относно разположението във времето и размера на бъдещите разходи, които ще бъдат необходими за уреждане на задължението.

Провизията се признава във финансовите отчети тогава, когато:

- Групата има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития;
- Има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи; и
- Може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Провизия се признава и изчислява също за кредитни ангажменти и гаранции възникващи в рамките на банковата дейност в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти. При изчислението на провизиите се използва кредитен конверсионен фактор, който показва пропорцията от неусвоен ангажмент, която е вероятно да бъде финансирана.

Сумата на признатата провизия е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на настоящото задължение към края на отчетния период.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период с цел да се отрази най-добрата текуща оценка. Ако повече не съществува необходимост от изходящи потоци, съдържащи икономически ползи за погасяване на задължението, провизията се освобождава.

Провизията се използва само за покриване на разходи, за които е създадена първоначално.

(ц) Капитал и резерви

(1) Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на акциите, издадени и записани от Банка ДСК АД.

(2) Резерви

Резервите се състоят от законови и други резерви и неразпределени печалби; преоценъчни резерви на финансови активи; преоценъчен резерв на земи и сгради, резерви по планове за дефинирани доходи и резерв за плащания на базата на акции.

Повече информация за резервите на Групата е представена в Приложение 35.

(ч) Депозити

Депозитите са източници на Групата за финансиране.

Депозитите първоначално се признават по справедлива стойност, намалена с присъщите преки разходи, а впоследствие се отчитат по амортизирана стойност при използване на метода на ефективния лихвен процент.

Когато Групата продава финансов актив и едновременно сключи споразумение за обратно изкупуване на този (или подобен) актив на фиксирана цена на бъдеща дата („репо“) споразумението се осчетоводява като депозит, а основният актив продължава да се признава във финансовите отчети на Групата.

(ш) Условни пасиви

Условните пасиви са:

- Неусвоени средства по разрешени от Групата кредити и кредитни линии;
- Възможни задължения на Групата, които произлизат от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или не настъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от Групата; или
- Настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото не е вероятно за погасяването му да бъде необходим поток от ресурси, включващи икономически ползи или сумата на задължението не може да бъде определен с достатъчна степен на надеждност.

Основните области в дейността на Групата, възникващи и подлежащи на преглед за необходимост от тяхното признаване и провизиране са свързани с:

- Искове срещу Групата по заведени от клиенти, контрагенти и служители на Групата дела;
- Възможни задължения, свързани с данъчни рискове;
- Искове срещу Групата, свързани със собственост;
- Други евентуални задължения – по договори с контрагент, които при определени условия биха довели до изтичане на парични средства от Групата и други.

(ш) **Данъци върху печалбата**

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Данъкът върху печалбата се отчита в отчета за печалбата или загубата, освен в случаите когато данъкът се отнася до позиции, които са отнесени директно към собствения капитал. В този случай, той се признава в капитала. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината, въз основа на ефективната данъчна ставка или действащата такава в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние, и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансните пасиви върху всички временни разлики между балансовата стойност съгласно финансовите отчети и стойностите, използвани за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в отчета за печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, предварително начислени или отчетени директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се нетират, ако съществува правно основание текущите данъчни активи да се компенсират с текущи данъчни пасиви и те са свързани с данък върху дохода, събиран от една и съща данъчна администрация от данъчно задължените лица.

(ы) **Доходи на персонала**

(1) *Планове с дефинирани вноски*

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща предварително уговорени вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Вноските на Групата по планове за дефинирани вноски се признават като разходи за персонал в отчета за печалбата или загубата за периода, в който услугите са предоставени от служителите.

(2) *Планове с дефинирани доходи*

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Групата по отношение на планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди, и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Групата има задължение за изплащане на определена сума на всеки служител, който се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на brutното трудово възнаграждение за шест месеца. За служители, работили без прекъсване в Банка ДСК определен период от време, с Колективния трудов договор са определени следните компенсации при пенсиониране: от десет до петнадесет години трудов стаж – седем брутни месечни заплати; над петнадесет години трудов стаж – осем брутни месечни заплати. Към отчетната дата, ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всеки служител на база на изчисленията, извършени от дипломиран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. В Приложение 31 е оповестена сумата на оцененото за годината задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката на задължението.

Групата признава актюерските печалби или загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи на персонала в отчета за всеобхватния доход.

(3) *Доходи при прекратяване на трудови правоотношения*

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Групата се е ангажирала ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане се признават като разход, ако Групата е отправила официално предложение за доброволно прекратяване, и е вероятно офертата да бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако се дължат обезщетения за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

(4) *Краткосрочни доходи на наети лица*

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и се отчитат като разход, когато се предоставят свързаните с тях услуги. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Групата има настоящо правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи, свързани с неползван платен годишен отпуск, който се очаква да бъде използван от служителите в следващи отчетни периоди.

(з) Плащания на базата на акции

Банката признава услугите, получени при сделки с плащане на базата на акции, когато получи услугите. Банката признава съответно увеличение на собствения капитал, ако услугите са получени при сделка с плащане на базата на акции, уредена чрез издаване на инструменти на собствения капитал, или задължение, ако услугите са придобити при сделка с плащане на базата на акции, уредена с парични средства.

При сделки с плащане на базата на акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал, Банката оценява получените услуги и съответното увеличение на собствения капитал директно по справедливата стойност на получените услуги, освен ако не е възможно тази справедлива стойност да бъде оценена надеждно. Ако Банката не може да направи надеждна приблизителна оценка на справедливата стойност на получените услуги, Банката оценява тяхната стойност и съответното увеличение на собствения капитал индиректно, позовавайки се на справедливата стойност на предоставените инструменти на собствения капитал.

За транзакции с плащане на базата на акции, разплащани в парични средства, Банката оценява придобитите услуги и поетото задължение по справедливата стойност на задължението. Докато задължението не бъде разплатено, Банката оценява отново справедливата стойност на задължението към всяка отчетна дата и към датата на разплащането му, като всякакви промени в стойността се признават в печалба или загуба за периода.

Когато Банката получава услуги, чието заплащане се определя на базата на акции на компанията-майка, Банката оценява в индивидуалния си финансов отчет получените услуги като сделка с плащане на базата на акции, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал, или като сделка с плащане на базата на акции, уреждана с парични средства, като за целта оценява естеството на предоставеното възнаграждение и своите собствени права и задължения. Банката оценява получените услуги като сделка с плащане на базата на акции, уредена чрез издаване на инструменти на собствения капитал, когато:

а) предоставеното възнаграждение се състои от инструменти на собствения ѝ капитал или на собствения капитал на компанията-майка, или

б) Банката няма задължение да уреди сделка с плащане на базата на акции.

Впоследствие Банката преоценява такава сделка с плащане на базата на акции, уредена чрез издаване на инструменти на собствения капитал, само при промени в непазарните условия за придобиване. При всякакви други обстоятелства Банката оценява получените услуги като сделка с плащане на базата на акции, уредена с парични средства.

(ю) **Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период**

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- Изменение на МСФО 16 Лизинг: *Отстъпки по наем в контекста на Covid-19 след 30 юни 2021 г.*, прието от ЕС на 30 август 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 април 2021);
- Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации – Референция към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – Постъпления преди предвижданата употреба, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи – Обременяващи договори – Разходи за изпълнение на договор, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- Изменения на различни стандарти, дължащи се на „Подобрения на МСФО (цикъл 2018 -2020)“, произтичащи от годишния проект за подобряване на МСФО (МСФО 1, МСФО 9, МСС 41 и МСФО 16), основно с цел премахване на несъответствията и изясняване на формулировката, приети от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Групата.

Изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила:

Към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти или разяснения, са издадени от СМСС и приети от ЕС, но все още не са влезли в сила:

- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети: *Оповестяване на счетоводни политики*, прието от ЕС на 2 март 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: *Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки*, прието от ЕС на 2 март 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- МСФО 17 Застрахователни договори, включително Изменение на МСФО 17, приети от ЕС на 19 ноември 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода *Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от една и съща сделка*, прието от ЕС на 7 май 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);

- Изменение на МСФО 17 Застрахователни договори: *Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – сравнителна информация*, прието от ЕС на 9 декември 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023).

Нови стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС:

Понастоящем МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са приети от ЕС към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет:

- Изменения на МСС 1 Представяне на финансови отчети: *Класификация за задълженията като текущи и нетекущи* (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024);
- Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия: *Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие* (датата на влизане в сила е отложена за неопределено време);
- Изменение на МСФО 16 Лизинг: *Лизингово задължение при продажба и обратен лизинг* (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024).

Групата очаква приемането на тези стандарти и изменения в съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Групата в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Групата прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: *Финансови инструменти: Признаване и оценяване*, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

3. Оповестяване на политиката по управление на риска

Структура и функции на звената по управление на риска

Управлението на кредитния риск в Групата се извършва от независима от две независими от бизнес звената структури, всяка управлявана от Изпълнителен директор. Различните функции по управление на кредитния риск се изпълняват от следните звена:

Направление Управление на риска:

- Управление Кредитен риск - корпоративни клиенти с функции, свързани с одобряване кредити на корпоративни и МСП клиенти до 1 октомври 2021 г., а след това само на корпоративни клиенти, съобразно определените компетенции, при поддържане ниски нива на кредитен риск, както и с функции, свързани с осъществяването на текущ мониторинг на фирмени клиенти. След 1 октомври 2021 г. част от МСП преминават към сегмент Корпоративни клиенти среден пазар, а друга част – към сегмент Малък бизнес.
- Управление Кредитен риск – индивидуални клиенти с функции по поддържане на адекватни механизми за оценка, мониторинг и управление на кредитния риск, и вземане на решения по кредитни искания, съблюдавайки за приемливото му ниво, в сегмент Граждани и сегмент Малък бизнес, както и изготвяне и валидиране на модели за оценка на кредитния риск, анализ на кредитния портфейл;
- Дирекция Валидация на кредити на граждани с функции, свързани с управление на процесите по централизирано одобрение на всички видове кредити на граждани, по които вземането на решение не е осигурено на база на автоматични проверки;
- Дирекция Валидация и оценки на обезпечения с функции по одобрение на оценки и преоценки на недвижими имоти - обезпечения по кредити;
- Управление Обща политика и управление на риска с функции, свързани с управление на контрагентския, пазарния и операционния риск, и на кредитната политика, посредством адекватна методология и контрол, осигуряване на регулаторна отчетност относно поетия риск и усъвършенстване на практиките в управление и отчитане на риска;
- Дирекция Кредитен контрол и администрация с функции, свързани с осъществяването на контрол върху усвояването на кредити от фирмени клиенти;

Направление Събиране на вземания:

- Направление Събиране на вземания, създадено през 2020 г. с цел осигуряване на по-добро разграничаване на функциите, свързани с възникване на вземанията по кредити, мониторинг на кредитния риск и събиране и реструктуриране на вземанията. В съответствие с решението на Група ОТП, взето в изпълнение на препоръка на Унгарската централна банка, функцията по събиране на вземанията, която преди това се е изпълнявала в рамките на Направление Управление на риска, считано от 1 май 2020 г. е обособена като самостоятелно направление. Ръководителят на Направление Събиране на вземания е член на Управителния съвет. В съответствие с указанията на Европейската централна банка за управление на необслужваните кредити, Направление Събиране на вземания е независимо от звената, отговарящи за възникването и класификацията на кредитните експозиции. Дейността се управлява от четири подзвена, отговорни за различните сегменти на проблемните кредити – сегмента на физическите лица, сегмента на юридически лица и лизингова дейност, както и управлението на недвижимите имоти, които са обезпечения по проблемни кредити и звено, отговорно за управленската и регулаторна отчетност и оперативния информационен поток и анализи, свързани с управлението на проблемни кредити.

- С цел подобряване на ефективността на работата по събиране на вземания, през последното тримесечие на 2021 г. беше започнат процес по обединяване и унифициране на процесите по събиране на вземания в Банка ДСК и дъщерното дружество ОТП Факторинг България чрез обединяване на структурите по оперативната работа по проблемните кредити в различните етапи на управление. Този процес успешно приключи през 2022 г. и се внедри като стандартен работен процес в двете дружества, като персоналът от двете дружества оперира в обединени структури и се създаде общ модел на управление чрез утвърждаване на най-добрите практики и опит.

По-долу са представени различните рискове, на които Групата е изложена, както и подходите, които е възприела за управлението им.

(а) Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Групата и управлението на нейните позиции. Той включва: риск Групата да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Групата поддържа търговски позиции в ограничен брой финансови инструменти – недеривативни и деривативни. Повечето от деривативните търговски операции на Групата са насочени към предоставяне на продукти на корпоративните клиенти на конкурентни цени и за управление на ликвидността.

Целта на управлението на ликвидния риск в Групата е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията на Групата, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП).

За анализа на ликвидността, Групата изготвя падежна таблица за активите и пасивите, в която паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

В следващите таблици е показано разпределението на пасивите на Групата според остатъчния им срок до падеж, в съответстващите матуритетни зони, на база недисконтирани парични потоци:

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2022

В хиляди лева	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без матуритет
Пасиви								
Депозити от банки	60 186	60 186	40 553	-	-	19 633	-	-
Деривативни финансови инструменти	95 927	95 927	12 054	52 591	28 587	1 401	1 294	-
Депозити от клиенти	23 902 795	23 902 891	22 187 175	590 098	1 080 097	45 521	-	-
Кредити от банки и финансови институции	684 298	685 939	-	4	-	476 174	209 761	-
Текущи данъчни пасиви	371	371	105	251	15	-	-	-
Задължения по лизинг	17 821	18 389	715	1 371	5 100	10 852	351	-
Провизии	75 904	75 904	18 999	3 272	33 832	18 260	385	1 156
Отсрочени данъчни пасиви	19 539	19 539	-	80	628	18 831	-	-
Други задължения	185 301	185 301	111 788	7 137	19 266	44 018	2 795	297
Подчинен срочен дълг	225 431	227 498	-	-	-	-	227 498	-
Общо пасиви	25 267 573	25 271 945	22 371 389	654 804	1 167 525	634 690	442 084	1 453
Неусвоени кредитни ангажменти	-	2 938 586	1 503 298	106 557	1 031 148	227 357	4 128	66 098
Общо пасиви и ангажменти	25 267 573	28 210 531	23 874 687	761 361	2 198 673	862 047	446 212	67 551

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2021

В хиляди лева	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без матуритет
Пасиви								
Депозити от банки	255 502	255 497	243 459	-	-	12 038	-	-
Деривативни финансови инструменти	43 629	43 629	5 751	6 796	27 271	3 682	129	-
Депозити от клиенти	20 052 824	20 053 074	17 998 572	752 145	1 247 780	54 577	-	-
Кредити от банки и финансови институции	203 554	205 190	149 703	175	564	13 897	40 851	-
Текущи данъчни пасиви	492	492	172	51	269	-	-	-
Задължения по лизинг	20 793	21 067	891	1 250	3 672	14 215	1 039	-
Провизии	83 462	84 021	1 293	4 143	30 685	46 903	379	618
Отсрочени данъчни пасиви	17 819	17 819	-	-	-	17 819	-	-
Други задължения	140 842	141 383	106 483	10 763	22 452	926	320	439
Общо пасиви	20 818 917	20 822 172	18 506 324	775 323	1 332 693	164 057	42 718	1 057
Неусвоени кредитни ангажменти	-	2 845 327	150 242	293 959	1 513 168	485 258	402 700	-
Общо пасиви и ангажменти	20 818 917	23 667 499	18 656 566	1 069 282	2 845 861	649 315	445 418	1 057

Следващата таблица показва балансовата стойност на активите и пасивите на Групата, съгласно очаквания им остатъчен срок до падеж, в зависимост от договорените дати на изплащане. В таблиците не са отразени корекции по падежни зони, в зависимост от периодите на задържаемост на привлечените средства от клиенти. Групата управлява матуритетната разлика между активите и пасивите като поддържа ликвиден буфер, който се състои от висококачествени ликвидни активи. Активите от ликвидния буфер могат да бъдат продадени или заложи при нужда от покриване на средства по пасива.

Матуритетна структура на активите и пасивите към 31 декември 2022

	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
<i>В хиляди лева</i>							
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки- кореспонденти	5 797 316	5 797 316	-	-	-	-	-
Финансови активи държани за търгуване	50 482	-	2 113	74	41 337	6 958	-
Деривативни финансови инструменти	108 819	15 265	37 979	52 734	1 475	1 366	-
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	3 502	2 908	-	-	-	-	594
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	1 195 102	53 228	134 224	119 502	780 456	107 692	-
Кредити и вземания от банки	2 629 263	1 597	205 190	481 818	1 940 658	-	-
Нетни вземания по финансов лизинг	1 360 625	42 501	69 507	306 483	911 118	31 016	-
Кредити и вземания от клиенти	15 401 695	359 222	618 589	3 431 147	5 276 011	5 716 726	-
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	1 611 753	-	47 559	127 090	658 103	779 001	-
Текущи данъчни активи	11 614	11 288	-	326	-	-	-
Инвестиции в асоциирани дружества	3 989	-	-	-	-	-	3 989
Репутация	78 547	-	-	-	-	-	78 547
Инвестиционни имоти	18 968	-	-	-	-	-	18 968
Активи с право на ползване	18 755	26	54	547	1 137	-	16 991
Дълготрайни материални активи	442 603	41	82	4 565	17 138	2 073	418 704
Нематериални активи	78 024	2	4	2 252	9 417	4	66 345
Отсрочени данъчни активи	452	-	-	452	-	-	-
Други активи	240 201	162 994	4 264	38 777	34 117	29	20
Общо активи	29 051 710	6 446 388	1 119 565	4 565 767	9 670 967	6 644 865	604 158
Деривативи - актив							
За търговия:	76 483						
изходящ поток		(359 848)	(319 884)	(387 473)	(109 715)	-	-
входящ поток		361 269	323 839	408 871	110 845	-	-
За хеджиране:	32 336						
изходящ поток		(9)	(73)	(97)	-	-	-
входящ поток		237	268	508	-	-	-
Общо деривативи	108 819	1 649	4 150	21 809	1 130	-	-
Пасиви							
Депозити от банки	60 186	40 553	-	-	19 633	-	-
Деривативни финансови инструменти	95 927	12 054	52 591	28 587	1 401	1 294	-
Депозити от клиенти	23 902 795	22 187 113	590 089	1 080 078	45 515	-	-
Кредити от банки и финансови институции	684 298	-	4	-	475 053	209 241	-
Текущи данъчни пасиви	371	105	251	15	-	-	-
Задължения по лизинг	17 821	715	1 319	4 875	10 565	347	-
Провизии	75 904	18 999	3 272	33 832	18 260	385	1 156
Отсрочени данъчни пасиви	19 539	-	80	628	18 831	-	-
Други задължения	185 301	111 788	7 137	19 266	44 018	2 795	297
Подчинен срочен дълг	225 431	-	-	-	-	225 431	-
Общо пасиви	25 267 573	22 371 327	654 743	1 167 281	633 276	439 493	1 453
Неуисвоени кредитни ангажменти	-	1 503 298	106 557	1 031 148	227 357	4 128	66 098
Общо пасиви и ангажменти	25 267 573	23 874 625	761 300	2 198 429	860 633	443 621	67 551

Банка ДСК АД
Консолидиран финансов отчет
за 2022 година

<i>В хиляди лева</i>	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
Деривативи - пасив							
За търговия:	75 183						
изходящ поток		(228 856)	(198 835)	(342 532)	(61 292)	-	-
входящ поток		306 339	194 482	324 071	60 500	-	-
За хеджиране:	20 744						
изходящ поток		-	(424 963)	-	-	-	-
входящ поток		-	391 166	-	-	-	-
Общо деривативи	95 927	77 483	(38 150)	(18 461)	(792)	-	-

Матуритетна структура на активите и пасивите към 31 декември 2021

<i>В хиляди лева</i>	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки- кореспонденти	3 959 884	3 958 650	-	1 234	-	-	-
Финансови активи държани за търгуване	143 362	4	25 762	38 017	69 818	9 761	-
Деривативни финансови инструменти	33 459	5 346	7 102	16 363	4 537	111	-
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	6 538	-	-	-	-	-	6 538
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	1 725 597	3 754	385 439	35 551	902 879	378 480	19 494
Кредити и вземания от банки	1 915 161	304 018	641 920	769 460	199 753	-	10
Нетни вземания по финансов лизинг	1 100 802	39 602	61 103	276 267	703 572	20 258	-
Кредити и вземания от клиенти	13 366 816	352 433	521 726	2 793 760	4 557 437	5 140 400	1 060
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	1 492 728	1 401	12 838	168 846	638 756	670 887	-
Текущи данъчни активи	10 076	9 933	-	143	-	-	-
Инвестиции в асоциирани дружества	3 566	-	-	-	-	-	3 566
Репутация	78 547	-	-	-	-	-	78 547
Инвестиционни имоти	19 411	-	-	-	-	-	19 411
Активи с право на ползване	22 199	29	58	602	42	-	21 468
Дълготрайни материални активи	454 121	30	61	274	1 997	9 094	442 665
Нематериални активи	79 290	-	-	1	2 482	9 934	66 873
Отсрочени данъчни активи	437	-	-	-	437	-	-
Други активи	105 081	43 235	12 824	9 968	33 941	4 606	507
Общо активи	24 517 075	4 718 435	1 668 833	4 110 486	7 115 651	6 243 531	660 139
Деривативи - актив							
За търговия:	33 013						
изходящ поток		(671 472)	(439 262)	(334 723)	(349 467)	-	-
входящ поток		710 656	595 202	344 996	354 311	4 677	-
За хеджиране:	446						
изходящ поток		(74 255)	(268 183)	(260 321)	-	-	-
входящ поток		74 255	268 183	260 321	-	-	-
Общо деривативи	33 459	39 184	155 940	10 273	4 844	4 677	-

Банка ДСК АД
Консолидиран финансов отчет
за 2022 година

	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	255 502	243 464	-	-	12 038	-	-
Деривативни финансови инструменти	43 629	5 751	6 796	27 271	3 682	129	-
Депозити от клиенти	20 052 824	17 998 522	752 099	1 247 651	54 552	-	-
Кредити от банки и финансови институции	203 554	149 720	9	59	12 915	40 851	-
Текущи данъчни пасиви	492	172	51	269	-	-	-
Задължения по лизинг	20 793	883	1 239	3 541	14 099	1 031	-
Провизии	83 462	1 293	4 143	30 685	46 903	379	59
Отсрочени данъчни пасиви	17 819	-	-	-	17 819	-	-
Други задължения	140 842	106 483	10 763	21 911	926	320	439
Общо пасиви	20 818 917	18 506 288	775 100	1 331 387	162 934	42 710	498
Неусвоени кредитни ангажменти	-	150 242	293 959	1 513 168	485 258	402 700	-
Общо пасиви и ангажменти	20 818 917	18 656 530	1 069 059	2 844 555	648 192	445 410	498
Деривативи - пасив							
За търговия:	30 680						
изходящ поток		(355 500)	(411 137)	(344 543)	(142 792)	(4 677)	-
входящ поток		710 656	595 202	344 996	354 312	4 677	-
За хеджиране:	12 949						
изходящ поток		-	(149 635)	-	-	-	-
входящ поток		-	149 635	-	-	-	-
Общо деривативи	43 629	355 156	184 065	453	211 520	-	-

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция, Групата анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Групата.

Очакваните парични потоци на Групата по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на вниждане да останат стабилни или да се увеличават;
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 23 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина, средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява с до 6 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2022 година.

Като част от управлението на ликвидния риск, Групата поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност:

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

(б) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, при който промени в пазарните условия като лихвени равнища, цени на ценни книжа и валутни курсове, биха оказали влияние върху дохода на Групата или върху стойността на притежаваните финансови инструменти.

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, одобрени от компетентния орган.

Банка ДСК продължава да прилага и следи стоп/лос лимитите и нива на задействане (тригери) в търговския портфейл и при тяхното достигане предприема действия съгласно вътрешните си процедури.

Групата държи активи в търговски портфейл с цел управление на риска. Както е представено в таблицата по-долу, кредитното качество на максималната кредитна експозиция, базирано на рейтингите на рейтингова агенция Moody's, е високо, поради което ръководството счита, че активите в търговския портфейл не са изложени на значителен пазарен риск:

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Правителствени облигации		
оценени с Baa1	48 132	99 367
оценени с Baa3	2 350	23 710
оценени с Ba1	-	20 285
Общо	50 482	143 362

(1) Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата и съотношенията на пазарните (базови) лихвени проценти. Групата управлява поотделно лихвения риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Групата е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Групата е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви.

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Групата спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Групата управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност (BPV лимити) по валути, времеви периоди и емитенти, както и VaR (Value at Risk) лимити.

Групата анализира лихвения риск на банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти.

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2022

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	52 188	-	-	-	-	5 745 128	5 797 316
Фиксирана лихва	703	-	-	-	-	-	703
Променлива лихва	51 485	-	-	-	-	-	51 485
Без лихва	-	-	-	-	-	5 745 128	5 745 128
Финансови активи държани за търгуване	-	2 113	74	38 412	9 883	-	50 482
Фиксирана лихва	-	2 113	74	38 412	9 883	-	50 482
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	12 085	29 556	31 653	-	-	35 525	108 819
Променлива лихва	12 085	29 556	31 653	-	-	-	73 294
Без лихва	-	-	-	-	-	35 525	35 525
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	-	-	-	-	-	3 502	3 502
Без лихва	-	-	-	-	-	3 502	3 502
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	32 745	138 567	121 261	200 922	678 775	22 832	1 195 102
Фиксирана лихва	32 745	138 567	121 261	200 922	678 775	-	1 172 270
Без лихва	-	-	-	-	-	22 832	22 832
Кредити и вземания от банки	1 607	205 190	481 818	1 940 648	-	-	2 629 263
Фиксирана лихва	1 593	205 190	481 818	1 940 648	-	-	2 629 249
Променлива лихва	14	-	-	-	-	-	14
Нетни вземания по финансов лизинг	42 454	69 413	306 061	339 186	603 511	-	1 360 625
Фиксирана лихва	5 332	8 590	38 253	43 241	77 840	-	173 256
Променлива лихва	37 122	60 823	267 808	295 945	525 671	-	1 187 369
Кредити и вземания от клиенти	14 506 852	38 619	322 927	107 969	342 458	82 870	15 401 695
Фиксирана лихва	27 204	37 746	311 997	103 065	314 039	-	794 051
Променлива лихва	14 479 648	873	10 930	4 904	28 419	-	14 524 774
Без лихва	-	-	-	-	-	82 870	82 870
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	2 280	52 704	129 503	55 695	1 371 571	-	1 611 753
Фиксирана лихва	2 280	52 704	129 503	55 695	1 371 571	-	1 611 753
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Общо лихвочувствителни активи	14 650 211	536 162	1 393 297	2 682 832	3 006 198	5 889 857	28 158 557
Фиксирана лихва	69 857	444 910	1 082 906	2 381 983	2 452 108	-	6 431 764
Променлива лихва	14 580 354	91 252	310 391	300 849	554 090	-	15 836 936
Без лихва	-	-	-	-	-	5 889 857	5 889 857

Банка ДСК АД
Консолидиран финансов отчет
за 2022 година

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
Депозити от банки	24 302	-	-	-	-	35 884	60 186
Фиксирана лихва	4 568	-	-	-	-	-	4 568
Променлива лихва	19 734	-	-	-	-	-	19 734
Без лихва	-	-	-	-	-	35 884	35 884
Деривативни финансови инструменти	7 185	22 593	9 430	-	-	56 719	95 927
Променлива лихва	7 185	22 593	9 430	-	-	-	39 208
Без лихва	-	-	-	-	-	56 719	56 719
Депозити от клиенти	22 168 734	588 103	1 078 050	30 245	14 735	22 928	23 902 795
Фиксирана лихва	1 584 292	588 103	1 078 050	30 245	14 735	-	3 295 425
Променлива лихва	20 584 442	-	-	-	-	-	20 584 442
Без лихва	-	-	-	-	-	22 928	22 928
Кредити от банки и финансови институции	371 659	260 147	-	-	-	52 492	684 298
Променлива лихва	371 659	260 147	-	-	-	-	631 806
Без лихва	-	-	-	-	-	52 492	52 492
Задължения по лизинг	618	1 126	4 712	4 709	6 656	-	17 821
Фиксирана лихва	268	519	2 086	1 747	2 387	-	7 007
Променлива лихва	350	607	2 626	2 962	4 269	-	10 814
Подчинен срочен дълг	-	-	-	-	225 431	-	225 431
Променлива лихва	-	-	-	-	225 431	-	225 431
Общо лихвочувствителни пасиви	22 572 498	871 969	1 092 192	34 954	246 822	168 023	24 986 458
Фиксирана лихва	1 589 128	588 622	1 080 136	31 992	17 122	-	3 307 000
Променлива лихва	20 983 370	283 347	12 056	2 962	229 700	-	21 511 435
Без лихва	-	-	-	-	-	168 023	168 023

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2021

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	85 731	-	-	-	-	3 874 153	3 959 884
Фиксирана лихва	2 699	-	-	-	-	-	2 699
Променлива лихва	83 032	-	-	-	-	-	83 032
Без лихва	-	-	-	-	-	3 874 153	3 874 153
Финансови активи държани за търгуване	-	25 575	37 941	16 571	63 275	-	143 362
Фиксирана лихва	-	25 575	37 941	16 571	63 275	-	143 362
Деривативни финансови инструменти	3 240	6 828	259	-	-	23 132	33 459
Променлива лихва	3 240	6 828	259	-	-	-	10 327
Без лихва	-	-	-	-	-	23 132	23 132
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	-	-	-	-	-	6 538	6 538
Без лихва	-	-	-	-	-	6 538	6 538
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	-	379 556	32 366	291 246	1 002 935	19 494	1 725 597
Фиксирана лихва	-	379 556	32 366	291 246	1 002 935	-	1 706 103
Без лихва	-	-	-	-	-	19 494	19 494
Кредити и вземания от банки	304 018	641 930	769 460	199 753	-	-	1 915 161
Фиксирана лихва	304 018	641 930	769 460	199 753	-	-	1 915 161
Нетни вземания по финансов лизинг	38 329	61 153	276 492	286 701	438 127	-	1 100 802
Фиксирана лихва	5 126	7 671	35 080	37 099	58 506	-	143 482
Променлива лихва	33 203	53 482	241 412	249 602	379 621	-	957 320
Кредити и вземания от клиенти	12 358 247	36 971	134 346	331 157	420 204	85 891	13 366 816
Фиксирана лихва	27 314	36 736	133 052	292 801	417 847	-	907 750
Променлива лихва	12 330 933	235	1 294	38 356	2 357	-	12 373 175
Без лихва	-	-	-	-	-	85 891	85 891
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	-	9 970	165 859	182 997	1 133 902	-	1 492 728
Фиксирана лихва	-	9 970	165 859	182 997	1 133 902	-	1 492 728
Общо лихвочувствителни активи	12 789 565	1 161 983	1 416 723	1 308 425	3 058 443	4 009 208	23 744 347
Фиксирана лихва	339 157	1 101 438	1 173 758	1 020 467	2 676 465	-	6 311 285
Променлива лихва	12 450 408	60 545	242 965	287 958	381 978	-	13 423 854
Без лихва	-	-	-	-	-	4 009 208	4 009 208

Банка ДСК АД
Консолидиран финансов отчет
за 2022 година

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Депозити от банки	230 716	-	-	-	-	24 786	255 502
Фиксирана лихва	218 587	-	-	-	-	-	218 587
Променлива лихва	12 129	-	-	-	-	-	12 129
Без лихва	-	-	-	-	-	24 786	24 786
Деривативни финансови инструменти	2 369	12 844	5 388	-	-	23 028	43 629
Променлива лихва	2 369	12 844	5 388	-	-	-	20 601
Без лихва	-	-	-	-	-	23 028	23 028
Депозити от клиенти	18 014 925	727 725	1 240 680	36 232	18 325	14 937	20 052 824
Фиксирана лихва	1 797 508	727 725	1 240 680	36 232	18 325	-	3 820 470
Променлива лихва	16 217 417	-	-	-	-	-	16 217 417
Без лихва	-	-	-	-	-	14 937	14 937
Кредити от банки и финансови институции	155 409	7 294	-	-	-	40 851	203 554
Фиксирана лихва	155 409	-	-	-	-	-	155 409
Променлива лихва	-	7 294	-	-	-	-	7 294
Без лихва	-	-	-	-	-	40 851	40 851
Задължения по лизинг	882	1 221	4 781	5 300	8 609	-	20 793
Фиксирана лихва	503	581	2 029	2 174	2 895	-	8 182
Променлива лихва	379	640	2 752	3 126	5 714	-	12 611
Общо лихвочувствителни пасиви	18 404 301	749 084	1 250 849	41 532	26 934	103 602	20 576 302
Фиксирана лихва	2 172 007	728 306	1 242 709	38 406	21 220	-	4 202 648
Променлива лихва	16 232 294	20 778	8 140	3 126	5 714	-	16 270 052
Без лихва	-	-	-	-	-	103 602	103 602

В таблиците по-горе капиталовите инструменти, отчетени като инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (вж. Приложение 21), са представени като безлихвени.

Безлихвените депозити от клиенти включват основно депозити за гаранции, средства по открити акредитиви и други.

Финансовите активи и пасиви в таблицата по-горе са групирани на базата на по-ранната от датата на възможна промяна на лихвения процент или падежната дата.

Групата управлява лихвения риск в банковата книга (ЛРБК) в съответствие с изискванията на ЕБО (ЕВА/GL/2018/02). Групата измерва експозицията си към ЛРБК като изчислява два основни индикатора – изменението в нетния лихвен доход (индикатор, базиран на доход) и изменението в икономическата стойност на капитала (индикатор, базиран на стойност), на база лихвените сценарии, описани в насоките на ЕБО. Те представят чувствителността на дохода и капитала на Банка ДСК спрямо измененията в пазарните лихвени нива. При изчисляването на двата индикатора се вземат предвид бизнес допускания, в това число продуктови характеристики и поведенчески допускания, предсрочни погасявания, преоценъчни коефициенти и моделиране на депозитите. Банката е одобрила риск апетит и лимити за двата индикатора, като те се следят и докладват регулярно на ръководството. На базата на този подход за управление на лихвения риск в банковия портфейл, ефектът върху капитала и нетния лихвен доход, прилагайки надзорния тест на твърде отклоняващи се елементи за паралелно изменение на лихвените нива с 200 базисни точки (б.т.), е представен в таблицата по-долу:

	Нетни приходи от лихви		Капитал	
	200 б.т. увеличение	200 б.т. намаление	200 б.т. увеличение	200 б.т. намаление
<i>Ефект в хиляди лева</i>				
31 декември 2022				
Към 31 декември	2 178	(108 900)	87 410	(151 225)
31 декември 2021				
Към 31 декември	11 796	(23 882)	94 784	46 564

Реформа на референтните лихвени проценти (бенчмаркове)

На 5 март 2021 г. Финансовият регулаторен орган на Обединеното кралство (the Financial Conduct Authority, FCA) обяви датите, след които индексите LIBOR ще бъдат преустановени или няма вече да бъдат представителни. Датите са както следва:

- веднага след 31 декември 2021 година за всички GBP, EUR, CHF и JPY LIBOR бенчмаркове, както и за 1W и 2M USD LIBOR бенчмаркове
- веднага след 30 юни 2023 за останалите USD LIBOR бенчмаркове

В дейността си Банката използва LIBOR като референтен лихвен процент за целите на определяне на дължимите суми по финансови договори. Банката използва като референтен лихвен процент LIBOR в USD и сроčnosti от 1 месец и 3 месеца. Експозицията на Банката към LIBOR е ограничена, като основната част е под формата на сделки тип лихвен суап, базирани на 3M USD LIBOR.

Банката има план за действие съгласно чл. 28, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/1011. В него са описани планираните действия, ако лихвен бенчмарк или индекс/индикатор, използван от Банката, се промени съществено или спре да се изготвя. Ако лихвен бенчмарк или индекс, използван от Банката за определяне на референтен лихвен процент в договори за финансови услуги, се промени съществено или спре да се изготвя, Банка ДСК прилага референтен лихвен процент, като използва друг подходящ лихвен бенчмарк или индекс, публикуван от БНБ, или комбинация от индекси.

Експозицията на Групата към LIBOR бенчмаркове към 31 декември 2022 г. е следната:

Валута	Вид индекс	Вид на експозицията	В хиляди USD	В хиляди лева
USD	USD LIBOR	Корпоративни експозиции	41 253	75 647
USD	USD LIBOR	Лихвени суапи	127 000*	232 881

*номинална стойност

(2) *Валутен риск*

Групата е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Групата изготвя финансовите си отчети е българският лев, влиянието върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Групата управлява валутния риск от търговския портфейл централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, дневна и овърнайт позиция, лимит за стоп-загуба и лимит за VaR. Стратегията на Групата е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открита валутна позиция в търговския портфейл и изпълнението на одобрените за него лимити, както и стратегическата позиция на Управление на активите и пасивите в евро се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Групата.

За измерване на валутния риск на Групата се използва VaR модел чрез системата за наблюдаване на пазарния риск MRP. Основните характеристики на модела са: исторически при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица, Групата използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни.

Статистиките на модела за 2022 и 2021 г- са както следва:

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Към 31 декември	157	11
Средна за периода	31	23
Максимална за периода	213	600
Минимална за периода	2	1

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта, качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Групата управлява нетната експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато прецени за подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция. Групата не е изложена на съществен валутен риск по отношение на трансакциите, за които прилага отчитане на хеджиране според изискванията на МСФО 9. Анализ на хеджираните позиции и хеджиращите инструменти е представен в Приложение 17.

(в) Кредитен риск

Кредитният риск е рискът клиентът или контрагентът да не изпълни договорните си задължения, което води до финансова загуба за Групата. Основната дейност на Групата по генериране на доходи е отпускане на заеми на клиенти, поради което кредитният риск е основен риск. Кредитният риск възниква основно от кредити и аванси, предоставени на клиенти и други банки (включително свързаните с тях задължения за отпускане на заеми, като например кредитни ангажменти или кредитни карти), инвестиции в дългови ценни книжа и деривативи, които представляват активи в отчета за финансовото състояние. За целите на управлението на риска, Групата разглежда всички елементи, свързани с излагането на кредитния риск, като например риск от неизпълнение от страна на контрагента, географски риск и секторен риск.

Значително увеличение на кредитния риск

Групата извършва мониторинг на всички финансови активи, обект на обезценка, когато е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Ако е имало значително увеличение на кредитния риск, Групата изчислява коректива за загуба на база на очакваната кредитна загуба за целия срок на актива, а не за 12 месеца.

При идентифициране и измерване на кредитния риск в условията на кризата, предизвикана от войната в Украйна, Банката отчита спецификите на отделните клиенти и техните възможности да заместят съответните клиенти или доставчици от района на военния конфликт. Банка ДСК проследява на месечна база дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск. Оценката се извършва или индивидуално за даден кредит като част от процеса по кредитен мониторинг, или при наличие на индикатори за потенциално увеличен кредитен риск, като например дни просрочие; настъпили неизпълнения по други експозиции в сегмента на дребно (стига съответното неизпълнение да не поражда неизпълнение и по друг кредит); статус на кредитите, поставени в списъка под наблюдение; извършено реструктуриране на експозицията (това е индикатор за прехвърляне на кредита към Фаза 2, стига да няма основания за класифицирането му като необслужван). Значително увеличение на кредитния риск може да се определи и на базата на поведенчески модел, който използва актуални данни за историята на кредита, състоянието на кредита в Централния кредитен регистър и др.

Към 31 декември 2022 г. ръководството е определило експозициите в корпоративния сегмент, които бележат значително увеличение на кредитния риск в резултат на влиянието на един или няколко измежду следните основни фактори, водещи до значително завишен кредитния риск:

- ✓ преустановените от Газпром доставки на газ за България, както и за други страни, в които оперират значими доставчици или купувачи на клиенти на Банката;
- ✓ влиянието на прекъснати вериги на доставки;
- ✓ ръста в цените на материали и енергия, в комбинация с индивидуална оценка на финансовото състояние на кредитополучателя (включително и въз основа на рейтинг оценката на клиента);
- ✓ ръста на лихвените проценти (основно при корпоративни експозиции), в комбинация с индивидуална оценка на финансовото състояние на кредитополучателя и способността му да съхрани обслужването на дълга, без отстъпки от страна на Банката.

В сегмента на дребно оценката е извършена на базата на поведенчески модели.

Оценка на вероятността от неплащане

Групата извършва ежесечно оценка на вероятността от неплащане по всички кредитни експозиции, в това число на експозициите, предоговорени както по силата на мораториума, така и чрез прилагане на стандартни мерки за реструктуриране. В сегмента на дребно, оценката се определя от стандартизирани критерии, като наличие на неизпълнение по друга експозиция на длъжника, съдебни действия срещу него, блокиране на сметките му и др. В корпоративния сегмент, оценката се основава на индивидуален анализ и наблюдение на експозицията.

Групата прилага дефиниция за неизпълнение в съответствие с EBA/GL/2016/07; EBA/RTS/2016/06; (EU) 2018/1845 от 1 януари 2021 г. Считано от 1 януари 2021 г., обективният критерий за настъпило неизпълнение ще измерва броя последователни дни, през които забавено плащане е налице за сума, надхвърляща определения праг на същественост. Освен обективния критерий за брой последователни дни и сума над прага на същественост, в съответствие с насоките на Европейския банков орган Банката извършва и оценка на вероятността от неплащане, базирана на допълнителни фактори (наличие на запори, реструктуриране със съществена промяна в NPV на актива, индивидуална преценка в случай на корпоративни експозиции). В резултат на преглед на ефективността на критерия, основан на наличие на запор по сметки на физически лица, през месец юли 2022 г. Банка ДСК извърши прецизиране, с което неговата ефективност (измерена през дела на кредитите, класифицирани в неизпълнение, които впоследствие достигат просрочие над 90 последователни дни за съществена сума) се увеличи почти 7 пъти (до ~70%). Ефектът от промяната се отрази основно през октомври, когато потребителски кредити в общ размер за около 26 млн. лв. и ипотечни кредити в общ размер за около 21 млн. лв. преминаха от неизпълнение към обслужвани експозиции.

(1) *Обхват и естество на системата за измерване и отчитане на риска - модели за оценка на кредитния риск*

При оценката на кредитния риск по дадена сделка, Групата използва статистически и/или експертни модели за оценка на платежоготовността, и/или платежоспособността на клиента, като по този начин осигурява общ стандарт за анализ на кредитния риск. На база на резултата от прилагането на тези модели, клиентът или сделката се класифицира в определена група към предварително дефинирана система от риск категории/зони.

Моделите за оценка на кредитния риск в Групата са разработени като е взета предвид спецификата на всеки отделен клиентски сегмент, като се прилагат предимно статистически подходи при разработването им. За отделни клиентски сегменти, където липсва достатъчно история и/или обеми, Групата използва експертни модели за оценка. Отговорността за разработване и усъвършенстване на моделите е на направление „Управление на риска“, работещо независимо от бизнес направленията. Тези модели не се използват за изчисляване на очаквана кредитна загуба за целите на изчисляването на обезценки/провизии, но резултатът от тях може да оказва влияние върху преценката за това дали е настъпило значително увеличение на риска.

Статистическите модели, разработвани вътрешно и прилагани в Групата в процеса по управление на кредитния риск към настоящия момент са три типа:

- Модели за оценка на риска при кандидатстване за кредит (Application PD модели)

Целта на Application PD модела е да осигури средство (количествена оценка) за надеждно предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, базирано на количествено измерима оценка на риска при кандидатстването за кредит. Application PD моделът използва като входящи променливи данни за клиентите при кандидатстване за кредит, като клиентски демографски данни, кредитна история и поведение в Банката за клиенти физически лица или данни от финансовите отчети за фирмени клиенти.

Калкулираната стойност на PD изразява вероятността от настъпване на неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на 12 месеца от одобрението на кредита.

Application PD модели се използват за оценка на вероятността от неизпълнение при кандидатстване за кредит в следните клиентски сегменти:

- Граждани, кандидатстващи за масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи, потребителски, бързи и стокови кредити;
- Бизнес клиенти в сегмент Малък бизнес;
- Корпоративни клиенти.

- Поведенчески модел (Behavioural PD модел)

Целта на поведенческия модел е да осигури надеждно средство за предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, основано на поведението на клиента по отношение на ползвани банкови продукти и обслужване на кредитни задължения.

На база на калкулираната стойност на PD, която изразява вероятността от неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на период от 12 месеца от дата на калкулацията, клиентите се класифицират в предварително дефинирани рискови категории (пулове).

Предназначението на поведенческия модел е да служи като средство за текущ анализ на бъдещата вероятност от неизпълнение на ниво портфейл, както и за идентификация на ранни предупредителни сигнали.

Поведенчески модели са разработени за клиентски сегмент граждани, използващи масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи и потребителски кредити. Групата прилага този тип модели при управление на кредитния си портфейл.

- Модели за подпомагане на събирането на проблемни кредити (Collection модели)

Целта на модела е да разграничи проблемните кредити, при които забавеното предприемане на действия е вероятно да доведе до последващо влошаване на експозицията на Групата. Когато въз основа на модела за отделните експозиции се изчисли висока вероятност от влошаване, Групата предприема действията по събиране приоритетно с цел минимизиране на рисковете.

▪ **Експертен модел**

Експертният модел за оценка на кредитния риск на клиенти, кандидатстващи за кредит, се базира на експертни предвиждания, по отношение на използвани параметри, теглови коефициенти и граница на отказ. В резултат на това се изгражда матрица, осигуряваща базата за класифициране на клиентите в определени риск групи/зони. Експертни модели се използват тогава, когато не е възможно да се разработи статистически модел поради недостатъчен обем информация за анализ (незначителен брой транзакции или случаи на неизпълнение), както и при въвеждане на нов продукт или обособяване на нов клиентски сегмент, когато в тези случаи не е възможно да се приложи вече наличен статистически модел.

Експертни модели за оценка на кредитния риск са разработени за сегмент "общини", сегмент "предприятия от публичния сектор" и за оценка на индивидуалните сделки в сегмент "специализирано финансиране".

Моделите за оценка на кредитния риск са обект на периодичен преглед и се актуализират текущо.

(2) *Измерване на очаквани кредитни загуби (ОКЗ)*

Ключовите входящи данни за измерване на ОКЗ са:

- вероятност от неизпълнение или загуба (PD/PL);
- загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL); и
- експозиция при неизпълнение или загуба (EAD).

Тези данни обикновено се получават от вътрешно разработени статистически модели в група ОТП и исторически данни и се коригират, така че да отразяват прогнозираната информация.

Вероятността от неизпълнение или загуба (PD/PL) е прогноза за вероятността от неизпълнение или загуба за определен времеви диапазон. Оценява се към даден момент. Изчислението се основава на статистически миграционни модели и се оценява с помощта на инструменти, пригодени за различните категории контрагенти и експозиции. Тези статистически модели се основават на пазарни данни (където са налични), както и на вътрешни данни, включващи количествени и качествени фактори. Прогнозните стойности се изчисляват, като се вземат предвид договорените срокове на експозициите и прогнозните проценти на предплащания. Оценката се основава на текущите условия, коригирани така че да отчитат бъдещите условия, които ще окажат влияние върху вероятността от неизпълнение или загуба.

Загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL) е прогноза за финансовата загуба, произтичаща от това, че дадено вземане е класифицирано като вземане в неизпълнение или загуба. Тя се основава на разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които кредиторът очаква да получи, като се вземат предвид паричните потоци от всяко обезпечение и други източници на погасяване. Моделите за изчисляване на LGD/LGL за обезпечени активи отчитат прогнози за бъдеща оценка на обезпеченията, като вземат предвид отбивите от продажбата, времето за реализация на обезпечението, кръстосаните обезпечения и реда на претендиране, разходите за реализация на обезпеченията и процента на оздравяване на експозициите (т.е. излизане от фаза необслужвани). LGD моделите за необезпечени активи отчитат времето за възстановяване, коефициентите на възстановяване и реда на претендиране. Изчислението е на базата на дисконтираните парични потоци, при което паричните потоци се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент на заема.

Експозицията при неизпълнение или загуба (EAD) е прогноза за експозицията към бъдеща дата на неизпълнение или загуба, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след датата на отчета, включително погашения на главница и лихва, както и очакваните усвоявания на кредитни ангажименти. Подходът, който Групата използва за моделиране на EAD, отразява очакваните промени в непогасеното салдо по време на целия срок на кредитната експозиция, определени от настоящите договорни условия като: амортизационни профили, предсрочно погасяване или надплащане, промени в усвояването на неусвоени поети ангажименти и предприети действия за редуциране на кредитния риск преди неизпълнението или загубата. Групата използва модели за определяне на експозицията при неизпълнение, които отразяват характеристиките на портфейлите.

Групата измерва ОКЗ, отчитайки риска от неизпълнение по време на максималния срок на договора (включително опциите за удължаване), при които предприятието е изложено на кредитен риск, но не и за по-дълъг срок, дори ако удължаването или подновяването на договорите е обичайна бизнес практика. Въпреки това за финансовите инструменти като кредитни карти, револвиращи кредитни инструменти и овърдрафти, които включват както заем, така и неусвоен ангажимент, възможността на Групата да изисква погасяване и отказ от допълнително усвояване на задбалансовия ангажимент не ограничава излагането на Групата на кредитни загуби за договорния период. За такива финансови инструменти, Групата измерва ОКЗ за периода, през който е изложена на кредитен риск, а ОКЗ няма да бъдат намалени от действия по управление на кредитния риск, дори и този период да надхвърля максималния срок на договора. Тези финансови инструменти нямат фиксиран срок или структура на погасяване и имат кратък срок за отмяна на договора. Въпреки това, Групата не използва договорното право за анулиране на тези финансови инструменти при текущото си управление на риска. Това е така, защото тези финансови инструменти се управляват на колективна основа и се анулират, само когато Групата узнае за увеличаване на кредитния риск на ниво експозиция. Този по-дълъг период се оценява, като се вземат предвид действията за управление на кредитния риск, които Групата очаква да предприеме, за да редуцира ОКЗ, напр. намаляване на лимитите или анулиране на кредитния ангажимент.

Измерването на ОКЗ се основава на вероятностно претеглена средна кредитна загуба. В резултат на това, определянето на коректива за загуба трябва да бъде едно и също, независимо дали се измерва на индивидуална база или на колективна база (въпреки че измерването на колективна база е по-практично за големи портфейли от експозиции). Във връзка с оценката дали е налице значително увеличение на кредитния риск, може да се наложи извършването на оценка на колективна основа, както е отбелязано по-долу.

Очакваните кредитни загуби се измерват по начин, който:

- измерва обективно средно-претеглена сума, определена в резултат на преценка на набор от възможни резултати;
- отчита стойността на парите във времето; и
- взима предвид обоснована и надеждна информация за исторически събития, икономическата обстановка и прогнози за нея, която може да се набави към отчетния период без излишни разходи или усилия.

Към 31 декември 2022 г. Банка ДСК възвръща политиката отпреди COVID-19 за прилагане на три макро сценария за целите на калкулацията на очакваните кредитни загуби за портфейла от кредити. В сравнение с 2021 г., към 31 декември 2022 г. теглото на най-оптимистичния измежду сценариите се повиши от 50% на 60%. Теглото на сценария за тежък стрес се запази непроменено на 20%.

- В случай на прилагане само на оптимистичния сценарий, очакваните кредитни загуби биха били с 14.4% по-ниски, отколкото отчетените към 31 декември 2022 г.;
- В случай на прилагане само на базовия стрес сценарий, очакваните кредитни загуби биха били с 7.2% по-ниски, отколкото отчетените към 31 декември 2022 г.;
- В случай на прилагане само на тежкия стресов сценарий, очакваните кредитни загуби биха били с 35.9% по-високи, отколкото отчетените към 31 декември 2022 г.

Изчисляване на очаквани кредитни загуби за вземания, обезценявани на индивидуална и колективна основа

Следните експозиции се обезценяват колективно:

- експозиции на дребно;
- експозиции към сегмент Малък бизнес;
- всички останали експозиции, които не са едновременно класифицирани във Фаза 3 и в размер над приетия праг за индивидуално значима експозиция.

Групиране на база на сходни рискови характеристики

Когато ОКЗ се измерват на колективна база, финансовите инструменти се групират въз основа на сходни рискови характеристики, като например:

- вид инструмент;
- категория кредитен риск;
- вид обезпечение;
- дата на първоначално признаване;
- оставащ срок до падежа;
- индустрия;
- географско местоположение на кредитополучателя;
- стойността на обезпечението в съотношение спрямо вземането по финансовия актив, ако то оказва влияние върху вероятността от неизпълнение (например кредит-стойност (LTV) коефициент).

Групите се преглеждат редовно, за да се гарантира, че всяка група се състои от експозиции с хомогенни рискови характеристики.

Кредитно качество

Групата следи кредитния риск за всяка категория финансов инструмент.

Анализът на концентрациите на кредитния риск на Групата по дадена категория финансови активи е представен в следващите таблици. Освен ако не е изрично посочено, за финансовите активи сумите в таблицата представляват балансови стойности. За кредитните ангажименти и договорите за финансова гаранция, сумите в таблицата представляват съответно сумите, поети като ангажименти или са гарантирани.

Парични средства в банки и кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

<i>В хиляди лева</i>	31-декември-2022	31-декември-2021
Концентрация по сектори		
Централна банка	4 830 982	3 064 020
Други банки	2 691 742	2 005 567
Общо	<u><u>7 522 724</u></u>	<u><u>5 069 587</u></u>
Концентрация по региони		
Европа	7 507 594	5 050 583
Северна Америка	14 243	6 910
Азия	355	11 753
Австралия	532	341
Общо	<u><u>7 522 724</u></u>	<u><u>5 069 587</u></u>

Концентрацията на кредитен риск към 31 декември 2022 г. е представена от балансовата стойност на най-голямата експозиция към търговска банка, намалена с полученото обезпечение, която е в размер на 1 485 918 хил. лв (2021: 682 628 хил. лв).

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

<i>В хиляди лева</i>	31-декември-2022	31-декември-2021
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	4 826 539	4 122 632
Други потребителски кредити	4 525 101	4 088 568
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	352 331	308 847
Строителство	284 019	203 762
Финанси, кредит и застраховки	70 033	43 614
Хотели и обществено хранене	227 721	279 509
Промисленост	2 141 900	1 849 743
Операции с недвижимо имущество	645 548	513 983
Бюджетни предприятия	53 956	55 591
Търговия и услуги	1 210 566	1 219 045
Транспорт и съобщения	481 394	373 579
Други индустриални сектори	582 587	307 943
Общо	<u><u>15 401 695</u></u>	<u><u>13 366 816</u></u>
Концентрация по региони		
Европа	15 372 386	13 343 520
Северна Америка	11 319	7 612
Азия	13 120	11 379
Африка	4 439	3 922
Австралия	102	281
Южна Америка	329	102
Общо	<u><u>15 401 695</u></u>	<u><u>13 366 816</u></u>

Към 31 декември 2022 г. 5% от балансовата стойност на кредитите и вземанията в корпоративния сегмент са концентрирани в един контрагент на Групата (2021: 4%).

Експозицията към петте най-големи клиента на дребно възлиза на 0.15% и 0.18% от балансовата стойност на кредитите и вземанията от клиенти в този сегмент съответно към 31 декември 2022 и 2021 г. Тези експозиции са обезпечени в пълен размер.

Вземания от финансов лизинг

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Домакинства	290 723	241 723
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	139 522	111 897
Строителство	97 392	88 257
Финанси и кредит	4 027	1 827
Хотели и обществено хранене	7 798	5 396
Промисленост	116 154	82 515
Операции с недвижимо имущество	7 238	5 758
Търговия и услуги	252 014	212 774
Транспорт и съобщения	351 117	276 001
Административни и спомагателни дейности	65 813	49 167
Други индустриални сектори	28 827	25 487
Общо	1 360 625	1 100 802
Концентрация по региони		
Европа	1 360 625	1 100 802
Общо	1 360 625	1 100 802

Към 31 декември 2022 г. балансовата стойност на най-голямата експозиция към един клиент е в размер на 46 020 хил. лв (2021: 32 158 хил. лв.), което представлява 3% от общата стойност на вземанията по финансов лизинг (2021: 3%).

Инвестиции в ценни книжа

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Държавни дългови ценни книжа	1 172 270	1 706 103
Капиталови инструменти	22 832	19 494
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	905	902
Корпоративни дългови ценни книжа	2 597	5 636
<i>Инвестиции оценявани по амортизирана стойност</i>		
Държавни дългови ценни книжа	1 611 753	1 492 728
Общо	2 810 357	3 224 863
Концентрация по региони		
Европа	2 538 279	2 949 883
Северна Америка	125 120	127 433
Азия	146 958	147 547
Общо	2 810 357	3 224 863

Балансовата стойност на инвестициите в ценни книжа най-добре представя максималната изложеност на активите към кредитен риск.

Към 31 декември 2022 и 2021 г. инвестициите в дългови държавни ценни книжа включват съответно 1 397 839 хил. лв. и 1 711 155 хил. лв., издадени от един емитент.

Групата диверсифицира поетите кредитни рискове посредством прилагане на система за ограничаване на отрасловите рискове. Системата за ограничаване на рискове в сектор се базира на методика, която отчита историческите данни за развитието на съответните отрасли на икономиката. Въпреки това, методиката за определяне на отрасловите лимити предвижда горен праг на максималния дял от общия планиран фирмен портфейл, който може да бъде допуснат като поет риск в даден отрасъл. Това ограничава риска от концентрация. Достигането на така определения максимален дял води до прилагане на по-рестриктивни изисквания при посмането на риск (включително по-високо ниво на одобрение) или до ограничаване на кредитирането в съответния отрасъл.

Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

	31-декември- 2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	108 894	100 522
Други потребителски кредити	387 734	360 932
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	90 241	69 652
Строителство	331 221	285 660
Финанси, кредит и застраховки	29 885	31 843
Хотели и обществено хранене	13 888	17 534
Промисленост	1 020 538	1 012 518
Операции с недвижимо имущество	184 515	245 677
Бюджетни предприятия	96 885	64 683
Търговия и услуги	1 059 753	883 087
Транспорт и съобщения	71 575	152 838
Други индустриални сектори	75 947	105 656
Общо	3 471 076	3 330 602
Концентрация по региони		
Европа	3 462 494	3 329 796
Северна Америка	39	223
Азия	8 364	457
Африка	81	94
Океания	24	24
Южна Америка	74	8
Общо	3 471 076	3 330 602

Експозиции към кредитен риск по клас на финансовия актив, вътрешен рейтинг и фаза

Банката прилага вътрешнорейтингова система, според която клиентите се степенуват по скала от 1 до 10, както следва:

Степен	Описание	Вероятност от неизпълнение (PD)	
		От	До
1	Нисък риск	0%	0.27%
2	Нисък риск	0.27%	0.54%
3	Нисък риск	0.54%	0.93%
4	Умерен риск	0.93%	1.56%
5	Умерен риск	1.56%	2.62%
6	Умерен риск	2.62%	4.36%
7	Завишен риск	4.36%	8.07%
8	Завишен риск	8.07%	19.78%
9	Висок риск	19.78%	100.00%
10	В неизпълнение	100%	100%

В следващите няколко таблици е представен анализ на изложеността на Групата към кредитен риск по видове експозиции, фаза и вътрешен рейтинг, който Групата използва за целите на текущо наблюдение и управление на кредитния риск, без да се взема предвид ефектът от обезпечения и други кредитни подобрения. Ако не е допълнително посочено, финансовите активи са представени в таблицата по балансова стойност. Кредитните ангажменти и финансовите гаранции са представени по заделената или гарантираната сума. Общините и предприятията от публичния сектор (ППС) са представени като отделна категория, тъй като ползват модел на експертна оценка, различен от статистическия модел, който се прилага за останалите клиенти.

Парични средства в банки и кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2022			31-декември-2021
	Фаза 1	Фаза 2	Общо	Фаза 1
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	4 864 976	-	4 864 976	3 816 825
Степени 4-6: Умерен риск	2 670 781	-	2 670 781	1 262 894
Степени 7-8: Завишен риск	301	288	589	146
Степен 9: Висок риск	7 175	-	7 175	-
Общо брутна балансова стойност	7 543 233	288	7 543 521	5 079 865
Обезценки	(20 789)	(8)	(20 797)	(10 278)
Балансова стойност	7 522 444	280	7 522 724	5 069 587

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

31-декември-2022

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	6 179 152	71 717	-	618	6 251 487
Степени 4-6: Умерен риск	5 518 970	374 175	-	706	5 893 851
Степени 7-8: Завишен риск	545 474	499 485	-	713	1 045 672
Степен 9: Висок риск	3 070	154 301	-	979	158 350
Степен 10: В неизпълнение	-	-	553 793	27 569	581 362
Общини, ППС	57 674	-	-	-	57 674
Без оценка	1 968 366	177 878	-	61	2 146 305
Общо брутна балансова стойност	14 272 706	1 277 556	553 793	30 646	16 134 701
Обезценки	(153 339)	(213 391)	(346 676)	(19 600)	(733 006)
Балансова стойност	14 119 367	1 064 165	207 117	11 046	15 401 695

31-декември-2021

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	4 324 723	18 757	-	283	4 343 763
Степени 4-6: Умерен риск	5 020 125	511 862	-	1 023	5 533 010
Степени 7-8: Завишен риск	718 928	664 798	-	1 267	1 384 993
Степен 9: Висок риск	3 354	134 103	-	818	138 275
Степен 10: В неизпълнение	-	-	916 260	37 373	953 633
Общини, ППС	56 104	2 103	-	-	58 207
Без оценка	1 903 608	69 165	-	221	1 972 994
Общо брутна балансова стойност	12 026 842	1 400 788	916 260	40 985	14 384 875
Обезценки	(126 814)	(221 058)	(650 866)	(19 321)	(1 018 059)
Балансова стойност	11 900 028	1 179 730	265 394	21 664	13 366 816

Вземания от финансов лизинг

31-декември-2022

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени вземания по финансов лизинг с кредитна обезценка	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	984 534	58 945	-	-	1 043 479
Степени 4-6: Умерен риск	266 309	36 001	511	-	302 821
Степен 10: В неизпълнение	-	-	48 152	2 187	50 339
Общо брутна балансова стойност	1 250 843	94 946	48 663	2 187	1 396 639
Обезценки	(6 756)	(5 933)	(21 408)	(1 917)	(36 014)
Балансова стойност	1 244 087	89 013	27 255	270	1 360 625

31-декември-2021

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени вземания по финансов лизинг с кредитна обезценка	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	759 368	48 723	-	-	808 091
Степени 4-6: Умерен риск	222 141	71 058	803	-	294 002
Степен 10: В неизпълнение	-	-	28 801	2 954	31 755
Общо брутна балансова стойност	981 509	119 781	29 604	2 954	1 133 848
Обезценки	(7 083)	(14 949)	(9 163)	(1 851)	(33 046)
Балансова стойност	974 426	104 832	20 441	1 103	1 100 802

Инвестиции в ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	31-декември-2022			31-декември-2021
	Фаза 1	Фаза 3	Общо	Фаза 1
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	822 890	-	822 890	1 367 699
Степени 4-6: Умерен риск	366 032	-	366 032	357 898
Степен 10: В неизпълнение	-	6 180	6 180	-
Общо справедлива стойност	1 188 922	6 180	1 195 102	1 725 597
Обезценка	(4 293)	(2 111)	(6 404)	(3 088)

Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност

	31-декември-2022			31-декември-2021
	Фаза 1	Фаза 3	Общо	Фаза 1
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 141 959	-	1 141 959	1 251 766
Степени 4-6: Умерен риск	428 687	-	428 687	243 837
Степен 10: В неизпълнение	-	70 931	70 931	-
Общо брутна балансова стойност	1 570 646	70 931	1 641 577	1 495 603
Обезценка	(5 592)	(24 232)	(29 824)	(2 875)
Общо балансова стойност	1 565 054	46 699	1 611 753	1 492 728

Кредитни ангажменти и договори за финансови гаранции

31-декември-2022

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 283 510	1 529	-	1 285 039
Степени 4-6: Умерен риск	1 474 758	100 292	-	1 575 050
Степени 7-8: Завишен риск	104 578	8 973	-	113 551
Степен 9: Висок риск	7	541	-	548
Степен 10: В неизпълнение	-	-	1 967	1 967
Общини, ППС	96 973	-	-	96 973
Без оценка	391 112	6 836	-	397 948
Общо брутна експозиция	3 350 938	118 171	1 967	3 471 076
Провизии	(34 879)	(10 998)	(311)	(46 188)

31-декември-2021

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 202 495	4 453	-	1 206 948
Степени 4-6: Умерен риск	1 260 300	41 304	-	1 301 604
Степени 7-8: Завишен риск	279 599	19 751	-	299 350
Степен 9: Висок риск	276	3 452	-	3 728
Степен 10: В неизпълнение	-	-	11 201	11 201
Общини, ППС	63 953	79	-	64 032
Без оценка	441 803	1 936	-	443 739
Общо брутна експозиция	3 248 426	70 975	11 201	3 330 602
Провизии	(23 714)	(4 590)	(3 997)	(32 301)

По-долу е представено обобщение на натрупаната обезценка и провизии по видове експозиции към 31 декември 2022 и 2021 г.:

Обезценка и провизии по видове експозиции

31-декември-2022 31-декември-2021

В хиляди лева

Парични средства в банки	(2 270)	(365)
Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност	(18 527)	(9 913)
Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност	(733 006)	(1 018 059)
Вземания по финансов лизинг	(36 014)	(33 046)
Ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и ценни книжа по амортизирана стойност	(9 885)	(5 963)
Кредитни ангажменти и договори за финансови гаранции	(46 188)	(32 301)
Общо	<u>(845 890)</u>	<u>(1 099 647)</u>

Следващите таблици обобщават движението на брутната балансова стойност и провизиите за очаквана кредитна загуба на финансовите активи и провизиите по гаранции и неусвоени кредитни ангажменти за годината по видове експозиции.

Движение на brutната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на парични средства в банки и кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	2022				2021			
	Фаза 1		Фаза 2		Общо		Фаза 1	
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>								
Към 1 януари	5 079 865	(10 278)			5 079 865	(10 278)	5 466 111	(5 969)
Преход към фаза 2	(274)	2	274	(2)	-	-	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	-	-	(6)	-	(6)	-	-
Нови финансови активи закупени или придобити	4 390 902	(20 376)	14	-	4 390 916	(20 376)	2 097 412	(10 226)
Погасени финансови активи	(1 927 260)	9 913	-	-	(1 927 260)	9 913	(2 483 658)	5 969
Курсови разлики	-	(50)	-	-	-	(50)	-	(52)
Към 31 декември	7 543 233	(20 789)	288	(8)	7 543 521	(20 797)	5 079 865	(10 278)

Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

2022

	Фаза 1			Фаза 2			Фаза 3			Закупени финансови активи с кредитна обезценка		Общо	
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>													
Към 1 януари	12 026 842	(126 814)	1 400 788	(221 058)	916 260	(650 866)	40 985	(19 321)	14 384 875	(1 018 059)			
Преход към фаза 1	317 587	(38 906)	(290 102)	27 924	(27 485)	10 982	-	-	-	-	-	-	-
Преход към фаза 2	(297 150)	3 802	377 616	(43 064)	(80 466)	39 262	-	-	-	-	-	-	-
Преход към фаза 3	(56 977)	790	(81 433)	20 438	138 410	(21 228)	-	-	-	-	-	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(20 010)	-	(59 762)	-	(101 249)	-	(6 923)	-	-	-	(187 944)	-
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	63 495	-	66 001	-	33 677	-	3 718	-	-	-	166 891	-
Отписани вземания	-	-	-	-	(350 753)	350 753	(2 814)	2 814	(353 567)	353 567			
Нови финансови активи закупени или придобити	5 721 086	(57 641)	266 262	(25 172)	88 940	(40 075)	5 321	-	6 081 609	(122 888)			
Погасени финансови активи	(3 438 682)	21 945	(395 575)	21 302	(131 113)	32 068	(12 846)	112	(3 978 216)	75 427			
Към 31 декември	14 272 706	(153 339)	1 277 556	(213 391)	553 793	(346 676)	30 646	(19 600)	16 134 701	(733 006)			

Движение на Брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	2021									
	Фаза 1			Фаза 2			Фаза 3			Общо
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	
								Закупени финансови активи с кредитна обезценка	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност
Към 1 януари	10 602 209	(103 503)	1 481 442	(190 358)	1 000 933	(693 390)	63 954	(34 196)	13 148 538	(1 021 447)
Преход към фаза 1	360 460	(45 638)	(348 533)	40 401	(11 927)	5 237	-	-	-	-
Преход към фаза 2	(474 339)	4 988	513 329	(22 521)	(38 990)	17 533	-	-	-	-
Преход към фаза 3	(58 334)	654	(114 779)	19 807	173 113	(20 461)	-	-	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(10 003)	-	(88 948)	-	(225 894)	-	(5 060)	-	(329 905)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	60 531	-	27 626	-	113 058	-	16 100	-	217 315
Отписани вземания	-	-	-	-	(133 344)	133 344	-	-	(133 344)	133 344
Нови финансови активи закупени или придобити	5 084 127	(51 612)	231 682	(31 644)	84 790	(35 697)	2 503	-	5 403 102	(118 953)
Погасени финансови активи	(3 487 281)	17 769	(362 353)	24 579	(158 315)	55 404	(25 472)	3 835	(4 033 421)	101 587
Към 31 декември	12 026 842	(126 814)	1 400 788	(221 058)	916 260	(650 866)	40 985	(19 321)	14 384 875	(1 018 059)

В хиляди лева

Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на вземанията по финансов лизинг

	2022									
	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3		Закупени вземания по финансов лизинг с кредитна обезценка		Общо	
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>										
Към 1 януари	981 509	(7 083)	119 781	(14 949)	29 604	(9 163)	2 954	(1 851)	1 133 848	(33 046)
Преход към фаза 1	47 160	(4 748)	(38 311)	2 744	(8 849)	2 004	-	-	-	-
Преход към фаза 2	(45 615)	384	48 822	(1 310)	(3 207)	926	-	-	-	-
Преход към фаза 3	(5 462)	51	(35 771)	9 028	41 233	(9 079)	-	-	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	-	-	-	-	(4 471)	-	(485)	-	(4 956)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	5 044	-	174	-	305	-	-	-	5 523
Отписани вземания	-	-	-	-	(636)	636	(419)	419	(1 055)	1 055
Нови финансови активи закупени или придобити	434 228	(3 655)	3 753	(1 808)	(5 192)	(3 701)	(220)	-	432 569	(9 164)
Погасени финансови активи	(160 977)	3 251	(3 328)	188	(4 290)	1 135	(128)	-	(168 723)	4 574
Към 31 декември	1 250 843	(6 756)	94 946	(5 933)	48 663	(21 408)	2 187	(1 917)	1 396 639	(36 014)

Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на вземанията по финансов лизинг

	2021									
	Фаза 1			Фаза 2			Фаза 3			Общо
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	
<i>В хиляди лева</i>										
Към 1 януари	863 313	(6 132)	115 928	(9 395)	32 912	(11 345)	7 747	(2 989)	1 019 900	(29 861)
Преход към фаза 1	67 522	(7 463)	(59 587)	4 525	(7 935)	2 938	-	-	-	-
Преход към фаза 2	(69 822)	649	72 013	(1 284)	(2 191)	635	-	-	-	-
Преход към фаза 3	(6 899)	81	(8 523)	1 135	15 422	(1 216)	-	-	-	-
Описани вземания	-	-	-	-	-	-	(752)	752	(752)	752
Нови финансови активи	466 478	(3 656)	29 645	(2 459)	4 631	(1 652)	-	-	500 754	(7 767)
закупени или придобити	(339 083)	9 438	(29 695)	(7 471)	(13 235)	1 477	(4 041)	386	(386 054)	3 830
Погасени финансови активи	981 509	(7 083)	119 781	(14 949)	29 604	(9 163)	2 954	(1 851)	1 133 848	(33 046)
Към 31 декември										

Движение на справедливата стойност и очакваната кредитна загуба на инвестициите, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	2022					2021		
	Фаза 1		Фаза 3		Общо	Фаза 1		
	Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба	Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба		Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба	
<i>В хиляди лева</i>								
Към 1 януари	1 725 597	(3 088)	-	-	1 725 597	2 002 223	(3 575)	
Преход към фаза 3	(7 371)	10	7 371	(10)	-	-	-	
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(1 915)	-	(2 101)	-	-	(230)	
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	53	(1 191)	-	(1 191)	53	288	
Нетно изменение в справедливата стойност	(120 544)	-	-	-	(120 544)	36 090	-	
Нови финансови активи закупени или придобити	3 162	-	-	-	3 162	652 784	(172)	
Погасени финансови активи	(411 922)	647	-	-	(411 922)	(965 500)	601	
Към 31 декември	1 188 922	(4 293)	6 180	(2 111)	1 195 102	1 725 597	(3 088)	

Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на инвестициите, оценявани по амортизирана стойност

	2022				2021			
	Фаза 1		Фаза 3		Фаза 1		Фаза 1	
	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>								
Към 1 януари	1 495 603	(2 875)	-	-	579 231	(1 136)		
Преход към фаза 3	(68 788)	95	68 788	(95)	-	-		
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(2 311)	-	(24 137)	-	(158)		
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	113	-	-	-	121		
Нетно изменение на амортизираната стойност	13 010	-	2 143	-	29 227	(51)		
Нови финансови активи закупени или придобити	306 935	(899)	-	-	905 615	(1 651)		
Погасени финансови активи	(176 114)	285	-	-	(18 470)			
Към 31 декември	1 570 646	(5 592)	70 931	(24 232)	1 495 603	(2 875)		

Движение на кредитните ангажменти и договорите за финансови гаранции, и на начислените провизии за кредитни ангажменти и финансови гаранции

2022

	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3		Общо	
	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба
В хиляди лева								
Към 1 януари	3 248 426	(23 714)	70 975	(4 590)	11 201	(3 997)	3 330 602	(32 301)
Преход към фаза 1	30 982	(4 150)	(22 373)	1 223	(8 609)	2 927	-	-
Преход към фаза 2	(128 927)	1 144	129 391	(1 274)	(464)	130	-	-
Преход към фаза 3	(8 535)	76	(1 092)	48	9 627	(124)	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	(11 519)	-	(8 355)	-	(125)	-	(19 999)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	11 664	-	2 070	-	117	-	13 851
Нови финансови ангажменти договорени или придобити	1 789 757	(12 839)	94 353	(1 445)	184	(14)	1 884 294	(14 298)
Погасени финансови активи	(1 580 765)	4 459	(153 083)	1 325	(9 972)	775	(1 743 820)	6 559
Към 31 декември	3 350 938	(34 879)	118 171	(10 998)	1 967	(311)	3 471 076	(46 188)

Движение на кредитните ангажменти и договорите за финансови гаранции, и на начислените провизии за кредитни ангажменти и финансови гаранции

	2021					
	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3	
	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>						
Към 1 януари	3 343 318	(27 691)	89 259	(5 432)	9 505	(4 040)
Преход към фаза 1	42 683	(2 573)	(41 394)	2 146	(1 289)	427
Преход към фаза 2	(54 024)	320	55 212	(807)	(1 188)	487
Преход към фаза 3	(2 113)	14	(368)	25	2 481	(39)
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	(3 793)	-	(2 035)	-	(607)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	12 458	-	2 489	-	189
Нови финансови ангажменти	1 718 776	(9 483)	39 190	(2 001)	8 273	(2 573)
договорени или придобити	(1 800 214)	7 034	(70 924)	1 025	(6 581)	2 159
Погасени финансови активи	3 248 426	(23 714)	70 975	(4 590)	11 201	(3 997)
Към 31 декември					3 330 602	(32 301)

Таблицата по-долу представя анализ на брутната балансова стойност на предоставените кредити и вземания от клиенти по статус на просрочие.

Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2022		31-декември-2021	
	Брутна балансирана експозиция	Обезценка	Брутна балансирана експозиция	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
0-30 дни	15 684 474	(443 751)	13 597 828	(441 395)
31-60 дни	81 433	(28 598)	90 231	(31 182)
61-90 дни	39 001	(16 775)	70 463	(30 147)
91-180 дни	54 209	(30 443)	62 300	(33 329)
Над 181 дни	275 584	(213 439)	564 053	(482 006)
Общо	16 134 701	(733 006)	14 384 875	(1 018 059)

Модифицирани и реструктурирани кредити

Като резултат от дейностите на Групата по мерки по въздържане, финансовите активи могат да бъдат модифицирани.

Таблицата по-долу представя кредитите, модифицирани и отчетени като реструктурирани през периода:

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Амортизирана стойност преди модификация на финансовите активи, модифицирани през периода	81 553	343 059
Амортизирана стойност след модификация на финансовите активи, модифицирани през периода	92 971	329 485

Таблицата по-долу представя brutната балансова стойност на активите, модифицирани след първоначалното им признаване, за които през текущия период измерването на очакваната кредитна загуба (ОКЗ) се е променило от ОКЗ за целия живот на 12-месечна ОКЗ:

31-декември-2022

	Брутна балансиова стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>		
Кредити, оздравени след модификация, които вече се оценяват на базата на 12-месечни ОКЗ (Фаза 1)	12 377	73
Кредити, които след оздравяването им са върнати обратно във Фаза 2 или Фаза 3, където се оценяват на базата на ОКЗ за целия срок на актива	33 722	12 377

31-декември-2021

	Брутна балансиова стойност	Очаквана кредитна загуба
<i>В хиляди лева</i>		
Кредити, оздравени след модификация, които вече се оценяват на базата на 12-месечни ОКЗ (Фаза 1)	10 846	97
Кредити, които след оздравяването им са върнати обратно във Фаза 2 или Фаза 3, където се оценяват на базата на ОКЗ за целия срок на актива	58 214	14 014

Таблиците по-долу представят обобщение на реструктурираните активи:

31-декември-2022

	Обслужвани кредити - Фаза 2			Необслужвани кредити - Фаза 3		
	Брутна балансова стойност на кредитите и вземанията от клиенти	Модификация	Рефинансиране	Общо обслужвани преструктурирани кредити	Общо преструктурирани кредити	Коефициент на преструктуриране ¹
Кредити и вземания от клиенти						
Корпоративни клиенти	7 651 033	193 348	6 091	199 439	55 027	3.33%
Потребителски кредити на физически лица	4 866 356	20 026	53 941	73 967	151 097	4.62%
Жилищни и ипотечни кредити	4 941 964	37 462	7 794	45 256	99 115	2.92%
Общо	17 459 353	250 836	67 826	318 662	305 239	10.87%

В хиляди лева

31-декември-2021

	Обслужвани кредити - Фаза 2			Необслужвани кредити - Фаза 3		
	Брутна балансова стойност на кредитите и вземанията от клиенти	Модификация	Рефинансиране	Общо обслужвани преструктурирани кредити	Общо преструктурирани кредити	Коефициент на преструктуриране ¹
Кредити и вземания от клиенти						
Корпоративни клиенти	6 453 382	239 972	5 859	245 831	77 114	5.00%
Потребителски кредити на физически лица	4 683 631	24 805	44 886	69 691	208 801	5.95%
Жилищни и ипотечни кредити	4 284 033	41 296	7 548	48 844	123 838	4.03%
Общо	15 421 046	306 073	58 293	364 366	409 753	14.98%

В хиляди лева

¹ Коефициентът на преструктуриране е съотношението на общо преструктурираните кредити към брутната балансова стойност на предоставените кредити.

31-декември-2022

	Брутна балансова стойност на преструктурираните кредити			Очаквана кредитна загуба		
	Фаза 2	Фаза 3	Общо	Фаза 2	Фаза 3	Общо
<i>В хиляди лева</i>						
Кредити и вземания от клиенти						
Корпоративни клиенти	199 439	55 027	254 466	51 806	35 778	87 584
Потребителски кредити на физически лица	73 967	151 097	225 064	23 114	97 008	120 122
Жилищни и ипотечни кредити	45 256	99 115	144 371	5 091	54 666	59 757
Общо	318 662	305 239	623 901	80 011	187 452	267 463

31-декември-2021

	Брутна балансова стойност на преструктурираните кредити			Очаквана кредитна загуба		
	Фаза 2	Фаза 3	Общо	Фаза 2	Фаза 3	Общо
<i>В хиляди лева</i>						
Кредити и вземания от клиенти						
Корпоративни клиенти	245 831	77 114	322 945	66 780	39 378	106 158
Потребителски кредити на физически лица	69 691	208 801	278 492	20 422	154 055	174 477
Жилищни и ипотечни кредити	48 844	123 838	172 682	6 523	70 970	77 493
Общо	364 366	409 753	774 119	93 725	264 403	358 128

Ипотечно кредитиране

Групата държи жилищни имоти като обезпечение за ипотечните кредити, които Банката предоставя на своите клиенти. Групата следи изложеността си на ипотечно кредитиране на дребно, използвайки съотношението заем към стойност (LTV), което се изчислява като съотношение на brutната сума на заема - или сумата, заделена за кредитни ангажименти - към стойността на обезпечението. Оценката на обезпечението изключва всякакви корекции за получаване и продажба на обезпечението. Стойността на обезпечението за жилищни ипотечни кредити обикновено се базира на първоначалната стойност на обезпечението, актуализирана въз основа на промени в индексите на цените на жилищата. За заемите с кредитна обезценка стойността на обезпечението се основава на последните оценки. Таблиците по-долу показват експозициите от ипотечни кредити по диапазони на LTV.

	31-декември-2022		31-декември-2021	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	884 758	(4 884)	621 285	(5 748)
51-70%	1 239 757	(7 203)	907 456	(9 294)
71-90%	1 601 864	(9 412)	1 531 384	(16 097)
91-100%	723 321	(3 847)	660 995	(5 973)
Над 100%	346 673	(3 879)	354 342	(5 266)
Общо	4 796 373	(29 225)	4 075 462	(42 378)

Просрочени активи - ипотечни кредити

	31-декември-2022		31-декември-2021	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	35 527	(16 967)	45 231	(21 321)
51-70%	33 806	(15 128)	43 957	(19 949)
71-90%	24 945	(12 494)	47 655	(22 634)
91-100%	7 443	(3 899)	14 082	(7 694)
Над 100%	43 869	(37 711)	57 646	(47 425)
Общо	145 590	(86 199)	208 571	(119 023)

Кредитни ангажименти по ипотечни кредити

	31-декември-2022		31-декември-2021	
	Размер на ангажимента	Провизии	Размер на ангажимента	Провизии
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	13 776	(47)	12 837	(72)
51-70%	10 176	(33)	7 082	(12)
71-90%	9 431	(34)	7 902	(21)
91-100%	5 915	(24)	3 440	(2)
Над 100%	69 596	(388)	69 261	(485)
Общо	108 894	(526)	100 522	(592)

Активи, придобити от обезпечение

През 2022 г., Групата е придобила недвижими имоти, обезпечения по кредити на стойност 4 550 хил. лв. (2021 г.: 2 534 хил. лв.). Политиката на Групата е да придобива обезпечения недвижими имоти с цел защита на продажната цена и да извършва внимателна оценка на възможността за реализацията на имота на разумна цена. Основната цел е да се реализира своевременно придобитото обезпечение при постигане на най-уместната цена.

В таблицата по-долу са представени общо обезпеченията, държани срещу разплащателни сметки в Централната банка и банки-кореспонденти, кредити и вземания от банки и други клиенти, по справедлива стойност определена съгласно действаща политика на Групата, ограничена до brutния размер на кредитите, които обезпечават, както и размерът на кредитите, предоставени от Групата без обезпечение.

Кредити и вземания от банки и от клиенти, представени по вид обезпечение

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Обезпечени с ипотека	5 442 165	4 900 485
Парично обезпечение	60 941	67 795
Държавни ценни книжа	416 618	219 386
Други обезпечения*	7 533 709	7 173 085
Без обезпечение	10 224 789	7 103 989
Общо	23 678 222	19 464 740

* Други обезпечения включват вещни обезпечения, гаранции от кредитни институции, залог на вземания и лични гаранции по кредити.

В числото на кредити и вземания от банки и обезпеченията по тях са и вземанията по сделки за обратна продажба/обратно изкупуване на ценни книжа (репо - сделки). В таблицата по-долу са представени балансовата стойност на репо - сделките и справедливата стойност на държаните по тях обезпечения.

Споразумения по репо – сделки

	31-декември-2022		31-декември-2021	
	балансова стойност	стойност на обезпечение	балансова стойност	стойност на обезпечение
<i>В хиляди лева</i>				
Вземания от банки	416 618	442 736	235 711	222 840
Общо	416 618	442 736	235 711	222 840

(г) Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Групата се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Председател на КУОР е Началникът на Управление „Обща политика и управление на риска“ към Направление „Управление на Риска“. Заседания на комитета се провеждат след края на всяко тримесечие. На тях се представя и обсъжда отчет за нивото на операционния риск за периода и се вземат оперативни решения, които не са възложени в изрична компетентност на УС или други органи, и се планират мерки за ограничаване/елиминирание на идентифицираните операционни рискове. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития. Разгледаният от КУОР отчет за нивото на операционния риск се докладва на УС на Банка на ДСК с предложение за приемане на съответните решения, които са в неговите правомощия.

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск“ към Управление „Обща политика и управление на риска“, което е част от независимото от бизнес звената Направление „Управление на риска“. Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

В Групата на ДСК има внедрена единна система за идентифициране и управление на операционния риск, изградена по модел на Банкова група ОТП. Тя е базирана на събиране на данни за възникналите в Групата операционни събития, анализ на потенциалния ефект от възникването на такива и периодичното информиране на ръководството за нивото на операционния риск. Процесът е разработен на основата на декларирането на информацията от така наречените “собственици на процеси“, които са служители на ръководни позиции в Централно управление, клоновата мрежа и дъщерните дружества от Групата, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Групата, като класификацията и анализът им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове. Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от експертите в различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск“.

Като част от този процес се изготвят и т.нар. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятното настъпване на събитие с катастрофални последици.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи и посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, обхващащи основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Групата бизнес процеси.

Групата разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива. Ефикасността на плана се тества ежегодно с цел да се удостовери готовността на Банката за реакция при възникване на криза и осигуряване на непрекъснатостта на дейността ѝ. Резултатите от теста се докладват на УС на Банка ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

В съответствие с европейските стандарти за възлагане на дейности на външни изпълнители, Групата разполага с методология за първоначална и последваща оценка на риска от възлагането на дейности на външни изпълнители.

Аналогично и съобразно вътрешните нормативни правила, на ежегодна оценка на риск подлежат и използваните в Банката модели.

Репутационният риск, който е резултат от възникнали операционни събития в сферата на ИТ технологиите, се изчислява посредством методология, разработена според стандарта на Групата на ОТП.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Отдел „Управление на операционния риск“ за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31 март 2014 г. На това основание необходимият регулаторен капиталов задел за операционен риск се изчислява централизирано от Банкова група ОТП, а достатъчността му се проверява ежегодно в процеса на Вътрешния анализ на адекватността на капитала. Допълнително е разработена и се прилага вътрешна методология за извършване на стрес тестове, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на задения капитал за операционен риск на Групата.

Ежегодно Банката извършва преглед на предоставяните продукти, в който вниманието е основно насочено към риска от неправомерно поведение и фокус върху най-значимите контроли, интегрирани в процесите на продажба за смекчаване на този риск.

Разработена е и е в сила застрахователна политика, съгласно която Банката поддържа валидни застрахователни полици, покриващи основни рискове като кражба и щета върху материални активи, ценни пратки и други. Застрахователните полици подлежат на регулярен преглед и актуализация.

Ежегодно за всички служители се провежда обучение на операционен риск, целящо повишаване на информираността за разпознаване и ограничаване на операционните рискове. Обучението е задължително и за всички новопостъпили служители.

Звената, отговорни за управлението на различните видове риск, извършват постоянен последващ контрол на извадкова база и с различна периодичност, за да се уверят в спазването на правилата и процедурите за осигуряване на консистентност, сигурност и валидност на извършваните трансакции. Този тип контрол е основно насочен към откриване на оперативни човешки и технически грешки, неизвършени действия от страна на отговорните служители или преднамерени неточности.

Системата за управление на операционния риск е обект на годишния процес по надзорен преглед и оценка (ПНПО), на регулярни проверки по реда на годишния процес по надзорен преглед и оценка от страна на Управление „Банков надзор“ на БНБ, Управление „Вътрешен одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП.

През 2022 г. в Банковата група на ДСК няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Групата. За всички, т. нар. извънредни операционни събития, които са със съществено потенциално финансово или репутационно въздействие, са разработени планове за действие и са предприети всички необходими и достатъчни мерки, за да се ограничи ефекта им, както и да се намали и елиминира вероятността от възникването им за в бъдеще.

(д) Управление на капитала

Регулаторните изисквания за капитал на Групата се базират на разпоредбите на CRD IV.

(1) Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на Банката към 31 декември 2022 и 2021 г. е представен от базовия капитал от първи ред, който се състои от следните основни елементи:

- емитиран капитал;
- законови и други резерви;
- отбивки за нематериални активи, коригирани с пруденциалната натрупана амортизация на софтуерните активи и други регулаторни корекции, свързани с позиции, които се включват в счетоводния капитал или активите на Банката, но се третират по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.

В допълнение, Групата добавя към базовия капитал от първи ред и част от провизиите за очакваните кредитни загуби с цел смекчаване на въздействието от въвеждането на МСФО 9. Това е временна мярка, въведена с решение на Управителния съвет на БНБ от 15 май 2020 г., която изтича на 31 декември 2024 г.

CRD IV определя обхвата на дружествата, подлежащи на надзорна консолидация.

- Консолидирани по метода на пълна консолидация за надзорни цели са всички дружества в обхвата на настоящия консолидиран финансов отчет (вж. също Приложение 1(и) 3);
- Оценено по метода на собствения капитал е асоциираното Дружество за касови услуги АД.

В чл. 468 в Регламент 575/2013 (ЕС) на институциите се дава възможност от изчислението на елементите на базовия собствен капитал да се изключва дисконтираният размер на нереализираните печалби или загуби, натрупани от 31 декември 2019 г., отчетени като „промени в справедливата стойност на дългови инструменти, оценени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“ на счетоводния баланс, съответстващи на експозиции към централни правителства, към регионални правителства или местни органи на властта. При изчисляване на капиталовата си адекватност за четвъртото тримесечие Банка ДСК се включва в последния етап от прилагане на това временно третиране на нереализирани печалби и загуби, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, валидно до 31 декември 2022 г. На 31 октомври 2022 г. Съветът на ЕС е внесъл предложение за продължаване на неговото прилагане до 31 декември 2025 г.

Групата изчислява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между базовия капитал от първи ред и рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи и трябва да бъде по-висока от 12.96%, включително изискванията за буфери. Отношението на общата капиталова адекватност, включително изискванията за буфери, трябва да бъде по-високо от 17.25%.

(2) *Капиталови показатели*

Собствен капитал (капиталова база)

<i>В хиляди лева</i>	Базел III 2022	<u>Базел III</u> <u>2021</u>
Капитал от първи ред	3 255 656	3 366 271
Базов собствен капитал от първи ред	3 255 656	3 366 271
Допълнителен капитал от първи ред	-	-
Капитал от втори ред	-	-
Собствен капитал	<u>3 255 656</u>	<u>3 366 271</u>
Капиталово изискване за кредитен риск	1 224 049	1 093 565
Капиталово изискване за пазарен риск	2 931	3 482
Капиталово изискване за операционен риск	50 212	61 238
Общо капиталово изискване	<u>1 277 192</u>	<u>1 158 285</u>
Излишък на общия капитал	1 978 464	2 207 986
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	20.39%	23.25%
Отношение на обща капиталова адекватност	20.39%	23.25%

Политиката на Групата по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на Банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от разпределения капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за управление на активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от Групата кредитен, пазарен и операционен риск. Съвместно с Банка ОТП Унгария, в процеса на планиране на капитала на групата, се извършва вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал, като се преценява необходимостта от увеличение на регулаторния капитал.

Във връзка с прилагане на международната регулаторна рамка Базел III, последователно се въвеждат допълнителни капиталови буфери. Целта е да се осигуряват допълнителни средства за възстановяване и реструктуриране на банките в условията на криза, както и да се запазят натрупаните до момента капиталови резерви, за предотвратяване или намаляване ефекта от дългосрочни нециклични или макропруденциални рискове, които биха могли да предизвикат смущения във финансовата система като цяло.

Спазвайки разпоредбите на Наредба 8 на Българска народна банка (БНБ), Групата поддържа предпазен капиталов буфер от базовия собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от сумата на общата рискова експозиция. Със същата наредба, БНБ въвежда изискване за определяне на капиталов буфер за системен риск. През 2022 г., буферът е в размер на 3% от рисково претеглените експозиции. Групата поддържа специфичен за нея антицикличен капиталов буфер. Определянето на буфера зависи от нивото на референтния индикатор, който БНБ обявява всяко тримесечие. Високите нива на кредитна активност водят до повишаване на нивото на този макропруденциален инструмент, приложим към кредитни рискови експозиции в България от 0.5% на 1%, в сила от 1 октомври 2022 г. През 2023 г. се очаква антицикличният капиталов буфер да достигне ниво от 1.5%, считано от 1 януари 2023 г. и впоследствие да бъде увеличен отново с 0.5% до ниво от 2%, считано от 1 октомври 2023 г. Специфичният за Групата антицикличен капиталов буфер към 31 декември 2022 г. е 0.95%. Капиталовите изисквания се повишават и с въвеждане на буфер за друга системно значима институция, който БНБ е изчислила за 2022 г. на 1.00% от общите рискови експозиции на Групата.

Съгласно съвместно решение на БНБ и Централната банка на Унгария, в резултат на извършен надзорен преглед и оценка, през 2022 г., Групата следва да поддържа допълнително капиталово изискване от 1.8%, разпределено между капитала от първи ред 75% и 56.25% от базовия собствен капитал от първи ред. Определена е и насока по стълб 2 в размер на 2%, като поради въведените от Европейската централна банка мерки във връзка с COVID-19 на кредитните институции е разрешено да оперират под тази насока до 31 декември 2022 г. През 2023 г. Банка ДСК следва да поддържа допълнително капиталово изискване по стълб 2 в размер на 1.94% и съответно капиталова насока по стълб 2 в размер на 1.75%.

(е) Определяне на справедлива стойност

Определянето на справедливата стойност на финансови активи и пасиви, за които не са налични наблюдаеми пазарни цени изисква използване на техники за оценка, както е описано в счетоводната политика. За финансови инструменти, които се търгуват рядко и за които липсва прозрачност на ценовите равнища, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква известна преценка в зависимост от ликвидност, концентрация, несигурност на пазарните фактори, ценови предположения и други рискове, които оказват влияние на съответния инструмент.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява необходимостта от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите и се променя, въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти (Ниво 2), Групата определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара.

Групата има установена контролна среда по отношение на оценяване на справедливи стойности. Справедливите стойности на финансовите инструменти се определят от независимо от фронт офис звено за контрол на пазарния риск и риска от контрагенти. Специфичните контроли включват: проверка на реалната ценова информация и извършване на повторна оценка чрез използване на модели на оценяване; процес на преглед и одобрение на нови модели и промени в модели, включващи измерване и бек-тестване на модели базирани на реални пазарни сделки; анализ и изследване на съществени ежедневни движения в резултат на преценки; преглед на съществени входни данни, които не се наблюдават на пазара.

Таблицата по-долу анализира финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност по ниво на справедливата стойност.

	Ниво 1: Обявени пазарни цени на активни пазари	Ниво 2: Оценъчни техники – с помощта на наблюдаеми входни данни	Ниво 3: Оценъчни техники – без наличие на наблюдаеми входни данни	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
31-декември-2022				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	50 482	-	-	50 482
Деривативни финансови инструменти	-	108 819	-	108 819
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	594	311	2 597	3 502
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1 172 298	9 639	13 165	1 195 102
Общо	1 223 374	118 769	15 762	1 357 905
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	95 927	-	95 927
Общо	-	95 927	-	95 927
31-декември-2021				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	143 362	-	-	143 362
Деривативни финансови инструменти	40	33 419	-	33 459
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	597	305	5 636	6 538
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1 706 131	6 474	12 992	1 725 597
Общо	1 850 130	40 198	18 628	1 908 956
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	43 629	-	43 629
Общо	-	43 629	-	43 629

Банка ДСК АД
Консолидиран финансов отчет
за 2022 година

Следващите таблици анализират справедливите стойности на финансови инструменти, отчитани не по справедлива стойност, по ниво в йерархията на справедливите стойности, където се категоризира оценката по справедлива стойност.

Към 31 декември 2022 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	5 797 316	-	-	5 797 316	5 797 316
Кредити и вземания от банки	-	2 629 263	-	2 629 263	2 629 263
Нетни вземания по финансов лизинг	-	-	1 360 625	1 360 625	1 360 625
Кредити и вземания от клиенти	-	-	15 451 173	15 451 173	15 401 695
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	1 611 753	-	-	1 611 753	1 611 753
Пасиви					
Депозити от банки	-	60 186	-	60 186	60 186
Депозити от клиенти	-	23 902 799	-	23 902 799	23 902 795
Кредити от финансови институции	-	684 298	-	684 298	684 298
Задължения по лизинг	-	17 821	-	17 821	17 821
Подчинен срочен дълг	-	225 431	-	225 431	225 431

Към 31 декември 2021 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	3 959 884	-	-	3 959 884	3 959 884
Кредити и вземания от банки	-	1 915 161	-	1 915 161	1 915 161
Нетни вземания по финансов лизинг	-	-	1 098 640	1 098 640	1 100 802
Кредити и вземания от клиенти	-	-	13 442 073	13 442 073	13 366 816
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	1 492 728	-	-	1 492 728	1 492 728
Пасиви					
Депозити от банки	-	255 502	-	255 502	255 502
Депозити от клиенти	-	20 052 902	-	20 052 902	20 052 824
Кредити от финансови институции	-	203 554	-	203 554	203 554
Задължения по лизинг	-	20 793	-	20 793	20 793

Справедливата стойност на паричните средства и депозити при банки, както и на кредитите, предоставени на или получени от банки е приблизително равна на отчетната им стойност, поради това, че са краткосрочни.

Справедливата стойност на кредитите, предоставени на други клиенти е определена като са използвани оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби през живота на кредита, пазарни лихвени нива и прогнозни анализи. За обезценените кредитите с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение.

С цел по-голяма точност на оценката кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на депозитите от клиенти е изчислена, като са използвани техники на дисконтирани парични потоци, при лихвените нива, които се предлагат в страната за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

4. Нетен доход от лихви

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от лихви		
Кредити и вземания от банки	101 054	5 275
Кредити и вземания от клиенти	659 631	585 708
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	17 775	23 401
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	17 604	10 334
Депозити от банки (отрицателни лихви)	1 115	959
Депозити от клиенти (отрицателни лихви)	1 853	2 833
Общо	799 032	628 510
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(4 388)	(70)
Депозити от клиенти	(1 431)	(925)
Кредити от банки и финансови институции	(5 954)	(15)
Задължения по лизинг	(139)	(154)
Подчинен срочен дълг	(511)	-
Парични средства при Централната банка (отрицателни лихви)	(1 482)	(1 712)
Кредити и вземания от банки (отрицателни лихви)	(4 187)	(12 306)
Кредити и вземания от клиенти (отрицателни лихви)	(124)	(162)
Общо	(18 216)	(15 344)
Нетен доход от лихви	780 816	613 166

5. Нетен доход от такси и комисиони

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от такси и комисиони		
<i>в български лева</i>		
Разплащателни операции	114 588	89 872
Кредитни сделки	32 693	28 558
Депозитни сделки	95 234	93 966
Управление на договорни и пенсионни фондове	45 175	40 876
Други	47 283	41 542
	<u>334 973</u>	<u>294 814</u>
<i>в чуждестранна валута</i>		
Разплащателни операции	37 775	28 874
Кредитни сделки	9 759	8 237
Депозитни сделки	8 008	7 482
Други	14 250	7 672
	<u>69 792</u>	<u>52 265</u>
Общо	<u>404 765</u>	<u>347 079</u>
Разходи за такси и комисиони		
<i>в български лева</i>	(45 191)	(36 491)
<i>в чуждестранна валута</i>	(8 485)	(6 466)
Общо	<u>(53 676)</u>	<u>(42 957)</u>
Нетен доход от такси и комисиони	<u><u>351 089</u></u>	<u><u>304 122</u></u>

Другите приходи от такси и комисиони съдържат приходи от посреднически услуги, sms съобщения, пакетни програми, такси за обработка на гаранции, комисиони по търговски факторинг и други.

6. Нетни доходи от търговия

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Валутна търговия	57 323	31 916
Нетен лихвен доход от ценни книжа в търговски портфейл	573	(683)
Търговия и преценка на ценни книжа	(6 238)	(1 473)
Нетен доход от деривативни инструменти	(22 321)	(4 884)
Нетни печалби от неефективност на хеджиране	(53)	7
Общо	<u><u>29 284</u></u>	<u><u>24 883</u></u>

Нетни печалби или загуби от хеджиране на справедлива стойност

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Загуба от хеджирани активи	(10 351)	(15 282)
Печалба от хеджиращи инструменти	<u>10 298</u>	<u>15 289</u>
Неефективност, призната директно в печалбата или загубата	<u>(53)</u>	<u>7</u>

Ефектът от преоценка на деривативни сделки, които хеджират репо сделки е отчетен в нетни печалби/(загуби) от валутна преоценка в отчета за печалбата или загубата.

Допълнителна информация за хеджирането е представена в Приложение 17.

7. Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Дългови инструменти	(413)	17 245
Капиталови инструменти	<u>(3 517)</u>	<u>132</u>
Общо	<u>(3 930)</u>	<u>17 377</u>

8. Нетни печалби от реализация на финансови активи, оценени по амортизирана стойност

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Възстановени суми по отписани кредити и вземания	14 470	11 974
Продажба на финансови активи	<u>6 376</u>	<u>10 340</u>
Общо	<u>20 846</u>	<u>22 314</u>

Приходите от продажба на финансови активи са в резултат на продажба на портфейл от проблемни кредити.

9. Други оперативни доходи, нетно

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от оперативен лизинг	6 171	4 601
Приходи от финансиране	6 071	358
Нетна печалба / (загуба) от освобождаване от нефинансови активи	4 474	(1 082)
Приходи от дивиденди	4 010	598
Приходи от насм на инвестиционен имот	1 604	1 474
Приходи от охрана и инкасо	2 078	822
Приходи от предоставени услуги	1 348	3 917
Приходи от картови оператори	472	293
Нетни печалби/ (загуби) от държавни ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	434	(128)
Приходи от туристически услуги	14	78
Други	4 315	7 873
Общо	30 991	18 804

10. Нетни загуби от обезценка на финансови активи

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни загуби от обезценка на кредити и вземания по договори за факторинг и финансов лизинг	(72 834)	(134 434)
Нетни загуби от обезценка на ценни книжа	(30 021)	(1 106)
Нетни загуби от обезценка на кредити и вземания от банки	(10 463)	(4 257)
Печалба от закупени вземания с кредитна обезценка	9 503	9 299
Нетни загуби от обезценка на други вземания	(885)	(294)
Общо	(104 700)	(130 792)

11. Нетни печалби от обезценка на нефинансови активи

	<i>Прил.</i>	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>			
Загуба от обезценка на ДМА	25	(1 392)	(5 849)
Обратно проявление на обезценка на материали		-	344
Обратно проявление на обезценка на придобити обезпечения		4 320	6 194
Общо		<u>2 928</u>	<u>689</u>

Отчетената печалба от обезценка на придобити обезпечения е отразена в балансовата стойност на тези активи (вж. Приложение 27).

12. Разходи за персонала

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Трудови възнаграждения	169 803	154 674
Осигурителни и социални разходи	37 825	30 749
Разход за плащания на базата на акции, уреждани с парични средства	1 167	1 091
Други	1 777	1 708
Общо	<u>210 572</u>	<u>188 222</u>

Средният списъчен брой персонал в Групата, приравнен към пълно работно време за 2022 и 2021 г. е съответно 5 985 и 6 052.

13. Разходи за амортизация

		2022	2021
<i>В хиляди лева</i>	<i>Прил.</i>		
Инвестиционни имоти	23	443	443
Активи с право на ползване	24	7 675	7 999
Дълготрайни материални активи	25	28 163	25 758
Нематериални активи	26	25 626	29 540
Общо		<u>61 907</u>	<u>63 740</u>

14. Други разходи

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за услуги	101 766	106 396
Вноски в гаранционни фондове и регулаторни такси	52 764	39 882
Разходи за материали	23 191	16 554
Разходи свързани с краткосрочен лизинг	4 226	3 940
Разходи, свързани с лизинг на активи с ниска стойност	2 064	1 829
Други разходи	6 655	6 840
Общо	<u>190 666</u>	<u>175 441</u>

Начислените суми за услугите, предоставени от регистрираните одитори включват независим финансов одит в размер на 1 669 хил. лв. и други несвързани с одита услуги в размер на 71 хил. лв. (2021 г.: съответно 1 416 хил. лв. и 46 хил. лв.).

15. Разход за данък върху печалбата

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Разход за текущ данък	(58 085)	(46 743)
(Разход за)/ приход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни данъчни разлики	(1 511)	840
Общо	<u>(59 596)</u>	<u>(45 903)</u>

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Счетоводна печалба	623 257	462 440
Данък върху печалбата, изчислен при приложимата данъчна ставка	(62 326)	(46 244)
Признат данъчен кредит за удържан данък в чужбина	790	375
Отписване на отсрочени данъчни активи	(85)	-
Разход за данък за минали години	(31)	-
Данък върху постоянни данъчни разлики	2 056	(34)
Разход за данък върху печалбата	<u>(59 596)</u>	<u>(45 903)</u>
Ефективна данъчна ставка	9.56%	9.93%

Текущият данък е изчислен при действаща ставка 10% за 2022 и 2021 г.

16. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в каса	903 855	805 458
Разплащателни сметки при Централната банка	4 832 951	3 064 086
Разплащателни сметки при банки-кореспонденти	62 780	90 705
Обезценка	(2 270)	(365)
Общо	5 797 316	3 959 884

Паричните средства в каса включват и парични средства на път и касови наличности в АТМ.

Разплащателните сметки в Централната банка се използват за директно участие на паричния пазар и пазара на ценни книжа, за извършване на сетълмент, както и за съхранение на средства за участието на Банковата група в гаранционния механизъм на системата, обработваща платежни операции, свързани с карти. Средствата по сметките покриват и регламентирания минимален резерв в размер на 1 906 544 хил. лв. и 1 563 810 хил. лв. съответно към 31 декември 2022 и 2021 г. Минималните резерви са безлихвени и се регулират на месечна база. Дневни флуктуации са разрешени. Недостиг или свръхрезерв на средства на месечна база се санкционира с наказателна лихва. За годините, приключващи на 31 декември 2022 и 2021 г. отчетеният разход за лихви поради свръхрезерв е в размер съответно 1 367 хил. лв. и 1 495 хил. лв. и представен на ред „Парични средства при Централната банка (отрицателни лихви)“ в Приложение 4.

Обезценката към 31 декември 2022 г. в размер на 2 270 хил. лв. включва 1 978 хил. лв. обезценка на разплащателни сметки при Централната банка и 292 хил. лв. обезценка на разплащателни сметки при банки-кореспонденти.

Обезценката към 31 декември 2021 г. в размер на 365 хил. лв. включва 66 хил. лв. обезценка на разплащателни сметки при Централната банка и 299 хил. лв. обезценка на разплащателни сметки при банки-кореспонденти.

Разплащателните сметки на Групата при банки от Група ОТП са оповестени в Приложение 39.

17. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Български ДЦК в лева	33 842	57 008
Български ДЦК във валута	14 290	86 354
Дългови ЦК на чуждестранни емитенти във валута	2 350	-
Общо	50 482	143 362

Държавните ценни книжа, емитирани от Република България, включват емисии, деноминирани в BGN и EUR, като лихвеният доход към 31 декември 2022 г. от деноминиранияте в BGN книжа е между 0.00% и 4.00% (2021: между 0.00% и 4.00%), а за деноминиранияте в EUR – между 0.375% и 3.125% (2021: между 1.875% и 3.125%).

Държавните ценни книжа на чуждестранни емитенти включват емисии, деноминирани в EUR, като лихвеният доход към 31 декември 2022 г. е между 2.375% и 2.875% (2021: между 0.45% и 3.875%).

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2022

	Балансова стойност		Условна
	актив	пасив	стойност
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	40 957	39 207	975 555
Договори за обмяна на валута	21 106	20 036	1 406 784
Стокови суапове	14 420	15 940	626 962
Общо	76 483	75 183	3 009 301
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	32 336	-	493 202
Договори за обмяна на валута	-	20 744	391 166
Общо	32 336	20 744	884 368
Общо деривативни финансови инструменти	108 819	95 927	3 893 669

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2021

	Балансова стойност		Условна
	актив	пасив	стойност
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	9 881	7 652	1 417 385
Договори за обмяна на валута	12 547	12 191	1 620 147
Стокови суапове	10 585	10 837	219 231
Общо	33 013	30 680	3 256 763
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	446	12 949	602 759
Общо	446	12 949	602 759
Общо деривативни финансови инструменти	33 459	43 629	3 859 522

Салдата по деривативни сделки, сключени с Група ОТП са оповестени в Приложение 39.

Деривативите за хеджиране на справедлива стойност към 31 декември 2022 г. са два вида: 1) лихвени суапове, използвани за хеджиране на лихвен риск и 2) валутни суапове, използвани за хеджиране на валутен риск. Хеджираните позиции представляват съответно държавни ценни книжа и репо сделки върху държавни ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Балансовата стойност на хеджираните позиции към 31 декември 2022 г. е в размер на 883 645 хил. лв.

Деривативите за хеджиране на справедлива стойност към 31 декември 2021 г. са лихвени суапове, използвани за хеджиране на лихвен риск. Сделките са сключени с Банка ОТП (вж. също Приложение 39). Хеджираните позиции представляват държавни ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, чиято балансова стойност към 31 декември 2021 е в размер на 646 842 хил. лв.

<i>В хиляди лева</i>	2022	2021
Печалба от промени в справедливата стойност, използвани за изчисляване на неефективността на хеджирането за годината (Приложение 7)	33 774	14 931
Натрупана стойност на корекциите от хеджиране на справедлива стойност на хеджираната позиция, включена в балансовата ѝ стойност към края на отчетния период	(29 619)	10 351

Средните лихвени проценти на лихвените суапове и средният валутен курс на размяна по договорите за обмяна на валута към 31 декември 2022 и 2021 г. са както следва:

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Лихвени суапове		
Номинална стойност	493 202	602 759
Среден фиксиран лихвен процент	0.992%	0.974%
Среден плаващ лихвен процент	3.180%	(0.184%)
Договори за обмяна на валута		
Номинална стойност	391 166	-
Среден курс на обмяна EUR/HUF	411	-

Групата не счита, че е изложена на съществен валутен риск по отношение на хеджираните позиции, както и на хеджиращите инструменти, тъй като чрез сключените сделки и прилаганата стратегия (одобрена от ОТП Груп) няма отворени валутни позиции към 31 декември 2022 г. Прилаганата стратегия включва и покриване на възможните произтичащи от сделките валутни рискове. Представянето на резултатите при отчитане на хеджирането в съответствие с изискванията на МСФО 9 са отразени в Отчета за печалбата и загубата в редове „Приходи от лихви“, „Нетни загуби/печалби от валутна преоценка“ и „Нетни доходи от търговия“.

18. Кредити и вземания от банки

(а) Анализ по видове

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Депозити при банки-кореспонденти		
в лева	1 000	1 000
в чуждестранна валута	2 213 492	1 683 947
Блокирани средства (Приложение 36(г))	16 666	4 415
Предоставени кредити по договори за обратно изкупуване	416 618	235 711
Други вземания	14	1
Обезценка	(18 527)	(9 913)
Общо	2 629 263	1 915 161

(б) Географски анализ

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Местни банки	9 404	2 326
Чуждестранни банки	2 619 859	1 912 835
Общо	2 629 263	1 915 161

Групата закупува финансови инструменти, като с договор се задължава да ги продаде на определена бъдеща дата (репо-сделка с клауза за обратно изкупуване), които са представени като част от кредити и аванси на банки.

Кредитите и вземанията от банки - свързани лица са оповестени в Приложение 39.

19. Нетни вземания по финансов лизинг

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Брутна стойност на вземанията по финансов лизинг	1 488 192	1 180 932
Нереализиран финансов приход	(91 553)	(47 084)
Нетни минимални лизингови вноски	1 396 639	1 133 848
Обезценка	(36 014)	(33 046)
Нетни вземания по финансов лизинг	1 360 625	1 100 802

Нетните вземания по финансов лизинг са разпределени както следва:

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
С падеж до 1 година	429 033	387 477
С падеж от 1 до 5 години	935 024	725 500
С падеж над 5 години	32 582	20 871
Обезценка	(36 014)	(33 046)
Нетни вземания по финансов лизинг	1 360 625	1 100 802

20. Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Физически лица		
в български лева		
вземания по потребителски кредити	4 847 382	4 640 544
вземания по жилищни и ипотечни кредити	4 718 636	4 010 941
в чуждестранна валута		
вземания по потребителски кредити	18 974	43 088
вземания по жилищни и ипотечни кредити	223 327	273 092
Предприятия		
в български лева		
вземания по кредити за оборотни средства	1 692 484	1 510 541
вземания по инвестиционни кредити	1 329 891	1 182 413
предоставени аванси на клиенти по вътрешен и международен факторинг	180 983	134 710
в чуждестранна валута		
вземания по кредити за оборотни средства	984 794	891 734
вземания по инвестиционни кредити	2 007 798	1 532 301
предоставени аванси на клиенти по вътрешен и международен факторинг	76 315	105 169
Бюджетни предприятия		
в български лева	48 630	53 640
в чуждестранна валута	5 487	6 702
Обезценка	(733 006)	(1 018 059)
Общо	15 401 695	13 366 816

Движението на провизията за очаквани кредитни загуби на кредитите и вземанията от клиенти е представено по-горе като част от оповестяванията на управлението на кредитния риск.

Лихвените проценти по предоставените кредити към 31 декември 2022 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 0.05% до 40.35%; вземания от предприятия от 0.23% до 22.00%; вземания от бюджета от 1.00% до 5.378%.

Лихвените проценти по предоставените кредити към 31 декември 2021 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 0.01% до 40.35%; вземания от предприятия от 0.01% до 20.00%; вземания от бюджета от 0.09% до 4.50%.

На предприятия извън Банковата група са продадени кредити с брутна балансова стойност в размер на 10 074 хил. лв. и 18 277 хил. лв. съответно за 2022 и 2021 г., които са били обезценени в пълен размер.

Отписванията за сметка на обезценки, отчетени през 2022 и 2021 г. възлизат съответно на 258 356 хил. лв. и 113 943 хил. лв., като от тях съответно 234 879 хил. лв. и 68 993 хил. лв. са с частично прекратяване на балансовото отчитане.

21. Инвестиции в ценни книжа

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
<i>Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Капиталови инструменти	22 832	19 494
Държавни дългови ценни книжа	1 178 674	1 709 191
Обезценка	(6 404)	(3 088)
Общо инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1 195 102	1 725 597
<i>Инвестиции, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	905	902
Корпоративни дългови ценни книжа	2 597	5 636
Общо инвестиции, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби	3 502	6 538
<i>Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност</i>		
Държавни дългови ценни книжа	1 641 577	1 495 603
Обезценка	(29 824)	(2 875)
Общо инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	1 611 753	1 492 728
Общо	2 810 357	3 224 863

Инвестициите, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, включват ценни книжа, емитирани от централни правителства, деноминирани в BGN с лихва в диапазона 0.0% до 4.00% (2021: 0.0% до 5.00%); деноминирани в EUR с лихва в диапазона 0.375% до 5.75% (2021: 0.375% до 5.75%) и деноминирани в USD с лихва в диапазона 2.00% до 5.85% (2021: 1.625% до 6.75%).

Инвестициите, отчитани по амортизирана стойност, включват ценни книжа, емитирани от централни правителства, деноминирани в BGN с лихва в диапазона 0.0% до 3.20% (2021: 0.0% до 0.50%); деноминирани в EUR с лихва в диапазона 0.0% до 5.75% (2021: 0.0% до 5.75%) и деноминирани в USD с лихва в диапазона 1.5% до 6.00% (2021: 2.125% до 6.00%).

Ценните книжа, блокирани към 31 декември 2022 и 2021 г. в полза на Министерство на финансите като обезпечение по привлечени средства на Държавния бюджет включват както инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, така и инструменти, отчитани по амортизирана стойност и са оповестени в Приложение 36(г).

Капиталовите инвестиции представляват дялове и акции в местни и чуждестранни компании и финансови институции.

22. Репутация

Репутацията на Групата е възникнала при придобиването на следните дружества.

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Експресбанк АД	77 372	77 372
ПОК ДСК - Родина АД	1 175	1 175
Total	78 547	78 547

Репутацията в размер на 77 372 хил. лв. е възникнала при придобиването на Експресбанк АД от Банкова група ДСК на 15 януари 2019 г. Първоначално тя е изцяло разпределена към придобитата банка като единица, генерираща парични потоци в консолидирания финансов отчет на Групата за 2019 г. След вливането на Експресбанк АД в Банка ДСК АД на 30 април 2020 г., обединената банка формира новата единица, генерираща парични потоци, към която репутацията се разпределя.

Репутацията в размер на 1 175 хил. лв., възникнала при придобиването на ПОК ДСК Родина АД е разпределена към това дружество като единица, генерираща парични потоци.

Към 31 декември 2022 г. е извършен тест за обезценка на репутацията, разпределена към обединената банка чрез използване на модел, чийто основни входящи данни са паричните потоци на обединената банка за тригодишен период. На основата на реалните финансови показатели до края на ноември 2022 г. и очакванията за декември 2022 г. е изготвена средносрочна прогноза за паричните потоци за периода 2023-2025 г. При изчисленията Групата е взела предвид текущата икономическа ситуация в световен мащаб, очаквания икономически ръст, неговия ефект върху финансовия сектор и произтичащите от това планове за растеж, както и очакваните промени на тези фактори.

Изчисленията са направени по два метода, които са довели до сходни резултати: метод на свободния паричен поток и метод на икономическата добавена стойност.

Настояща стойност по метода на свободния паричен поток

Методът на свободния паричен поток изчислява стойността на дружеството чрез дискотиране на очакваните парични потоци, които Групата определя на основата на очакваните печалби след данъци. Използват се предположения за дисконтов процент, рискова премия, дългосрочен ръст. Дисконтовият процент е определен на базата на доходността на български държавни ценни книжа с матуритет 10 години. Рисковата премия е специфичната за България, публикувана на сайта damodaran.com. Дългосрочният ръст, заложен при изчисление на остатъчната стойност отчита дългосрочната прогноза за икономическото развитие на България. Стойността на Групата е изчислена като сума от дискотирания парични потоци за периода, дискотираната остатъчна стойност и първоначалния свободен капитал на базата на предположението, че капиталовата структура е ефективна.

Настояща стойност по метода на икономическата добавена стойност

При този метод стойността на дружеството се получава на базата на първоначално инвестирания капитал и настоящата стойност на печалбата, която се очаква дружеството да генерира в бъдеще. Групата създава добавена икономическа стойност, ако рентабилността на инвестирания капитал е по-голяма от обичайната печалба, която се генерира в банковия сектор. Това означава, че рентабилността на Групата надвишава очакваната доходност. Стойността на Групата при този метод е изчислена, като е приспаднала цената на инвестирания капитал от печалбата след данъци. Приложените дисконтов процент и процент на дългосрочен ръст са същите, като при метода на свободния паричен поток.

По-долу е представено обобщение на използваните предположения:

	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Дисконтов процент	5.20%	5.20%	5.20%
Рискова премия	6.00%	6.00%	6.00%
Изчисление на остатъчната стойност:			
Дългосрочен дисконтов процент	5.20%		
Дългосрочна рискова премия	6.00%		
Дългосрочен ръст	3.00%		

Групата е направила анализ на чувствителността на резултатите от изчисленията при промяна на дисконтовия процент и дългосрочния ръст между -0.2%/+0.2% и -0.5%/+0.5%. Изчисленията не показват голяма чувствителност към промени в рамките на този диапазон.

Изчислената възстановима стойност и по двата метода надвишава балансовата стойност на нетните активи на Банка ДСК като единица, генерираща парични потоци с около 15%. В резултат на това ръководството е заключило, че репутацията не е обезценена към 31 декември 2022 г.

23. Инвестиционни имоти

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Цена на придобиване		
Състояние към 1 януари	22 512	22 512
Състояние към 31 декември	22 512	22 512
Амортизация		
Състояние към 1 януари	3 101	2 658
Начислена през годината	443	443
Състояние към 31 декември	3 544	3 101
Балансова стойност	18 968	19 411

Справедливата стойност на инвестиционния имот, определена от независими външни оценители към 31 декември 2022 и 2021 г. е съответно 19 571 хил. лв. и 19 523 хил. лв.

Последната оценка на инвестиционния имот е определена съгласно оценителски доклад от 21 ноември 2022 г. Докладът е изготвен от лицензирани външни оценители. Използвани са два метода на оценка: метод на сравнителната стойност (метод на пазарните аналози) и метод на приходната стойност.

При метода на пазарните аналози са използвани пазарни цени на съпоставими обекти, коригирани за отчитане на специфичните особености на оценяваните обекти. Съпоставимите обекти са сходни или аналогични на оценяваните по местонахождение, начин на изграждане и степен на завършеност.

Методът на приходната стойност отчита възможността на активите да генерират доходи от наем. Оценката е извършена на базата на средните пазарни нива на оферирания за отдаване под наем аналогични имоти, коригирани за отчитане на евентуалните загуби от незаемот или несъбран наем, разходи за стопанисване на имота, основни ремонти, данъци и такси и други разходи. Основните фактори, използвани в модела за коригиране на brutния годишен доход са следните:

Оперативни разходи, данъци, такси	5.00%
Риск от отпадане на наема	7.00%
Норма на капитализация	7.50%

Справедливата стойност на имота е определена като среднопретеглена стойност между резултатите, получени по двата метода на оценка. Справедливата стойност се категоризира в ниво 3 от йерархията на справедливите стойности съгласно МСФО 13.

24. Активи с право на ползване

Изменение на активите с право на ползване през 2022 г.

<i>В хиляди лева</i>	Земя, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
Цена на придобиване			
Състояние към 31 декември 2021	37 090	4 012	41 102
Увеличение от нови договори	2 338	96	2 434
Намаление от изтекли договори	(2 856)	(1 520)	(4 376)
Промени от преоценка и модификация	252	(82)	170
Състояние към 31 декември 2022	36 824	2 506	39 330
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2021	17 052	1 851	18 903
Начислена през годината	7 569	106	7 675
Отписана поради изтекли договори	(2 840)	(1 285)	(4 125)
Промени от преоценка и модификация	(1 777)	(101)	(1 878)
Състояние към 31 декември 2022	20 004	571	20 575
Балансова стойност			
Към 31 декември 2022	16 820	1 935	18 755
Към 31 декември 2021	20 038	2 161	22 199

Изменение на активите с право на ползване през 2021 г.

<i>В хиляди лева</i>	Земя, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
Цена на придобиване			
Състояние към 31 декември 2020	37 949	4 178	42 127
Увеличение от нови договори	4 258	810	5 068
Намаление от изтекли договори	(1 321)	(717)	(2 038)
Промени от преоценка и модификация	(3 796)	(259)	(4 055)
Състояние към 31 декември 2021	37 090	4 012	41 102
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2020	13 988	1 800	15 788
Начислена през годината	6 987	1 012	7 999
Отписана поради изтекли договори	(1 321)	(717)	(2 038)
Промени от преоценка и модификация	(2 602)	(244)	(2 846)
Състояние към 31 декември 2021	17 052	1 851	18 903
Балансова стойност			
Към 31 декември 2021	20 038	2 161	22 199
Към 31 декември 2020	23 961	2 378	26 339

25. Дълготрайни материални активи

Изменение на дълготрайните материални активи през 2022 г.

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Активи, отдадени на оперативен лизинг	Общо
<i>В хиляди лева</i>						
Цена на придобиване или преоценена стойност						
Състояние към 31 декември 2021	582 856	108 870	98 100	12 741	19 399	821 966
Придобити	238	904	39	12 308	15 332	28 821
Излезли от употреба/отписани	(12 841)	(7 532)	(4 094)	(1 361)	(3 757)	(29 585)
Прехвърлени от разходи за придобиване	2 107	6 458	2 425	(10 990)	-	-
Ефект от преоценка	(1 313)	-	-	-	-	(1 313)
Ефект от обезценка	(865)	-	-	-	-	(865)
Състояние към 31 декември 2022	570 182	108 700	96 470	12 698	30 974	819 024
Амортизация						
Състояние към 31 декември 2021	186 727	83 522	84 574	7 389	5 633	367 845
Начислена през годината	10 598	8 589	4 915	335	3 726	28 163
На излезлите от употреба	(7 355)	(7 561)	(3 821)	(568)	(1 799)	(21 104)
Ефект от преоценка	990	-	-	-	-	990
Ефект от обезценка	824	-	-	(297)	-	527
Състояние към 31 декември 2022	191 784	84 550	85 668	6 859	7 560	376 421
Балансова стойност						
Към 31 декември 2022	378 398	24 150	10 802	5 839	23 414	442 603
Към 31 декември 2021	396 129	25 348	13 526	5 352	13 766	454 121

Изменение на дълготрайните материални активи през 2021 г.

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Активи, отдадени на оперативен лизинг	Общо
<i>В хиляди лева</i>						
Цена на придобиване или преоценена стойност						
Състояние към 31 декември 2020	506 766	102 786	96 260	18 314	18 768	742 894
Придобити	8 007	420	225	10 807	9 828	29 287
Излезли от употреба/отписани	(10 188)	(2 700)	(737)	(2 811)	(9 197)	(25 633)
Прехвърлени от разходи за придобиване	2 853	8 364	2 352	(13 569)	-	-
Ефект от преоценка	76 337	-	-	-	-	76 337
Ефект от обезценка	(919)	-	-	-	-	(919)
Състояние към 31 декември 2021	582 856	108 870	98 100	12 741	19 399	821 966
Амортизация						
Състояние към 31 декември 2020	145 697	78 792	79 640	8 373	7 778	320 280
Начислена през годината	9 691	7 414	5 515	313	2 825	25 758
На излезлите от употреба	(5 407)	(2 684)	(581)	(1 297)	(4 970)	(14 939)
Ефект от преоценка	31 816	-	-	-	-	31 816
Ефект от обезценка	4 930	-	-	-	-	4 930
Състояние към 31 декември 2021	186 727	83 522	84 574	7 389	5 633	367 845
Балансова стойност						
Към 31 декември 2021	396 129	25 348	13 526	5 352	13 766	454 121
Към 31 декември 2020	361 069	23 994	16 620	9 941	10 990	422 614

В „Земи и сгради“ са включени разходите за основен ремонт за дългосрочно наети сгради с балансова стойност 1 712 хил. лв. и 2 661 хил. лв. съответно към 31 декември 2022 и 2021 г.

В „Други ДМА“ са включени разходите за строителство и придобиване на ДМА в размер на 4 826 хил. лв. и 4 510 хил. лв. съответно към 31 декември 2022 и 2021 г.

Към 31 декември 2022 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Групата е както следва по групи активи: сгради – 378 хил. лв., ремонти на наети сгради – 8 638 хил. лв., информационно оборудване – 47 102 хил. лв., офис оборудване – 62 539 хил. лв., други дълготрайни материални активи – 5 023 хил. лв.

Към 31 декември 2021 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Групата е както следва по групи активи: сгради – в размер на 432 хил. лв., информационно оборудване – в размер на 50 071 хил. лв., офис оборудване – в размер на 59 653 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 5 082 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. е изготвен пазарен анализ на справедливите стойности на недвижимите имоти на Групата от независими оценители на базата на изходни данни, предоставени от Групата и други публични източници на информация. За целите на анализа е извършено проучване на пазара на недвижими имоти и са разгледани оферти и реализирани сделки за съответните райони на местонахождение на активите. В резултат на анализа не са установени съществени отклонения на балансовите стойности на имотите от пазарните цени.

Справедливата стойност на земи и сгради към 31 декември 2021 г. е определена от лицензирани оценители. Оценката е извършена при използване на сравнителния метод (метод на пазарните аналози). При този метод стойността на имота се определя чрез пряко сравнение на оценявания обект с пазарните цени на други подобни недвижими имоти. Използвана е информация за реално осъществени сделки на пазара на имоти през шестте месеца, предхождащи датата на оценката. Продажната цена на пазарния аналог се коригира с експертен коефициент за пазарна адаптация (ЕКПА) в диапазона от -25% до +25%, който отразява наличието на достатъчно пазарна информация за аналогични обекти. Коефициентът ЕКПА може да надхвърли този диапазон по изключение, обосновано от оценителя само за уникални имоти, за които няма достатъчно пазарни аналози с характеристики, сходни на оценявания имот. В допълнение, цената се коригира и с коефициенти за площ, местоположение, големина и форма; стопанска дейност; коефициент за тежест, с която избраните аналози участват в изведената справедлива стойност.

Основните коефициенти, използвани при оценката към 31 декември 2021 г. са в следните диапазони:

Коефициент	диапазон	
Оценка на сгради:	от	до
Местоположение	0.80	1.30
Физическо състояние	0.80	1.30
Площ	0.75	1.20
Различен статут	0.60	1.00
Оценка на земя:		
Местоположение, големина, форма и релеф	0.80	1.25
Площ	0.75	1.25
Стопанска дейност	0.70	1.00

Коефициентът за сключена сделка при оценката на земя е 0.90.

На базата на входящите данни при използваната техника за оценяване справедливата стойност на земите и сградите е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 в йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е чувствителна към използваните коригиращи коефициенти и подлежи на промяна, в случай че коефициентите се увеличат или намалят.

26. Нематериални активи

Изменение на нематериалните активи през 2022 г.

	Софтуер и лицензи	Активи, признати в бизнес комбинации	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Цена на придобиване				
Състояние към 31 декември 2021	191 708	86 588	8 780	287 076
Придобити	320	-	24 140	24 460
Излезли от употреба/отписани	(27 458)	-	(98)	(27 556)
Прехвърлени от разходи за придобиване	11 052	-	(11 052)	-
Състояние към 31 декември 2022	175 622	86 588	21 770	283 980
Амортизация				
Състояние към 31 декември 2021	150 847	56 939	-	207 786
Начислена през годината	16 819	8 807	-	25 626
На излезлите от употреба	(27 456)	-	-	(27 456)
Състояние към 31 декември 2022	140 210	65 746	-	205 956
Балансова стойност				
Към 31 декември 2022	35 412	20 842	21 770	78 024
Към 31 декември 2021	40 861	29 649	8 780	79 290

Изменение на нематериалните активи през 2021 г.

	Софтуер и лицензи	Активи, признати в бизнес комбинации	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Цена на придобиване				
Състояние към 31 декември 2020	180 419	86 588	8 411	275 418
Придобити	474	-	17 828	18 302
Излезли от употреба/отписани	(6 585)	-	(59)	(6 644)
Прехвърлени от разходи за придобиване	17 400	-	(17 400)	-
Състояние към 31 декември 2021	191 708	86 588	8 780	287 076
Амортизация				
Състояние към 31 декември 2020	139 799	44 518	-	184 317
Начислена през годината	17 119	12 421	-	29 540
На излезлите от употреба	(6 071)	-	-	(6 071)
Състояние към 31 декември 2021	150 847	56 939	-	207 786
Балансова стойност				
Към 31 декември 2021	40 861	29 649	8 780	79 290
Към 31 декември 2020	40 620	42 070	8 411	91 101

Към 31 декември 2022 и 2021 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни нематериални активи, които все още се използват в хода на дейността на Групата е в размер съответно на 96 620 хил. лв. и 109 466 хил. лв.

27. Други активи

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Временни разчети с клиенти	132 094	30 723
Разходи за бъдещи периоди	33 736	25 973
Вътрешнобанкови и междубанкови разчети	37 288	12 797
Вземания от такси	12 281	11 929
Доставчици по аванси	9 933	9 934
Материали, резервни части	7 103	4 241
Придобити обезпечения	6 475	4 446
ДДС за възстановяване	3 775	6 366
Липси и начети	2 990	3 494
Съдебни и присъдени вземания	2 433	1 835
Средства при депозитари	660	1 242
Вземания от застрахователи	26	24
Други активи	8 213	8 213
Обезценка	(16 806)	(16 136)
Общо	240 201	105 081

Начислената обезценка на другите активи е свързана основно с вземания от такси, съдебни и присъдени вземания и липси и начети. Движението ѝ за 2022 и 2021 г. е както следва:

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Начално салдо	16 136	16 055
Начислена	2 591	1 048
Освободена	(1 706)	(1 098)
Отписана	(255)	65
Курсови разлики	40	66
Крайно салдо	16 806	16 136

Средствата при депозитари отчитат временни салда за обезпечаване на сделки с ценни книжа.

28. Депозити и кредити от банки и финансови институции

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Депозити от банки		
Разплащателни сметки	40 554	26 008
Депозити	19 632	229 494
Общо депозити от банки	60 186	255 502
 Кредити от банки		
Краткосрочни кредити	5 169	155 409
Кредити от финансови институции		
Дългосрочни кредити	679 129	48 145
Общо кредити от банки и финансови институции	684 298	203 554

Групата е получила дългосрочен кредит, деноминиран в EUR по програма ДЖЕРЕМИ от Европейския инвестиционен фонд, като средствата по него следва да се използват за предоставяне на кредити с преференциални ценови условия на малки и средни предприятия. Към 31 декември 2022 и 2021 г. левовата равностойност на неиздължената част по кредита е съответно 5 169 хил. лв. и 7 294 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. лихвеният процент по 1 592 хил. лв- от салдото е 1.91%, а лихвеният процент по останалата част в размер на 3 577 хил. лв. е 1.71%.

Към 31 декември 2021 г. лихвеният процент по 3 718 хил. лв. от тази сума е 0,207%, а лихвеният процент по останалата част в размер на 3 576 хил. лв. е 0,007%.

Към 31 декември 2022 г. дългосрочните кредити включват получени средства в размер на 626 637 хил. лв. от компанията-майка за покриване на минималните изисквания за собствен капитал и приемливи задължения (вж. Приложение 39).

Групата е получила финансиране от Фонд мениджър на финансовите инструменти в България ЕАД (ФМФИБ) по оперативни споразумения, чиято цел е предоставяне на финансиране на крайни бенефициенти по проекти за градско развитие. За управлението на предоставените от ФМФИБ ресурси, Групата получава възнаграждение, което се изчислява на базата на отпуснатите и погасените средства към, и от, крайните получатели. Към 31 декември 2021 г., задълженията по тези оперативни споразумения са дългосрочни в размер на 52 492 хил. лв. (2021: 40 851 хил. лв), в това число 21 541 хил. лв. (2021: 18 436 хил. лв.) с краен срок за погасяване през юни 2035 г. и 30 951 хил. лв. (2021: 22 415 хил. лв.) със срок на погасяване, равен на срока на най-дългия договор за финансиране, сключен с краен бенефициент, удължен с три месеца. Получените средства са безлихвени.

Към 31 декември 2021 г. краткосрочните кредити от банки в размер на 155 409 хил. лв представляват задължение по репо сделка с несвързано лице, чийто падеж е на 4 януари 2022 г. Лихвеният процент по задължението е отрицателен в размер на -0.95%. Сделката е обезпечена с ценни книжа на стойност 189 896 хил. лв. (виж също Приложение 36(r)).

Депозитите, получени от свързани лица, са оповестени в Приложение 39.

Групата не е имала просрочия по лихви и/или главници, както и не е нарушавала изискуеми от договорите задължения през 2022 и 2021 г.

29.	Депозити от клиенти	31-декември-2022	31-декември-2021
	<i>В хиляди лева</i>		
	Граждани		
	срочни депозити	3 290 400	3 793 317
	безсрочни депозити	14 696 304	12 338 631
	Предприятия		
	срочни депозити	196 450	290 473
	безсрочни депозити	4 560 015	2 982 902
	Бюджетни предприятия		
	срочни депозити	50 370	48 063
	безсрочни депозити	268 030	256 317
	Финансови институции		
	срочни депозити	1 936	1 162
	безсрочни депозити	839 290	341 959
	Общо	23 902 795	20 052 824

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2022 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 2.00%; депозити от бюджета от 0% до 2.00%; депозити от финансови институции от 0% до 2%.

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2021 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 2.00%; депозити от бюджета от 0% до 2.00%; депозити от финансови институции от -1.01% до 0.20%.

Получените депозити от свързани лица са оповестени в Приложение 39.

30.	Задължения по лизинг	31-декември-2022	31-декември-2021
	<i>В хиляди лева</i>		
	С падеж до 1 година	7 394	7 164
	С падеж от 1 до 5 години	10 080	12 600
	С падеж над 5 години	347	1 029
	Общо задължения по лизинг	17 821	20 793

Проените в задълженията по лизингови договори за годините, приключващи на 31 декември 2022 и 2021 г. са представени в следната таблица:

<i>В хиляди лева</i>	2022	2021
Към 1 януари	20 793	24 393
<i>Непарични изменения:</i>		
Увеличение от нови договори	2 434	5 068
Начислени лихви	139	154
Промени от преоценка и модификация	2 157	(1 225)
	<u>4 730</u>	<u>3 997</u>
<i>Парични потоци:</i>		
Изплатени суми	(7 702)	(7 597)
	<u>(7 702)</u>	<u>(7 597)</u>
Към 31 декември	<u>17 821</u>	<u>20 793</u>

31. Провизии

Изменение на провизиите през 2022 г.

	Пенсionни задължения за изплащане на дефинирани доходи и дългосрочни доходи на наети лица	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции, акредитиви, договорени неусвоени кредити и факторинг	Провизии за реструктуриране	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Начално салдо към 31 декември 2021	13 774	37 280	32 301	107	83 462
Начислени през годината	1 369	2 024	96 186	21	99 600
Освободени през годината	(30)	(21 375)	(82 330)	(107)	(103 842)
Изплатени суми	(1 077)	(459)	-	-	(1 536)
Други	(2 574)	763	31	-	(1 780)
Крайно салдо към 31 декември 2022	<u>11 462</u>	<u>18 233</u>	<u>46 188</u>	<u>21</u>	<u>75 904</u>

Изменение на провизиите през 2021 г.

	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи и дългосрочни доходи на наети лица	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции, акредитиви, договорени неусвоени кредити и факторинг	Провизии за реструктуриране	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Начално салдо към 31 декември 2020	12 889	36 091	37 163	742	86 885
Начислени през годината	1 539	4 961	66 164	-	72 664
Освободени през годината	(30)	(3 755)	(71 043)	-	(74 828)
Изплатени суми	(922)	(18)	-	(635)	(1 575)
Други	298	1	17	-	316
Крайно салдо към 31 декември 2021	13 774	37 280	32 301	107	83 462

Намалението на провизиите по съдебни искове през 2022 г. се дължи основно на освободена провизия в размер на 18 200 хил. лв. по съдебно дело, чийто изход ръководството е преценило като благоприятен. В допълнение, след края на отчетния период е публикувано окончателното определение по делото, неподлежащо на обжалване, което е в полза на Банката и потвърждава приблизителната оценка на ръководството към отчетната дата.

Оценената стойност на задължението и начислените разходи за компенсация при пенсиониране се признават на базата на актюерски доклад, към всяка отчетна дата (виж по-долу информация за актюерските преценки).

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Задължения по дефинирани доходи към 1 януари	13 774	12 889
Изплатени доходи по плана	(1 077)	(923)
Разходи за текущ стаж	1 594	1 521
Разходи за минал стаж	(69)	41
Разходи за лихви	89	2
Преизчисления:		
Актюерска загуба от действителен опит	1 711	564
Актюерска (печалба)/ загуба от промяна на демографските предположения	(129)	4
Актюерска печалба от промяна на финансовите предположения	(4 431)	(324)
Задължения по дефинирани доходи към 31 декември	11 462	13 774

Разходи, признати в отчета за печалбата или загубата

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за текущ стаж	1 594	1 521
Разходи за минал стаж	(69)	(25)
Разходи за лихви	89	67
Актюерска печалба	(275)	(54)
Общо	1 339	1 509

Актюерски предположения

Основните актюерски предположения към датата на отчета са следните (средно претеглени стойности):

	2022	2021
Дисконтов лихвен процент към 31 декември	6.00%	0.60%
Бъдещ ръст на заплатите	4.00%	2.25%

32. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци за 2022 и 2021 г. са изчислени за всички временни разлики, като е използван балансовият метод на база данъчен процент 10%.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират, когато е налице законно право за компенсиране на текущи данъчни активи и текущи данъчни пасиви, отнасящи се до данъци върху дохода, дължими пред един и същ данъчен органи и Групата възнамерява да уреди тези текущи данъчни активи и пасиви на нетна база. По-долу е представен анализ на отсрочените данъчни активи и пасиви на Групата, след компенсиране:

	Отсрочени данъчни активи		Отсрочени данъчни пасиви	
	2022	2021	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>				
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(158)	(158)	(3 467)	(3 594)
Ефект от преобразуване на дружества	-	-	443	443
Обезценка на финансови активи	(11)	(7)	-	-
Дълготрайни активи	(39)	(53)	24 897	25 785
Провизии по искове и други	(62)	(8)	(1 667)	(3 635)
Неизползвани отпуски и други	(182)	(211)	(667)	(1 180)
Общо	(452)	(437)	19 539	17 819

Движението на отсрочените данъци през 2022 и 2021 г. е следното:

	Прил.	Отсрочени данъчни активи	Отсрочени данъчни пасиви
<i>В хиляди лева</i>			
Салдо на 1 януари 2021 г.		(484)	14 254
Разход/ (приход) от отсрочени данъци	15	47	(887)
Начислени в капитала	35 (в)	-	4 452
Салдо на 31 декември 2021 г.		(437)	17 819
Разход/ (приход) от отсрочени данъци		(439)	1 950
Начислени в капитала	15	-	(230)
Прехвърлени към текущи данъчни активи	35 (в)	424	-
Салдо на 31 декември 2022 г.		(452)	19 539

33. Други задължения

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Преводи за изпълнение	81 476	40 139
Задължения към служители и ръководство	31 513	29 683
Задължения по едностранно прекратени договори	25 898	17 578
Задължения към доставчици и клиенти	20 032	20 138
Задължения по централизация на бюджетни средства към БНБ	4 538	3 065
Получени първоначални вноски по финансови лизингови договори	4 160	4 035
Задължения за ДДС и други данъци	2 258	1 396
Задължения към застрахователи	1 490	1 349
Задължения за плащане на дивиденди	423	279
Резерв за гарантиране изплащането на пожизнени пенсии и резерв за допълнително доброволно пенсионно осигуряване	285	280
Приходи за бъдещи периоди	115	251
Разчети с клиенти по сделки за покупка и обратно изкупуване на дялове от договорни фондове	53	12 853
Ангажменти под условие за възстановяване собственост на финансов актив	40	40
Други	13 020	9 756
Общо	185 301	140 842

34. Подчинен срочен дълг

На 21 декември 2022 г. Банката е получила кредит от ОТП Банк в размер на 115 000 хил. евро със срок на погасяване 10 години. Основната цел на кредита е да подсили ресурсите на Банката с цел подобряване на капиталовата адекватност. Поради тази причина кредитът е квалифициран като инструмент от Стълб 2 и представен като подчинен срочен дълг. Лихвеният процент по кредита е тримесечен EURIBOR плюс надбавка, като размерът му възлиза на 9.081% към 31 декември 2022 г. Датата на погасяване на главницата е 21 декември 2032 г., а лихвите са дължими на тримесечие. Крайното салдо към 31 декември 2022 г. включва главница и лихви в размер съответно на 224 920 хил. лв. и 511 хил. лв. (вж. също Приложение 39).

35. Основен капитал и резерви

(а) Номинална стойност на поименните акции

Към 31 декември 2022 и 2021 г. основният капитал на Банка ДСК е разпределен в 132 865 992 броя обикновени, безналични, поименни акции с право на глас от 10 лева всяка.

Мажоритарен собственик на Групата е Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, която притежава 99.91% от капитала на Банка ДСК АД към 31 декември 2022 и 2021 г.

Крайните притежатели на акции с над 5% дял от капитала на Банка ОТП РТ към 31 декември 2022 г. са следните лица:

име	брой акции	дялово участие	права на глас
Hungarian Oil and Gas Company (MOL)	24 000 000	8.57%	8.58%
Groupama Group	14 258 161	5.09%	5.10%

(б) Законови и други резерви

Законовите и други резерви включват средствата, заделени във фонд Резервен съгласно местното законодателство и капитализирани по решения на Общото събрание печалби на Групата. Законовите и други резерви в консолидирания отчет за собствения капитал включват и специализираните резерви, регламентирани от Кодекса за социално осигуряване, с които ПОК ДСК-Родина АД гарантира изпълнението на задълженията си към лицата, осигурени във фондове за допълнително пенсионно осигуряване,

(в) **Преоценъчни резерви**

(1) Преоценъчен резерв – земи и сгради

Преоценъчният резерв на земите и сградите е формиран от извършени преоценки на тези активи съгласно модела на преоценената стойност по МСС 16. Преоценъчният резерв на земите и сградите е представен в Отчета за собствения капитал нетно от отсрочен данък. Другият всеобхватен доход, отчетен вследствие на преоценката на земи и сгради, не се прекласифицира впоследствие в печалбата или загубата.

Към 31 декември 2022 г. е отчетено намаление в размер на 2 303 хил. лв., а към 31 декември 2021 г. е отчетено увеличение на преоценъчния резерв в размер на 44 521 хил. лв., брутно от данък, което произтича от извършени преоценки на земи и сгради (Приложение 25). Данъчните ефекти, отчетени в капитала възлизат съответно на 230 хил. лв. и 4 452 хил. лв. за 2022 и 2021 г. (Приложение 32).

За годините, приключващи на 31 декември 2022 и 2021 г. преоценъчен резерв, нетно от отсрочен данък, в размер съответно на 3 388 хил. лв. и 1 557 хил. лв. е прехвърлен директно към неразпределената печалба вследствие на продажбата на преоценени активи.

(2) Преоценъчен резерв на финансови активи

Преоценъчният резерв на финансови активи е формиран от:

- a. Печалби или загуби от промените в справедливата стойност на дългови и капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- b. Текущи данъци, произтичащи от печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на дългови и капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- c. Натрупани печалби или загуби, прекласифицирани в отчета за печалбата или загубата при освобождаване от дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или при промени в хеджирания риск на дълговите инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, които Банката е определила като хеджирани позиции;
- d. Очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- e. Валутна преоценка на капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Данъчни ефекти в капитала, произтичащи от промените в хеджирания риск на хеджираните позиции, очакваните кредитни загуби на дългови инструменти и валутната преоценка на капиталови инструменти, не са отчетени.

(г) Резерви по планове за дефинирани доходи

Резервите по планове за дефинирани доходи са формирани от актюерски печалби или загуби, възникващи при извършването на оценка на задълженията при пенсиониране от лицензиран актюер към края на всеки отчетен период (вж. Приложение 31).

(д) Резерв за плащания на базата на акции

Резервът за плащания на базата на акции е формиран на базата на възнаграждения, подлежащи на уреждане чрез капиталови инструменти на компанията-майка, които са начислени от Банката в предходни отчетни периоди.

Съгласно Политиката по възнагражденията, Банката предоставя на членове на ключовия ръководен персонал променливо възнаграждение, основано на изпълнение. Обхватът на лицата, имащи право да получават такова възнаграждение се определя според значимостта на заеманата длъжност в рамките на Група ОТП, както и на местно ниво, и на значимостта на изпълняваните функции за управлението на риска.

Изпълнението се оценява според цели и критерии, определени в индивидуални споразумения със съответните лица.

Възнаграждението, основано на изпълнение, се урежда под формата на парични средства и акции в съотношение 50:50. Част от възнаграждението подлежи на разсрочване за не повече от пет години.

До края на 2020 г. частта от възнаграждението, представляваща акции за идентифицирания на групово ниво персонал съгласно Политиката по възнаграждения, е била под формата на реални капиталови инструменти на Банка ОТП. Считано от 1 януари 2021 г. акциите, които се предоставят на тази група мениджъри не са реални, а „виртуални“, което фактически означава, че възнаграждението продължава да е обвързано с цената на акция на Банка ОТП, но се изплаща чрез парични средства.

Броят на акции, които се предоставят на всяко лице, се определя като съотношение между сумата на възнаграждението и цената на една акция на Банка ОТП. Цената на акция се определя от Надзорния съвет на Банка ОТП в рамките на 10 дни преди изплащане на възнаграждението, на основата на среднодневната цена на обикновените акции на Банка ОТП, търгувани на Фондовата борса на Будапеща, за трите дни, предшестващи деня на вземане на решение.

36. Условни задължения и ангажменти

(а) Задбалансови задължения и ангажменти

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Съдебни искове срещу Групата и други условни задължения	21 562	41 625
Банкови гаранции и акредитиви		
в български лева	389 232	354 066
в чуждестранна валута	143 258	131 209
	<u>532 490</u>	<u>485 275</u>
Ангажменти по договори за факторинг		
в български лева	23 865	11 093
в чуждестранна валута	2 689	948
	<u>26 554</u>	<u>12 041</u>
Ангажменти по договорени неусвоени кредити		
в български лева	2 004 114	1 817 760
в чуждестранна валута	907 918	1 015 526
	<u>2 912 032</u>	<u>2 833 286</u>
Ангажменти по срочни и спот сделки		
в български лева	220 921	1 396 050
в чуждестранна валута	3 560 840	6 462 235
	<u>3 781 761</u>	<u>7 858 285</u>
Други	<u>6 045</u>	<u>7 477</u>
Общо	<u>7 280 444</u>	<u>11 237 989</u>

Задбалансовите ангажменти по форуърд и спот продажби включват сделки за покупко-продажба на валута и ценни книжа.

Задбалансовите задължения и ангажменти към лица от Група ОТП са оповестени в Приложение 39.

(б) Задължения по предоставени гаранции и акредитиви

Групата предоставя банкови гаранции и акредитиви, с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и конкретен срок на валидност.

Тези ангажименти и условни задължения носят задбалансов кредитен риск, като за пропорцията от неувоенния ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана, определена на база на кредитен конверсионен фактор се начислява провизия (Приложение 31).

(в) Правни искове и други условни задължения, свързани с претенции към Групата

Правните искове срещу Групата (главници и законни лихви) и други условни задължения, свързани със съдебни спорове, възлизат на 21 562 хил. лв. към 31 декември 2022 г. (2021: 41 625 хил. лв.). За част от правните искове ръководството на Групата счита, че съществува вероятност от неблагоприятен изход. Групата отчита и вероятност от бъдещи изходящи потоци по други условни задължения, както и вероятност от нарастване на претенциите от страна на клиенти към Групата, свързани с плащания по договори за предоставяне на продукти и услуги. На база тези оценки, към края на 2022 г. са заделени общо провизии в размер на 18 233 хил. лв. (2021: 37 280 хил. лв.) (Приложение 31).

(г) Активи, предоставени като обезпечения

Към 31 декември 2022 и 2021 г., Групата е блокирала държавни ценни книжа като обезпечение, както следва:

	31-декември- 2022	31-декември- 2021
<i>В хиляди лева</i>		
Ценни книжа, отчитани по ССДВД	-	277 596
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	409 766	223 857
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	17 268	4 415
Общо	427 034	505 868

Към 31 декември 2022 г. ценните книжа са на блокирани при Българска народна банка в полза на Министерство на финансите по привлечени средства от държавния бюджет по силата на Закона за публичните финанси. Към 31 декември 2021 г. ценни книжа, отчитани по ССДВД в размер на 189 896 хил. лв. са блокирани като обезпечение на репо сделки, а останалите ценни книжа са блокирани при Българска народна банка в полза на Министерство на финансите по привлечени средства от държавния бюджет (Приложение 28).

Към 31 декември 2022 г. Банка ДСК е блокирала депозити за обезпечаване на деривативни сделки при Банка ОТП на стойност 602 хил. лв. (2021: 525 хил. лв.) и при други чуждестранни банки на стойност 16 666 хил. лв. (2021: 3 890 хил. лв.) (вж. също Приложение 18(а)).

(д) **Оперативен лизинг – Групата като лизингодател**

Групата отдава под наем активи по договори за оперативен лизинг, по които са признати приходи за 2022 и 2021 г. в размер съответно на 6 171 хил. лв. и 4 601 хил. лв. (Приложение 9).

По-долу е представен анализ на падежите на недисконтираните лизингови плащания, подлежащи на получаване по договорите за оперативен лизинг, по които Групата е лизингодател:

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
До 1 година	5 821	4 155
Между 1 година и 2 години	5 042	3 296
Между 2 години и 3 години	5 110	2 338
Между 3 години и 4 години	5 051	2 042
Между 4 години и 5 години	3 390	1 929
Над 5 години	103	-
Общо недисконтирани бъдещи лизингови плащания	24 517	13 760

37. Парични средства и парични еквиваленти

	<i>Прил.</i>	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>			
Парични средства в каса	16	903 855	805 458
Разплащателна сметка в Централната банка	16	4 832 951	3 064 086
Вземания от банки с оригинален матуритет до 3 месеца		63 780	682 813
Общо		5 800 586	4 552 357

38. Асоциирани дружества

Към 31 декември 2022 и 2021 Групата притежава значително влияние върху Дружество за касови услуги АД, в което има дял от капитала в размер на 25%.

Нетните активи на асоциираното дружество са следните:

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Дружество за касови услуги АД	15 954	14 264

Следващата таблица анализира обобщено балансовата стойност и дела от печалбата и всеобхватния доход на асоциираното дружество.

	31-декември-2022	31-декември-2021
<i>В хиляди лева</i>		
Балансова стойност на дела в асоциирани предприятия	3 989	3 566
<i>Дял от:</i>		
Печалба от продължаващи операции	423	240

В допълнение, както е оповестено в Приложение 41, след края на отчетния период контролът върху дъщерното дружество ДСК Транс Секюрити АД преминава върху Дружество за касови услуги АД.

39. Сделки между свързани лица

Групата има свързаност, изразяваща се в осъществявания контрол от страна на собственика Банка ОТП.

Групата има също така и свързаност с директорите и ръководството, с дъщерните си и асоциираните си предприятия и с другите компании в Банкова група ОТП. Директорите и ръководството включват членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет на Банката, както и членовете на управителните органи на дъщерните дружества.

Сделките със свързани лица се осъществяват при договорени условия.

Сделките и салдата със свързани лица към 31 декември 2022 и 2021 и за годините, приключващи на тези дати са:

Към и за годината, приключваща на 31 декември 2022

В хиляди лева

	Банка ОТП	Други дружества от група ОТП	Директори и ръководство	Общо
Приходи/ (разходи)				
Приходи от лихви	89 124	7 485	-	96 609
Разходи за лихви	(7 219)	(240)	-	(7 459)
Приходи от такси и комисиони	5	31	-	36
Разходи за такси и комисиони	(304)	(11)	-	(315)
Печалби/ (загуби) от търговски операции	13 512	-	-	13 512
Нетни приходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	-	-	-	-
Други оперативни приходи	1 250	42	-	1 292
Активи				
Разплащателни и депозитни сметки - брутна стойност	3 106	5 840	-	8 946
Деривативни финансови инструменти	75 303	-	-	75 303
Предоставени кредити на клиенти и вземания от банки - брутна стойност	1 938 961	692 149	1 661	2 632 771
Други вземания	649	-	-	649
Пасиви				
Разплащателни и депозитни сметки в Банка ДСК	1 655	4	13 386	15 045
Деривативни финансови инструменти	42 919	1 181	-	44 100
Други задължения	2 571	-	-	2 571
Получени кредити	626 637	-	-	626 637
Подчинен срочен дълг	225 431	-	-	225 431
Условни задължения				
Ангажменти по предоставени кредитни линии и търговски факторинг	1 600	-	1 006	2 606
Условни задължения по срочни и спот сделки	1 980 894	21 275	-	2 002 169
Предоставени гаранции и акредитиви	-	16	-	16
Условни вземания				
Условни вземания по срочни и спот сделки	2 080 134	19 558	-	2 099 692
Условни вземания по финансови гаранции	-	16	-	16

Към и за годината, приключваща на 31 декември 2021

В хиляди лева

	Банка ОТП	Други дружества от група ОТП	Директори и ръководство	Общо
Приходи/ (разходи)				
Приходи от лихви	148	3 553	38	3 739
Разходи за лихви	(780)	-	-	(780)
Приходи от такси и комисиони	4	26	-	30
Разходи за такси и комисиони	(160)	-	-	(160)
Печалби/ (загуби) от търговски операции	17 459	-	-	17 459
Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	15 758	-	-	15 758
Други оперативни доходи	1 089	63	-	1 152
Активи				
Разплащателни и депозитни сметки - брутна стойност	8 962	691 753	-	700 715
Деривативни финансови инструменти	6 478	-	-	6 478
Предоставени кредити на клиенти и вземания от банки - брутна стойност	195 338	-	1 983	197 321
Други вземания	220	-	-	220
Пасиви				
Разплащателни и депозитни сметки в Банка ДСК	4 335	2	13 470	17 807
Деривативни финансови инструменти	28 746	231	-	28 977
Условни задължения				
Ангажименти по предоставени кредитни линии и търговски факторинг	1 600	-	832	2 432
Условни задължения по срочни и спот сделки	1 591 540	113 736	-	1 705 276
Предоставени гаранции и акредитиви	-	16	-	16
Условни вземания				
Условни вземания по срочни и спот сделки	1 627 218	113 438	-	1 740 656
Условни вземания по финансови гаранции	-	17	-	17

Банка ДСК има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, USD, GBP, CHF и HUF с общо салдо към 31 декември 2022 г. в размер на 3 106 хил. лв. и начислена обезценка по тях в размер на 27 хил. лв. Разплащателните сметки при други членове на Банкова група ОТП са открити в RON, RUB, HRK и RSD и имат общо салдо към 31 декември 2022 г. в размер на 5 840 хил. лв. и начислена обезценка по тях в размер на 46 хил. лв.

Към 31 декември 2021 г. Групата има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, USD, GBP, CHF и HUF с общо салдо в размер на 7 437 хил. лв. и начислена обезценка по тях в размер на 17 хил. лв. Банка ДСК има открити разплащателни сметки при други членове на Банкова група ОТП в RON, RUB, HRK и RSD с общо салдо в размер на 3 890 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. Банка ДСК има сключени деривативни сделки с членове на група ОТП както следва:

- Лихвени суапове – актив 71 405 хил. лв., пасив 0 хил. лв., условна стойност 931 770 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута - актив 121 хил. лв., пасив 32 324 хил. лв., условна стойност 848 644 хил. лв.;
- Деривативни сделки за стокови суапове - актив 3 777 хил. лв., пасив 11 776 хил. лв., условна стойност 350 001 хил. лв.

Към 31 декември 2021 г. салдата по деривативни сделки, сключени с Група ОТП са както следва:

- Лихвени суапове с членове на Банкова група ОТП – актив 2 531 хил. лв., пасив 15 059 хил. лв., условна стойност 1 248 886 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута с членове на Банкова група ОТП - актив 3 875 хил. лв., пасив 3 154 хил. лв., условна стойност 459 333 хил. лв.;
- Деривативни сделки за стокови суапове с членове на Банкова група ОТП - актив 72 хил. лв., пасив 10 764 хил. лв., условна стойност 109 657 хил. лв.

Деривативните сделки за хеджиране на справедлива стойност към 31 декември 2022 и 2021 г. са сключени с Банка ОТП. Сделките хеджират справедлива стойност на държавни ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, а към 31 декември 2022 г. хеджират също и репо сделки върху държавни ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Към 31 декември 2022 г. кредитите и вземанията на Групата от банки - свързани лица са както следва:

- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 602 хил. лв. (Приложение 34 (г));
- Депозити в Банка ОТП, деноминирани в BGN, EUR, USD, GBP на обща стойност 1 521 741 хил. лв., с оригинален срок до две години и падежи между 30 януари 2023 г. и 24 юни 2024 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 2.29% до 14.07%;
- Депозити в ОТП BANKA SRBIJA A.D.NOVI SAD, деноминирани в EUR на обща стойност 692 149 хил. лв. с оригинален срок до една година и падежи между 8 февруари 2023 г. и 31 юли 2023 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 0.71% до 9.18%;
- Сключена репо-сделка с Банка ОТП в HUF, на стойност 416 618 хил. лв., с оригинален срок над една година, падеж 22 април 2026 г. и лихвен процент в размер на 15.03%.

Към 31 декември 2021 г. кредитите и вземанията на Групата от банки - свързани лица са както следва:

- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 525 хил. лв (Приложение 36 (г));
- Депозит в Банка ОТП в BGN на стойност 1 000 хил. лв., с оригинален срок до една година, падеж 4 януари 2022 г. и отрицателен лихвен процент в размер на -0.43%;
- Депозити в ОТП BANKA SRBIJA A.D.NOVI SAD, деноминирани в EUR на обща стойност 687 863 хил. лв. с оригинален срок до една година и падежи между 31 март 2022 г. и 30 октомври 2022 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 0.16% до 0.86%;
- Сключена репо-сделка с Банка ОТП в EUR, на стойност 195 338 хил. лв., с оригинален срок над една година, падеж 25 август 2023 г. и отрицателен лихвен процент в размер на -0.35%.

Получените депозити от свързани лица представляват открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR с общо салдо към 31 декември 2022 и 2021 г. в размер съответно на 1 659 хил. лв. и 4 337 хил. лв.

Към 31 декември 2022 г. Банката е получила кредити от ОТП Банк в размер на 320 000 хил. евро (625 866 хил. лв.). Целта на кредитите е покриване на минималните изисквания за собствен капитал и приемливи задължения. Лихвеният процент по кредитите е тримесечен EURIBOR плус надбавка. Към 31 декември 2022 г. среднопретегленият лихвен процент по кредитите е 5.36%. Срокът за погасяване на 240 000 хил. евро от получените кредити е през 2027 г., а остатъкът в размер на 80 000 хил. евро е дължим през 2028 г. Крайното салдо включва и начислени лихви в размер на 772 хил. лв., чийто падеж е до края на март 2023 г.

Към 31 декември 2022 г. Банката е получила кредит от ОТП Банк в размер на 115 000 хил. евро, квалифициран като подчинен срочен дълг (виж Приложение 34).

Към 31 декември 2022 г. Групата има задбалансови задължения и ангажименти с лица от група ОТП, както следва:

- Банка ДСК е предоставила гаранция на членове на група ОТП в размер на 16 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на група ОТП по деривативни сделки са в размер на 2 002 169 хил. лв.

Към 31 декември 2021 г. Групата има задбалансови задължения и ангажименти с лица от група ОТП, както следва:

- Банка ДСК е предоставила гаранция на членове на група ОТП в размер на 17 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на група ОТП по деривативни сделки са в размер на 1 705 276 хил. лв.

Към 31 декември 2022 и 2021 г. по разплащателна сметка на Банка ОТП е договорен овърдрафт в размер на 1 600 хил. лв, по който към не са усвоени средства към тези дати.

Възнаграждението на ключовия ръководен персонал за 2022 г. включва текущи и дългосрочни доходи в размер на 9 206 хил. лв. (2021: 7 051 хил. лв.), в това число разход за плащания на базата на акции, уреждани с парични средства в размер на 953 хил. лв. (2021: 1 091 хил. лв.) (Приложение 12).

40. Оповестявания по Закона за кредитните институции

Съгласно чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции Банка ДСК следва да оповести определени качествени и количествени показатели.

Групата притежава пълен лиценз за осъществяване на търговска банкова дейност, предлагайки банкови продукти и услуги.

Групата осъществява дейността си на територията на Република България и няма регистрирани дъщерни дружества и клонове извън територията на страната.

Количествените показатели за дейността на Групата са следните:

	2022	2021
<i>В хиляди лева</i>		
Оперативен доход	1 183 509	1 017 542
Печалба преди данъци	623 257	462 440
Разход за данък върху доходите	(59 596)	(45 903)
Приравнен брой служители на пълен работен ден, средносписъчен	5 985	6 052
Доходност на активите (съотношение на нетна печалба към общо активи)	2.11%	1.74%
Получени държавни субсидии	6 071	358

Показателите за изчислени на база консолидиран отчет.

Общата сума на активите, използвана за изчисление на доходността на активите, е средната стойност, изчислена на база четири тримесечия.

Банка ДСК извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ). Като инвестиционен посредник, Групата следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно ЗПФИ, Наредба 38 и Наредба 58, издадени от Комисията за финансов надзор. Групата е създава и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно нормативната уредба и по-специално изискванията на Наредба 38, чл. 28-31 и на Наредба 58, чл. 3-10. Групата е изградила правила и процедури, които да осигурят съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

41. Събития след края на отчетния период

На 13 януари 2023 г. в Търговския регистър е вписана промяна в състава на Управителния съвет на Банка ДСК, с която Диана Митева е освободена като член на Управителния съвет. Така Управителният съвет на Банката към датата на този консолидиран финансов отчет е представен от останалите членове, оповестени в Приложение 1.

На 1 февруари 2023 г. Банката е осъществила продажбата на 100% от акционерния капитал на дъщерното дружество ДСК Транс Секюрити ЕАД за цена в размер на 3 865 хил. лева. Акциите са придобити от асоциираното дружество на Банката (вж. Приложение 38), в резултат на което ефективното участие на Банката в капитала на ДСК Транс Секюрити ЕАД става 25%.

Няма други значими събития, идентифицирани след края на отчетния период.

